

ANALOGI

2

2009

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 2.4.2009

Pääsiäisen ilosanoma Mikko Oeschille

*”Vammanne
on parantunut”*

HEINOLAN BUSSITURMASTA
10 VUOTTA, SIVUT 4–6

Jumalanpalvelus- ja toimintasivut:

HAMINA 27–30, HÄMEENLINNAN 31–33, KOTKA 34–38, LAHTI 39–42, LAPPEENRANTA 43–48, TAMPERE 49–53, TURKU 54–57

ANALOGI HAASTATTELEE

4–6 Pyhiinvaellus saa jatkoa.

Mikko Oeschin haastattelu.
Isä Hariton

HENGELLISTÄ OPETUSTA

8–9 Ylösnousemus on pelastuksemme perusta.

Isä Aki Leskinen

KIRKKOMUSIIKKI PUHUTTA

10–11 Joensuun yliopiston kirkkomusiikkikoulutus

Jaakko Olkinuora

MITEN UUDISTAMME DIAKONIA TYÖTÄMME

12–15 Kirkon diakoniatyön rakenteet ja ohjelma.

Anu Danouzi

JUMALAN KOKEMINEN

16–18 Valon ja lihan kartat

Henna Paasonen

KIRKON RUKOUSPERINNE

20–21 Isä meidän – kristittyjen rukous

Lars Ahlbäck

KIRJALLISUUDEN TARKASTELUA

22–23 Kultainen Jerusalem

Esko Nikander

IHMINEN, IKONI – JUMALAN KUVA

24–26 Ikonimaalarin ajatuksia ortodoksisesta ihmiskuvasta

Liisa Tynkkynen

26 Arkkipiispa Paavalin muistolevy

Leena Lomu

KARI M. RÄNTILÄ, 2008

■ Pääsiäisyönä seurakunnissamme kuljetaan ristisaatossa kirkon ympäri. Hämeenlinnalainen ponomari **Ari Stenberg** valmistautumassa pakkasyön saattoon.

Seurakuntien toiminta

27–30 HAMINA
Kouvola

31–33 HÄMEENLINNA
Forssa

34–38 KOTKA
Loviisa

39–42 LAHTI
Heinola, Hyvinkää

43–48 LAPPEENRANTA
Imatra

49–53 TAMPERE
Pori

54–57 TURKU
Rauma, Salo

Vakiopalstat

3 Pääkirjoitus
Isä Hariton

Ajassa liikkuu
Rovasti **Markus Aroma**

7 Metropoliitalta
Ambrosius

11 Kirkkomusiikin helskitytelyä
Mikko Sidoroff

15 Ortodoksit Euroopan vuorovaikutuksessa
Arkkipiispa Leo

19 Luostaripalsta
Nunna Kristoduli

58–59 Lapset ja nuoret
Leena Lomu

RADIO • TV

HUHTIKUU

FRE 3.4. RADIO VEGA, aftonandakt: "Brev från en bikt fader – schemaigumen Johannes brev till sina bikt barn", uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 5.4. Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai

Suuri viikko 6.–11.4.

PE 10.4. RADIO klo 18.00–19.00 suure perjantain ehtoopalvelus eli Kristuksen hautauspalvelus, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko

LA 11.4. RADIO, aamuhartaus, rovasti Rauno Pietarinen, Joensuu

FRE 11.4. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

LA–SU 11.–12.4. klo 23.55–03.30 pääsiäisyön aamupalvelus ja liturgia, (yhteislähetyksessä YLE Radio 1 ja YLE TV1), toimittaa KP Oulun metropoliitta Panteleimon, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko

Kirkas viikko 13.–18.4.

LA 15.4. RADIO, aamuhartaus Arkkipiispa Leo, Kuopio

LA 17.4. RADIO, aamuhartaus Arkkipiispa Leo, Kuopio

FRE 17.4. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 19.4. tuomaansunnuntai, antipasha

TI 21.4. RADIO, iltahartaus Kirkkoherra Viatcheslav Skopets, Rovaniemi

FRE 24.4. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 26.4. mirhantuojien ja vanhurskaan Joosefin sunnuntai, RADIO klo 11–12 liturgia, Turku, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkko

TOUKOKUU

FRE 1.5. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 3.5. halvatun sunnuntai

KE 6.5. pääsiäisajan keskijuhla

FRE 8.5. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 10.5. samarialaisnaisen sunnuntai, äitienpäivä, RADIO klo 11–12 liturgia, Nurmes, Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

FRE 15.5. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 17.5. sokeana syntyneen sunnuntai

TO 21.5. helatorstai

FRE 22.5. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 24.5. pyhien isien sunnuntai, RADIO klo 11–12 liturgia, Kiuruvesi, Pyhän Nikolaoksen kirkko

FRE 29.5. RADIO VEGA, aftonandakt, uppläsare f. Andreas Hjertberg

SU 31.5. Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai

Seuraava **Analogi 3/09** ilmestyy 4. kesäkuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen **viimeistään keskiviikkona 6. toukokuuta.**

■ TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI

● **Julkaisija:**

Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat

● **Kustantaja:**

Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kymmenes vuosikerta, painosmäärä 10 000 kpl.

● **Päätoimittaja:**

Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272

● **Graafikko:**

Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi

● **Toimitus:**

Rautatiekatu 52 E, 13210 Hämeenlinna

● **Sähköposti:**

analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi

● **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610
0355 (ti–pe klo 9–13)

● **Julkaisineuvosto:**

Kirkkoherra Markus Aroma (pj.), kirkkoherra Aki Leskinen (vpj.), kirkkoherra Ion Durac, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, isä Gaius Sahlberg, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen.

● **Toimituskunta:**

Mikko Junes, Anne Jurvanen, Esko Nikander, Simo Ojanen

● **Tilauhinna**

18 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa

● **Ilmoitushinnat (sis.alv):**

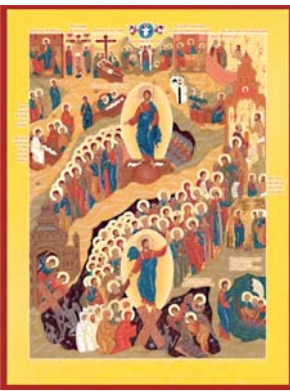
1/1-sivu 1200 euroa
1/2-sivua 650 euroa
1/4-sivu 500 euroa
1/8-sivu 250 euroa

● **Ilmoitusmyynti**

(kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntipäällikkö Seija Kosunen, puh. 020 754 2270,
seija.kosunen@kotimaa.fi
aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.

Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,
Porvoo 2009
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Pääsiäinen, Kristuksen
ylösnousemus 12.4.

Kuolemalla kuoleman

Pääsiäisen suuri ilosanoma kerrotaan lyhyesti troparin sanoin: Kristus ”kuolemalla kuoleman voitti...” Usein olen miettinyt, pitäisikö meidän sittenkin laulaa, että ”kuolemallaan kuoleman voitti”? Erityisesti protestanttisen kirkon puolella tämä jälkimäinen painotus esiintyy usein, koska siinä korostuu yksilöllinen uskonkokemus.

Lauseissa on paljon eroa. Ilman omistuspäätettä (*kuoleman*) ajatus viittaa kuoleman metafyyseen kumoutumiseen, samanlainen voitetaan samanlaisella, maailmat kohtaavat taistelussa toisensa. Koko inhimillinen todellisuus Jeesuksessa taistelee ihmisen ja kaiken luomakunnan peritodellisuutta vastaan ja voittaa sen. Omistusliitteellinen muoto (*kuolemallaan*) viittaa yksilöön ja suoraan Jeesuksen henkilöhistoriaan, kun hän omana itsenään joutui taistelemaan kuoleman kanssa. Kuolema oli hänen oma kokemuksensa, metafyyset kategoriat jäävät siinä taemmaksi.

Kun Jeesus kuolee, hän itse kaikkineen kuolee. Hän on omassa ruumiissaan kaikella tavoin läsnä kuoleman hetkellä, ja kun ylösnousemus kallioluolassa tapahtuu kolmantena päivänä, hänen elämänsä on taas läsnä siinä, mistä se hänet jätti. Kuoleman ajatus kiertyykin siihen, miten se ihmisen ottaa omakseen. Jumala on säätänyt kuoleman elämän päätökseksi, ja kuolemassa päättyy ihmisen ajallinen tulevaisuus. Jeesus koki oman kuolemansa kaikessa siinä, mikä oli hänen elämänsä, ja kuoleman jälkeen taas sen jatkumisen. Hän nousi kaikkineen myös ylös, kuolema ei voinut häntä pidellä. Juuri tähän kysymykseen tuon troparilausekkeen ydin tiivistyy: Oliko Jeesuksen kuolema yleinen kuolema vai vain hänen oma kuolemansa? Onko kuolemalla omistajaa, tai kuka on sen herra, kuka voi käskää kuolemaa?

lankaikkisuuden edellytys on, että kuolema siirtää meidät kaikki ajalaan omaan valtaansa. Jumalan valtakuntaan tullaan kuoleman vallan kautta. Jumala ottaa vastaan, kun kuolema on totta ja kun se poistaa ihmisen ajallisesta elämästä. Kaikessa läsnä oleva Jumala on säätänyt kuoleman portiksi, josta astuminen johtaa johonkin uuteen ja toiseen. Tämä toinen on ylösnousemuksen toivo, joka on meille annettu. Jeshua ben-Adonai astui portista ensimmäisenä, ja me saamme kukin aikaamme ottaa sen saman askelen. Kuoleman voittaminen on Jeesuksen kuninkaallinen tehtävä, ja kuolema on hänen kuolemassaan voitettu. Vastaus kysymykseeni osoittaa siis kahtaanne: Jeesuksen kuolema on hänen kuolemansa, mutta henkilökohtaisesti kuolemalla hän nimenomaan kukistaa sen todellisuuden vallan, jonka meistä jokainen vieläkin tuntee elämän päätymisen lakina. Maailmat muuttuivat olemuksellisesti tuolloin, näin me uskomme, ja siksi voimme laulaa siitä kaikilla tavoin.

...totisesti nousi!

Kari M. Ranttilä (isä Hariton)

Ajassa liikkuu

Jos haluat sanoa jotain loukkaavaa tai valheellista, älä sano sitä.

Jos haluat sanoa jotakin, josta voisi olla apua, mutta joka ei ole totta, älä sano sitä.

Jos haluat sanoa jotakin, joka on totta, mutta voisi olla samalla loukkaavaa, älä sano sitä.

Jos haluat sanoa jotakin, josta voisi olla apua ja joka on myös totta, sano se oikeaan aikaan.

Itämaista viisautta, käännös isä **Markus Aroma**

Pyhiinvaellus saa jatkua

Nyt eläkkeellä oleva liikenneyrittäjä **Mikko Oesch** joutui kymmenen vuotta sitten kokemaan omassa ruumiissaan pääsiäisen kärsimystien. Pyhiinvaellusmatkalla Uuteen Valamoon 17. huhtikuuta 1999 seurakuntaväen bussi syöksyi Heinolassa risteysalueella läpi kaiteen. Auto lensi ilmassa kahdeksan metrin korkean penkereen alapuolelle. Sen nokka iskeytyi maahan, mutta auto pysyi pyörillään ja jatkoi matkaansa vanhaa tienpohjaa pitkin parikymmentä metriä, kunnes jäi pohjastaan kiinni hiekkakasaan. Autossa oli kuljettaja ja 39 matkustajaa. Kolme matkustajaa sai heti surmansa, yksi matkustaja kuoli myöhemmin sairaalassa. Suurin osa matkustajista sai erilaisia vammoja.

■ Pääsiäisviikolla tulee kuluneeksi kymmenen vuotta Heinolan bussiturmasta. – Minun vaiheeni kolarin jälkeen olivat kuin kohti pääsiäisen kärsimystä kulkemista. Kuitenkin se päättyi siihen, että olin terve ja pääsin pois sairaalasta, kertoo Mikko kokemuksistaan.

Mikko asuu Hausjärvellä Hikiän kylässä. Hän toimi pitkään kuljetusalalla liikenneyrittäjänä, mutta Heinolan bussiturma päätti hänen osaltaan yritystoiminnan. Aivoverenvuoto ja aivoissa silloin todettu verisuonipullistuma siirsivät hänet eläkkeelle.

Mikko tunnetaan ystäväpiirissä ja seurakunnassa unohdettujen auttajana ja monitaitoisena miehenä. Omista kokemuksistaan ammentaen hän haluaa auttaa muita apua tarvitsevia.

– Kyllä minun mielestäni ihmisten tulisi ottaa enemmän huomioon lähimmäisiään ja miettiä, mitä heidän ympäristössään tapahtuu tai mitä ihmiset voivat tarvita. Usein on siten, että kun ihmisten kanssa jutellaan, heidän avuntarpeensa ei kuitenkaan tule esiin. Siksi käyn heitä tapaamassa ja seuraan sitä, mitä itse kultakin puuttuu. Ihmisille tulee tarjota apua. Minulle on kyllä sanottu, ettei minun aina tarvitse tuppautua ihmisiä auttamaan, mutta olen siihen vastannut, että jos ihmisellä on tarvetta, niin haluan auttaa. Se on ollut minulle hyvin palkitsevaa, koska olen monia pystynyt auttamaan.

Ortodoksisen kirkon pariin hän tuli parikymmentä vuotta sitten, kun hänen vaimonsa **Lilja** alkoi harrastuksenaan maalata ikoneja. Useamman vuoden Mikko osallistui seurakunnan toimintaan Hyvinkään kirkossa, kunnes sitten hänet liitettiin kirkon jäsenyyteen. Lahden seurakunnan valtuustossa hän oli kaksi kautta, mutta myös aikansa Hyvinkään kirkon vahtimestarina bussiturmasta selvittyään.

Mikko sanoo olleensa aina ollut hyvin uskonnollinen. Hän tuntee, että ripittäytyminen erityisesti paastonaikana ja useamman kerran vuodessa tekee hänelle hyvää.

– Kun minulle tulee vaikeaa, kysyn rippi-isältäni, sopiiko pakista hetken aikaa. Mutta se vaatii kummaltakin run-

saasti aikaa, niin että *pakisemma*, eikä ole kiire mihinkään. Ripittäytyjän tulee valmistautua rippiinsä hyvin. Sinne ei mennä mietiskelemään ja pohtimaan, mitä vain mieleen tulee. Asian tulee olla selvä.

Kirkossa häntä miellyttää se, että jumalanpalveluksissa saavat kaikki aistit olla mukana. Liturgiassa hän kuuntelee mielellään opetuspuheita, jotka nousevat kaukaa Vanhan testamentin puolelta valottamaan Uuden liiton tapahtumia.

– Sellainen tieto on minusta todella hienoa! Se vie kokonaisvaltaisesti mukanaan, ja sitä voi elää joka päivä. Eikä se ole pelkästään sitä, että vain viikonloppuisin käydään kirkossa. Joka päivä saan elää uskosta, kun aamulla nousem, ja kaiken päivää muistan sen. Mitä enemmän paneudun hengelliseen kirjallisuuteen, sitä enemmän opin, että en minä ole mitään vaan minun pitää tehdä niin kuin opetetaan!

Pääsiäisen kärsimysnäytelmä alkaa

Mikko muistelee onnettomuuden jälkeisistä tapahtumista, että hän oli loukkaantuneista ainoa, joka kuljetettiin Töölön sairaalaan. Onni onnettomuudessa oli, että apuvoimia oli lähellä. Heinolan palolaitoksen sairaankuljetus- ja sammutusyksikkö olivat lähistöllä toisessa hälytytehtävässä, kun hätäilmoitus linja-auto-onnettomuudesta tuli aluehälytyskeskukseen. Myös Heinolan palolaitoksen ja puolivakinaisen palokunnan pelastushenkilöstöä oli toisenliikenneonnettomuuden johdosta paikalla Heinolan paloasemalla. Onnettomuuden tapahtuessa oli käynnissä myös savusukelluskurssi Vierumäellä. Kaikki tämä pelastushenkilöstö oli nopeasti paikalla.

– Minulle kävi onnettomuudessa niin, että lonkkani murtui ja vasen reisiluu lähti irti lantiosta, jalka kääntyi sivulle. Rujkeitä oli kasvoissa, päässä ja muualla kehossa. Vaikka onnettomuuspaikalla näytti siltä, ettei minulla ollut mitään vikaa kylkiluissa, osoittautui Töölön sairaalassa, että oikean puoleni kylkiluuni olivat murtuneet.

– Oli autuas tunne, kun kuulin ikkunoiden helähtävän ja happea alkoi virrata auton sisään pelastusmiehistön tullessa apuun. Ajattelin, että nyt tästä pääsemme vihdoin pois. Minut lääkittiin heti runsaasti morfiinilla, kun pelastusmiehistö näki tilanteeni. Loukkaantuneet kiidätettiin eri puolille alueen sairaaloihin, vaikka siellä oli myös joukossa niitä, joiden ei ollut käynyt mitenkään. Aina voi jäädä piileviä vikoja, jotka huomataan vasta paljon myöhemmin.

Minut lääkittiin heti runsaasti morfiinilla, kun pelastusmiehistö näki tilanteeni.

Kuukaudet sairaalassa

Mikko kuljetettiin Töölön sairaalaan, jossa hän sai aivoverenvuodon ja joutui koomaan. Hänellä todettiin päässä verisuonen pullistuma, joka oli sellaisessa kohtaa aivoissa, että sen paranemisennuste oli erittäin huono.

– Kohtaloni näytti siltä, että joudun pyörätuoliin ja laitoshiitoon loppuiäkseeni. Vaurio oli kallossani sellaisella alueella, että se vaikuttaa mielen toimintoihin. Olin koomassa kolme viikkoa, ja lonkkani ja muut vaurioni operoitiin sinä aikana.

Mikko siirrettiin sitten Riihimäen sairaalaan hyvin tarkan valvonnan alaiseksi, yhtään hän ei saanut nousta.

– Siinä mietin, että kun joskus selviän siitä jalkeille, haluan tehdä kaksi asiaa. Ensinnä pyydän papilta kiitosrukouspalveluksen kirkossa, ja sitten käyn tervehtimissä kaikkia lähimmäisiäni ja näytän itseni heille, että olen terve. ▶

Mikko mainitsee, että Riihimäeltä hänet siirrettiin ”maskotiksi” Oitin terveyskeskukseen. Hänellä oli siellä oma huone ja sairaanhoitaja, joka valvoi, ettei hän noussut sängystä ilman tukea. Vasta elokuussa hän pääsi kotiin.

– Lonkkani parani sillä lailla, että saatoin liikkua pyörätuolilla ja pystyin harjoittelemaan kävelemistä. Erään kerran terapeutti tarjosi minulle rollaattoria ja totesi myöhemmin, että olin ”kumma äijä, kun tavallisesti tuonikäiset eivät koskekaan rollaattoriin.” Minä sanoin, että jos se on terveyteni kannalta tarpeellista, niin lähdetään vaan kylällä kävelemään ja morjastetaan kaikki tutut. Ja niin me menimme.

Poispäästyään Mikko pystyi ensi alkuun liikkumaan vain puhelinpylvään välin ja sitten takaisin. Näin hänen kuntonsa kuitenkin edistyi päivä päivältä. Syyskuun puolivälissä hänellä oli kävelykepit mukana ja koira kulkiessaan Salpausselän harjua ylös ja alas. Sitten hänet kutsuttiin Töölön sairaalaan aivoleikkausta varten.

Ihme tapahtuu

Sairaalassa häntä jo valmisteltiin toimenpidettä varten, mutta työkiireidensä vuoksi leikkaava aivokirurgi joutui siirtämään viikolla operointia. Kun operaatiota taas valmisteltiin, hänen aivonsa kuvattiin, ja vielä myöhemmin pantiin kamera nivusista sisään aivoihin asti. Mikko muistelee ihmeissään tuota tilannetta.

– Näyttöpäätteitä oli kaksi, joista näin aivoni värikuvina! Sitä näkyä ei moni usko! Kun kuvia oli monta jo otettu, aivokirurgi tuli viereeni, otti ranteestani kiinni

"Teitä ei tarvitse leikata, vammaanne on parantunut!"

ja sanoi, ettei minua tarvitse leikata: ”Vammaanne on parantunut!”

– Minä ihmettelin sitä ja kysyin, miten se on mahdollista? Tapahtuuko tällaista? Hän sanoi, että aina silloin tällöin. Toissatalvena sama kirurgi oli tv-haastat-

AKI LESKINEN

■ Mikko on koettanut edistää ortodoksisuutta auttamalla pysyttämään Riihimäen hautausmaalle ortodoksia ristejä. Hänen käsistään on myös Heinolan turmapaikan matkamiehenristi.

telussa, jossa häneltä kysyttiin, onko rukouksella merkitystä tällaisissa tilanteissa. Silloin tämä johtava aivokirurgi vastasi, ettei sitä ainakaan missään nimesä pidä lopettaa.

Mikko on hyvä esimerkki rukouksen voimasta. Onnettomuuden tapahtumai-kaan Helsingin seurakunnan kirkoissa rukoiltiin Heinolan bussionnettomuudessa loukkaantuneiden puolesta.

– Kyllä minun puolestani on paljon rukoiltu! Minulla on omakohtaisia kokemuksia näistä asioista. Rukouksella on suuri merkitys. Se vain on tehtävä sillä hartaudella, mikä ihmisestä ikinä löytyy. Uskon on oltava vahvaa. Minäkin kyselin monta kertaa, että Herra, mitä sinä loppujen lopuksi haluat minun tekevän?

Tuskan jakaminen

Mikko mainitsee, että tavallaan hänen oma kärsimyksensä on auttanut ymmärtä-

mään pääsiäisen tapahtumia syvällisesti. Ihmisen tuska, myös Kristuksen kokemukset, ovat kaikille ihmisille yhteisiä ja yhdessä jaettava. Jotakin hyvin synkkää hän koki kymmenen vuotta sitten, mutta myös lopulta toivoa.

– Hyvin suuri kiitollisuus on täyttänyt mieleni Herraa kohtaan siitä, että olen saanut terveyteni takaisin. Tämä on vahva kokemukseni, ja siihen sisältyi kaikki.

Mikko tuntee kykenevänsä ymmärtämään aivan uudella tapaa hengellistä kirjallisuutta, ja pitkä toipumisen pyhiinvaellusaika on tuonut hänen mieleensä myös sisäistä syvyyttä.

– Kuitenkin minä pidän kaiken kokemani sisälläni. Kuuntelen kyllä ihmisten keskustelua, mutta en halua tuoda esiin sitä, mitä olen joutunut läpikäymään. Mutta kyllä kokemukseni lisäsivät minun uskoani!

■ Isä **Hariton**

Pappi välittää RAKKAUDEN MYSTEERIÄ

Seurakunnassa on aina suuri juhlapäivä, kun uusi kirkkoherra tai muu pappi asetetaan tehtävänsä.

Ortodoksisen näkemyksen mukaan pappuus on Jumalan suuria lahjoja kirkolle. Nykyaikana pappetta määritellään usein individualistisesti yksittäisen papin olemukseen ja tehtävään liittyvänä. Kuitenkin jo Uuden testamentin ja varhaisten kirkkoisien näkemyksen mukaan kaikki pappuus on Kristuksen pappetta. Suuren saaton rukouksessa sanotaankin: ”Sinä Kristus Jumalamme olet sekä tuoja että tuotava.”

Toimittamalla pyhää eukaristiaa, ehtoollisen sakramenttia, pappi tuo ihmisen ja luomakunnan osalliseksi Jumalan omasta elämästä. Tähän kytkeytyy syvästi kosketus iankaikkiseen ja tulevaan, pelastuksen täyttymykseen, jonka esimakua tämä osallisuus seurakunnalle on. Kaikkiin pappouden asteisiin vihimme eukaristian vieton aikana. Tästäkin syystä diakoni, pappi ja piispa kuuluvat aina yhteisöön, seurakuntaan ja hiippakuntaan.

Syvässä mielessä pappia ei voi olla ilman tätä elimellistä yhteyttä. Kirkko Kristuksen mystisenä ruumiina on yksi, mutta se kutsuu ihmisiä erilaisiin pappouden palvelutehtäviin. Tähän liittyen apostoli Paavali Korinttilaiskirjeessään (1. Kor. 12) puhuu yhdestä ruumiista ja sen monista jäsenistä sekä heidän erilaisista armolahjoistaan, jotka Pyhä Henki heille antaa.

Kirkkoisä Johannes Krysostomos kirjoittaa pappudesta kutsuen papiston jäseniä suurlähettiläiksi, Kristuksen sanasaattajiksi, ihmisiksi joilla on erityistehtävä kirkon palveluksessa. Tässä tehtävässä jokainen pappudesta osallinen tuo todeksi elämässään ja toiminnassaan rakkauden mysteerii, kolmiyhteisen Jumalan omaa elämää. Niinpä erityistä täyttymystä sisältyy aina eukaristian toimittamiseen.

Pappi ei ole ilman seurakuntaa

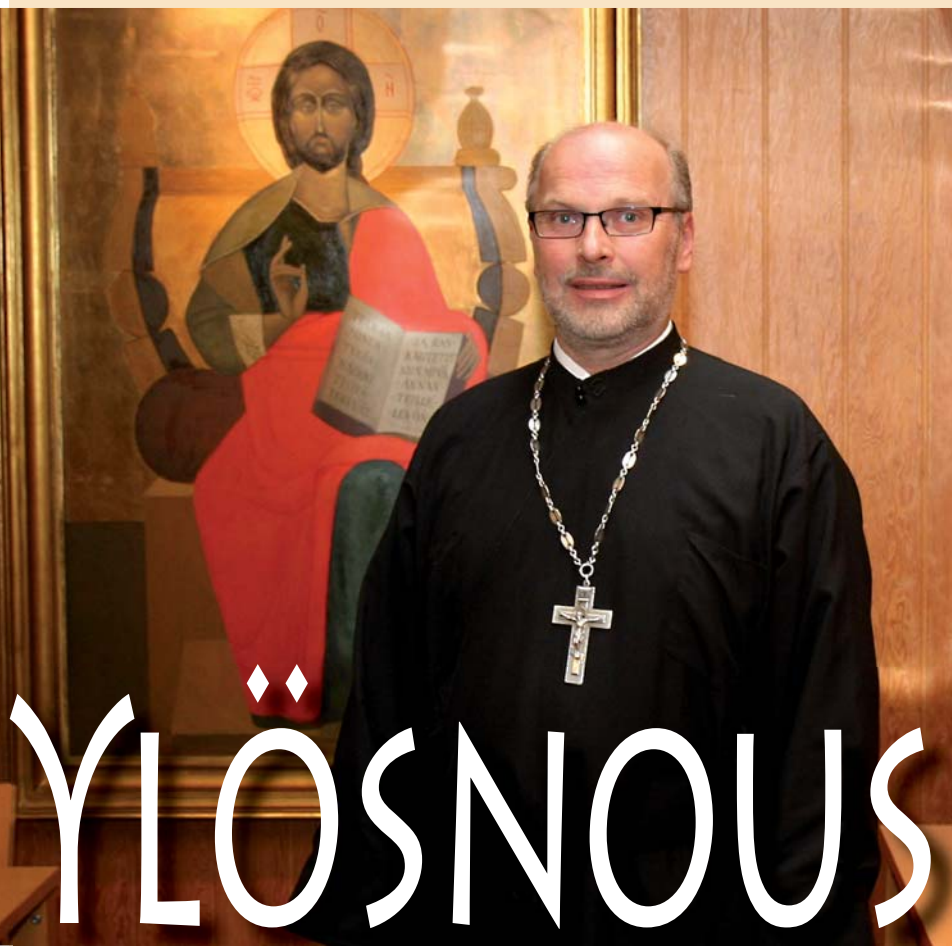
Tässä olen lyhyesti hahmotellut papin tehtävän olemusta kirkon eukaristisen elämän keskellä. Pappia ei kuitenkaan ole ilman seurakuntaa. Itse asiassa jo pyhä Ignatios ensimmäisen ja toisen kristillisen vuosisadan vaihteessa puhui myös seurakunnan jäsenistä, maallikoista Kristuksen pappouden osana. Tähän hengelliseen papputeen ”vihitään” kasteen ja mirhalla voitellun kautta. Tämä ”papisto”, seurakunta, kutsuu tehtävänsä diakonit ja papit yhdessä oman piispansa kanssa.

Suomen ortodoksisessa kirkossa seurakunta kutsuu kirkkoherransa kansanvaalin kautta ja muun papin seurakunnanvaltuuston toimittaman vaalin kautta. Se rukous, jonka piispa tehtävään asettamisessa lukee, on koko seurakunnan yhteinen avuksihuuto Pyhälle Hengelle, että hän antaisi papille voimia ja viisautta tehtävänsä hoitamiseen. Se ei ole helppo tehtävä. Mutta se on jalo kutsutus. Siinä pappi erityisellä tavalla välittää Kristuksen ihmiseksi tulemisen mysteerii eri tavoin seurakunnan sisäpuolella ja myös ulospäin. Laajoissa seurakunnissamme erityisesti kirkkoherran tehtävä on oleellinen myös seurakunnan ykseydelle ja apostolisen perinnön siirtämiselle eteenpäin.

Rukouksessa ja käten päällepanemisessa Jumala Henkensä kautta on läsnä. ”Jumalallinen armo, joka aina heikot parantaa ja puutteelliset täydelliseksi tekee” ja seurakunnan rukous ”Kirie eleison”, Herra armahda, välittävät sen siunauksen, jonka varassa saamme pappimme luottavaisesti lähettää hoitamaan tehtävänsä seurakunnan ja koko Kristuksen kirkon parhaaksi, esimieheksi ja lähettiläiksi meidän puolestamme ja meidän kanssamme.

Metropoliitta Ambrosius

AMBROSIUKSEN PÄÄSIÄISTERVEHDYS S. 21

YLÖSNOUSEMUS

on pelastuksemme perusta

Kirkkoherra

Aki Leskinen pohtii, että jos jaksamme viedä loppuun oman paastokilvoituksemme, saamme lopulta iloita pääsiäisen voittopalkinnosta.

Ensi sunnuntaina vietämme kirkkoissa Kristuksen Jerusalemiin ratsastamisen juhlaa, palmusunnuntaita. Siitä alkaa Kristuksen kärsimystien kulkeminen. Taaksemme on jäänyt suuren paaston matka. Tästä eteenpäin seuraamme Vapahtajaa hänen matkallaan kärsimyksiin, kuolemaan ja lopul-

liseen voittoon, ylösnousemuksen suureen ilosanomaan.

Suuren maanantain ja tiistain jumalanpalvelukset sisältävät Jeesuksen opetuksia maailman lopun ajasta, kuolemasta ja viimeisestä tuomiosta. Jumalanpalveluksissa kuulemme huudahduksen: ”Katso, Ylkä tulee puoliyössä, ja autuas on se palvelija, jonka hän valveilta löytää; vaan kelvoton on se, jonka hän löytää suruttomana.”

Meitä kehoitetaan valvomaan ja valmistautumaan omaan kuolemaamme, ettemme jäisi Kristuksen häähuoneen ulkopuolelle. Meidän on oltava valmiina viimeisen tuomion hetkellä, koska emme tiedä päivää ja hetkeä, jolloin tuomari tulee. Suuren viikon aikana rukousta ja kilvoitusta tulisi lisätä entisestäänkin. Se ei ole meille ihmisille helppoa. Eiväthän opetuslapsetkaan tahtoneet pysyä valveilla, vaikka he lupasivat olla opettajansa ja Herransa tukena hänen rukoillessaan Isäänsä.

Suuren viikon keskiviikosta alkaen muistellemme Jeesuksen kavaltamista, ehtoollisen asettamista, ristinkärsimyksiä sekä kuolemaa ja hautaamista. Kuusiviikkoisen paaston aikana huomiomme on kiinnitetty oman elämämme tarkasteluun ja omaan kilvoitteluun. Suuren viikon aikana jumalanpalveluksissa tuodaan esille ihmiseksi tulleen Jumalan kärsimykset. Hän tuli ihmiseksi, että ihminen voisi jumaloitua. Jumala teki sen vapaaehtoisesti lähettämällä oman Poikansa ihmiseksi. Kristuksen kärsimykset osoittavat Jumalan suuren rakkauden luotuaan kohtaan. Jumala antoi ainokaisen Poikansa kärsimään ja kuolemaan ihmisten pahojen tekojen ja itsekkyyden tähden. Kristus on viaton pääsiäisuhri, jonka kautta kuolema kukistetaan sekä synnin ja pahuuden valta voitetaan.

Viimeinen itsetutkistelu

Suuren viikon jumalanpalveluksissa mei-

tä kutsutaan vielä Golgatalle viimeiseen itsetutkisteluun. Meidän viimeinen paastokilvoittelun voimamme paaston taivallella mitataan. Uskoamme ja rakkauttamme Jumalaa kohtaan koetellaan. Olemmeko valmiita seuraamaan Kristusta ja kantamaan hänen ristinsä, vai olemmeko kuten Pietari, joka kielsi oman opettajansa. Suuren viikon kynnyksellä on meidänkin hyvä kysyä itseltämme, olemmeko me niitä, jotka ristiinnaulitsivat Jeesuksen, vai olemmeko kuten ryöväri, joka tunnusti Jeesuksen jumaluuden.

Mikäli jaksamme viedä loppuun oman paastokilvoituksemme, saamme lopulta iloita siitä voittopalkinnosta, joka on meille kerran luvattu. Kristus lupasi kuulijoilleen: Jotka häntä rakastavat ja pysyvät hänelle kuuliaisina, niille on luvattu anteeksiantamus ja ylösnousemus sekä uusi elämä iankaikkisuudessa. Silloin mekin voimme huudahtaa: ”Kristus nousi kuolleista – totisesti nousi!”

Juhlien juhla

Lähestyvä pääsiäinen on kirkkovuotemme suurin juhla, juhlien juhla ja riemujen riemu. Pääsiäinen on myös kirkollisista

juhlistamme vanhin. Apostolit juhlivat sitä jo omana aikanaan ja velvoittivat myös kaikkia uskovaisia sitä viettämään. Ensimmäisellä vuosisadalla viikoittain sunnuntaisin vietettävän ylösnousemusjuhlan rinnalle tuli ylösnousemuksen vietto vuosittain pääsiäisenä. 300-luvulla pyhä Gregorios Nyssalainen nimitti pääsiäistä päivien kuningattareksi ja seuraavalla vuosisadalla paavi Leo Suuri juhlien juhlaaksi.

Kristuksen ylösnousemus on koko kristillisen uskomme ydin, kuten apostoli Paavali toteaa lähetykskirjeessään Korintin seurakunnalle: "...ellei Kristusta ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa myös teidän uskomme."

Ylösnousemusjuhla ei ole pelkästään historiallinen tapahtuma. Se sisältää toivon ihmisen pelastuksesta ja paluusta takaisin siihen tilaan, jossa ihminen oli ennen syntiinlankeemusta. Juhlaa edeltävä kuusiviikkoinen paastonaika on kehottanut meitä luopumaan kaikista epäoleellisista asioista ja kiinnittämään huomiomme siihen, mikä on tärkeää pelastuksemme saavuttamiseen. Usko ylösnousemukseen kolmantena päivänä on aina ollut ja on tänäkin päivänä keskeisin kulmakivi kirkkomme uskolle, koska siihen perustuu koko kristillisen uskon julistus pelastuksesta.

Pääsiäisen juhla-kausi

Juhlan suuruutta halutaan korostaa myös sillä, että pääsiäisen juhla-kausi kestää 50 päivää varsinaisen juhlan jälkeen. Juhla-kauteen sisältyy myös Kristuksen taivaaseenastumisen juhla, helatorstai. Tämä juhla vakuuttaa ihmisille annetun lupauksen täyttymisestä. Se vakuuttaa ihmisten ja koko luomakunnan pelastuksen saapumisesta. Jumalan Pojan inhimillinen luonto, ihmisyys, on tullut kunniaan ja korotettu muun luomakunnan yläpuolelle. Todellinen Jumala ja todellinen ihminen istuvat kunnian valtaistuimella. Tästä eteenpäin on kuolevaisille ihmisille annettu pääsy taivasten valtakuntaan.

Vaikka kirkkomme jumalanpalvelusteksteissä taivaaseen astuminen kuvataan surumieliseksi tapahtumaksi, koska Kristus jätti nyt opetuslapsensa jatkamaan hänen työtään yksin ja omatoimisesti, niin juhla on kuitenkin täynnä ilon tunnetta. Johannes Krysostomos opettaa helatorstain sanomasta: "Nyt ihmiset ovat enkelien kaltaisia, ihmiset yhtyvät ruumiittomiin olentoihin: Kaikkien Jumala, astuttuaan taivaaseen, sovitti Isänsä kanssa ihmissuvun; ja meidät, jot-

ka emme ole ansainneet edes maata, on johdettu taivaaseen."

Jumalanpalveluksissa ei kirkollisen perinteen mukaan polvistuta pääsiäisen juhla-kauden aikana. Tällä on haluttu korostaa Kristuksen pelastustyön merkitystä. Kuolemallaan hän kukisti kuoleman ja voitti synnin pahuuden. Omassa kasteessamme olemme pukeutuneet Kristukseen, ja samalla meidät on liitetty hänen kuolemaansa ja kolmantena päivänä tapahtuvaan ylösnousemukseen. Sillä "Jumala herätti meidät yhdessä Kristuksen Jeesuksen kanssa ja antoi meillekin paikan taivaassa." (Ef. 2:6) Ollessamme Jumalan pyhän kirkon jäseniä on myös meillä ilo kuulua synnin ja kuoleman vallan voittajien joukkoon. Se edellyttää kuitenkin meiltä todellista iloa ylösnousemuksen vastaanottamisessa.

Helluntai alkaa

Pääsiäisen juhla-kausi päättyy Pyhän Kolminaisuuden päivään, helluntaihin. Sitä kutsutaan kirkossamme myös Pyhän Hengen päiväksi. Se on juhlapäivä, jolloin opetuslapset ja muut Jeesuksen seuraajat oppivat tuntemaan todellisen Jumalan. Nyt oli tullut aika, jolloin he ymmärsivät täydellisesti Kristuksen opetukset. Tämä päivä oli Kristuksen vihamiehille kauhun ja epätietoisuuden päivä, koska he näkivät nyt ehkäpä suurimman ihmeen, mitä Jeesus Nasaretilaisen jäljiltä oli kuulunut: Hänen seuraajansa olivat saaneet Pyhän Hengen Kristuksen antaman lupauksen mukaisesti. Opetuslapset alkoivat julistaa Kristuksesta vierailia kielillä niin, että kaikki paikalla olleet muukalaiset kuulivat julistusta Jumalasta ja hänen ihmetöistään heidän omilla kielillään. Koko seurakunnan toiminta perustuu, niin alkukirkon aikana kuin nykypäivänäkin, Pyhän Hengen armovoiman varaan. Kristus aloitti ihmisenä Jumalan lunastustyön maan päällä. Pyhä Henki on se Jumalan voima, joka saattaa tämän työn loppuun. Kirkko elää Pyhästä Hengestä, ja Henki viitoittaa ja ohjaa kirkkoa sen kulkemalla tiellä. Hengen tehtävä on pyhittää kirkon jäsenet sillä voimalla, jonka jo opetuslapset saivat ensimmäisenä helluntaina. Pyhä Henki ohjaa kirkkoa pysymään totuudessa ja varjelee sitä erehdyksiltä. Pyhä Henki luo ykseyttä ja yksimielisyyttä. Henki ohjaa myös yksityistä ihmistä hänen elämässään ja nimenomaisesti elämään oikein puhdasta elämää Kristuksen kirkon yhteydessä. Pyhä Henki on elämän ja totuuden Henki.

■ Isä Aki Leskinen

Kanttorien toimintaa

Jouensuussa vuonna 2010 järjestettävien ortodoksisien kirkkopäivien lauluohjelmistoa varten Ortodoksisien Kanttorien Liitto järjestää hiippakunnallisia yhteisharjoituksia, joihin toivotaan osallistujia kaikista seurakuntakuoroista. Kirkkopäivien kanttorikuoron projektijohtajaksi on kutsuttu diplomikuoronjohtaja **Rita Varonen**. Hän aloittaa kanttorikuoron harjoittamisen syksyllä.

Liiton kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaan sisältyy muun muassa CD-levyn painataminen kanttoriliiton 60-vuotishuhlan sävelhartausmateriaalista.

Vuonna 1992 Uspenskin katedraalissa pidetystä sävelhartauksesta tehtiin aikanaan C-kasetti, jolla on paljon muualla julkaisematonta suomalaista kirkkomusiikkia.

Toukokuussa järjestetään erityisesti kanttoreille tarkoitettu bysantilaisen laulun kurssi Valamon kansanopistossa. Kurssin opettajana on **Jaakko Olkinuora**. Kurssi kuuluu kirkon koulutussopimukseen.

Kanttorien liiton verkkosivut on avattu osoitteessa www.okl.fi. Sivuille on tulossa jäsenistön keskustelupalsta, tapahtumakalenteri, nuottiarkisto ja osoitteisto.

Ammatillisessa edunvalvonnassa liitto tekee tiivistä yhteistyötä SVTL ry:n kanssa.

Kanttorien liiton johtokuntaan kuuluvat pj. **Wilhelmiina Virolainen**, **Kirsi-Maria Hartikainen**, **Jarmo Huttu**, **Kari Päivinen** (vpj.) ja **Varvara Meras-Häyrynen** (siht.). Uusi rahastonhoitaja on **Minna Jokinen**.

Joensuun yliopiston kirkkomusiikkikoulutus

Jaakko Olkinuora sanoo, että ortodoksinen kirkkomusiikkikoulutus Joensuussa on tuottanut runsaasti hyviä hedelmiä. Silti on tarkkaan nyt punnittava musiikin oppiaineiden keskinäistä yhteyttä ja sovellettavuutta. Hän pelkää, että koko koulutus voi olla vaarassa, jos kehitys pysähtyy liiaksi.

■ Jaakko Olkinuora

Viime syksynä julkistetussa Joensuun yliopiston kansainvälisessä laatuarvioinnissa annettiin kiitosta erityisesti yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen oppiaineryhmän kirkkomusiikin koulutukselle. Tutkimuksen mukaan “kirkkomusiikin opetus on kansainvälisesti tunnettua ja ainutlaatuista”.

Joensuun yliopiston kirkkomusiikin suuntautumsvaihtoehdon kandidaatti- ja maisteriohjelmat ovat todellakin rakenteellisesti ihanteellista opittavaa niin seurakuntakanttorille kuin muillekin kirkkomusiikin asiantuntijoille. Koulutus perehdyttää laajasti niin teologiaan, länsimaiseen musiikkiin kuin myös eri ortodoksisiiin kirkkolauluperinteisiin. Opintoihin kuuluu myös “ortodoksisia kieliä”, kuten kreikkaa ja kirkkoslaavia. Opintokokonaisuutena tämä on ainutlaatuinen ja varmasti vertaansa vailla ainakin EU:n alueella. Opiskelijat saavuttavat laajan yleissivistyksen ortodoksisen kirkkomusiikin alalta. Toisaalta kirkkomusiikoista tulee Joensuussa varsinaisia ortodoksisuuden moniosajia, sillä laulaessaanhan kirkkokin rukoilee ja rukoillessaan kirkko laulaa.

Kurssien keskinäinen erillisyyt

Suurin ongelma on ehkä se, että sinänsä hyvät kurssit tuntuvat jäävän toisistaan erillisiksi. Historia- ja teologiaopinnoissa paneudutaan syvällisestikin esimerkiksi bysanttilaiseen ja vanhaan venäläiseen kirkkolauluperinteeseen, mutta itse kirkkomusiikin käytännöllisissä opinnoissa ei näillä kirkkomusiikin aloilla päästä juurikaan etenemään. Erityisesti vanhan kirkkolaulun tuntemushan on perusedellytys sille, että voidaan tradition pohjalta luoda

myös uutta. Jos emme tunne juuriamme, emme voi luoda uuttakaan niin, että se palvelisi kirkon tarkoitusta.

Bysanttilaisen ja znamennilaulun osalta pakollisina opintoina tarjotaan molemmista lyhyet peruskurssit, joissa painotetaan lähinnä notaatiota. Ne jäävät kuriositeetin asemaan, eikä niihin saada syvällistä näkökulmaa. Ehkäpä myös näiden, ja esimerkiksi georgialaisen kirkkolaulun, integroiminen niin liturgisen laulun, kuoronjohdon, liturgisten harjoitusten kuin myös kuorolaulun opintoihin antaisi opiskelijalle valmiudet käyttäen niitä käytännön kirkkomusiikkityössä ja samalla ymmärtää historiallisilla ja teologisilla luennoilla käsitellyt asiat.

Jäsentymättömyys liturgisiin harjoituksiin

Ongelmana erityisesti liturgisen laulun ja kuoronjohdon opinnoissa on myös se, että ne eivät integroidu ortodoksisella seminaarilla järjestettäviin liturgisiin harjoituksiin. Ehkäpä ihanteellisin vaihtoehto olisi suorittaa ne yhtäaikaaisesti, niin että liturgisten harjoitusten opettaja tukisi toisaalta liturgisen laulun opintoja ja toisaalta taas liturgisen laulun opettaja tukisi itse liturgisia harjoituksia. Sama pätee osittain myös kuoronjohtoon: samat laulut, joita kuoronjohdossa johdetaan, soivat myös seminaarin kirkossa. Olisiko mahdollista sovittaa yhteen näitä kahta opintojaksoa niin, että ne palvelisivat toinen toistaan? Samaan yhteyteen sopisivat myös nykyistä syventävämmät liturgiikan opinnot, jossa tutustuttaisiin erityisesti kirkkomusiikin asemaan jumalanpalvelusjärjestyksissä, eri tyypikoneissa ja traditioissa.

On ymmärrettävää, että kandidaatin- ja maisterintutkintoihin ei mahdu kaikkea

mahdollista, mutta myös yksi koulutuksen tärkeimmistä tehtävistä olisi antaa valmiudet jatko-opintoihin ja tutkimukseen. Eräs tärkeimmistä taidoista kirkkomusiikin tutkimisen alalla on paleografian menetelmien tuntemus. Joensuussa ei välttämättä ole resursseja laajamittaista paleografista koulutusta järjestää, mutta jonkinlainen peruskurssi olisi paikallaan herättämään oppilaiden mielenkiintoa myös historiallista käsikirjoitusmateriaalia kohtaan, jota maailmalla ja Suomessakin on vielä runsaasti odottamassa tutkijoita.

Opiskelijavaihtoon ulkomaille

Ehkä opiskelu ulkomailla olisi realistisempi vaihtoehto paneutua omaan erityisalaansa ja sen tutkimukseen. Tähän asti yliopisto ei ole tarjonnut erityisesti kirkkomusiikoille suunnattua vaihto-ohjelmaa, vaan muusikot ovat olleet oman onnensa nojassa vaihtokouluissa muiden teologien joukossa. Itse olin opiskelijavaihdossa Thessalonikissa Aristoteleen yliopistossa lukuvuonna 2007–2008 ja hämmästykseni vastaanottavassa oppilaitoksessa ei edes tiedetty, että Joensuussa myös kirkkomusiikoilla on oma koulutuksensa. Suurten riitojen jälkeen sain opiskella musiikkieteen osastolla bysanttilaista paleografiaa, mutta vain kurseina, joista en saanut suorituksia eikä niitä sisällytetty opintoihini. Bysanttilaisen musiikin käytännön opiskelua varten hakeuduin opiskelijaksi yliopistosta täysin erillään olevaan konservatorioon, joka oli myös maksullinen – onneksi avokätiset apurahojen myöntäjät rahoittivat opintoni. Tätä kirjoitettaessa on alettu järjestää myös erityisesti kirkkomusiikoille tarkoitettuja vaihtokohteita.

Tietysti vaihtokohteeseen meneminen edellyttää vankkoja perustietoja omalta erityisalalta, johon haluaa keskittyä vaihtokohteessaan. Tärkein asia opiskelujen tehokkaaseen aloittamiseen ulkomailla ovat kieliopinnot. Opiskelijoiden tulisi jo alusta asti satsata ulkomaiden kannalta tärkeisiin kieliin, kuten kreikkaan, venäjään ja romanian. Romanian kielen opetusta ei liene lainkaan tarjolla Joensuun yliopistossa, ja nykykreikan kurssejakin erittäin vähän. Myös kirkkoslaavin opetusta soisi olevan tarjolla enemmän slaavilaisesta musiikista kiinnostuneita varten. Nykyisellä pakollisella kursilla keskitytään lähinnä lukemiseen ja oikeanlaiseen ääntämiseen, eikä itse kieliopin ja sanaston oppimiseen jää juurikaan aikaa. Kielitaito avaa uskomattoman paljon ovia kirkkomusiikin tutki-

mukseen ja myös käytännön tasolla musiikin soveltamiseen, säveltämiseen ja laulamiseen.

Joensuun yliopisto järjestää ensi kesänä jo kolmatta kertaa yhteistyössä *International Society of Orthodox Church Music* -yhdistyksen kanssa kansainvälisen ortodoksisen kirkkomusiikin konferenssin, joka tuo kahden vuoden välein alan parhaimpia asiantuntijoita Suomeen. Myös siellä kansainvälisten kontaktien ja uuden oppiminen olisi erittäin helppoa opiskelijoille, joten toivoisi, että kaikki kirkkomusiikkiopiskelijat (kuin jo työssäkäyvät kanttoritkin) osallistuisivat konferenssiin. Ehkäpä hyvänä porkkanana toimisi jokin suoritus yliopiston tutkintoa varten.

Joensuun kirkkomusiikkikoulutus on siis mahdollisuuksia täynnä ja tuottanut runsaasti hyviä hedelmiä Suomen kirkkomusiikkikenttään, mutta varsinkin yliopistouudistuksen yhteydessä on syytä ajatella oppiaineiden välistä integraatiota ja sovellettavuutta. Jos kehitys pysähtyy liiaksi, on koko koulutus vaarassa, ja voi myös kysyä, palveleeko se niin kirkon kuin opiskelijoidenkaan tarkoituksia.

Muusikkouteen kasvattaminen

Viime aikoina on keskusteltu myös siitä, voitaisiinko muita musiikkialan tutkintoja pitää kanttorin toimiin pätevöittävinä. Toisaalta kanttorikoulutukseen on peräänkuulutettu enemmän musikkouteen kasvattamista. Tässä on kyse ehkä suu-remmasta asiasta kuin monet käsittävät – nimittäin siitä, millaiseksi käsitämme kanttorin työn. Onko kanttori ”vain” musikko, joka huolehtii kuoron hyvästä soinnista ja laulajien koulutuksesta, vai seurakunnan hengellinen työntekijä, joka vastaa jumalanpalvelusten kirkkolaulusta? Monesti kanttorille kuuluu myös uskonnonopetusta, seurakunnallista opetustyötä ja seurakuntalaisten palvelemista muutenkin kuin kirkkomusiikin saralla. Muiden musiikkioppilaitosten koulutus ei anna niitä kanttorin työssä tarvittavia teologisia tietoja, kuten ei myöskään seurakuntatyön valmiuksia – puhumattakaan kirkkomusiikin historian, vanhojen kirkkolauluperinteiden ja kirkkolaulun tutkimuksen opinnoista. Kanttorin pätevyyden avaaminen muillekin musikoille on kanttorin koulutuksen ja työn aliarvioimista – kanttori ei ole ensisijaisesti musikko, vaan kansan rukousäänen edustaja. Toki kaikista musiikkiopinnoista on hyötyä, mutta pelkästään ne eivät voi vastata kirkon tarpeita.

■ **Jaakko Olkinuora**

Muusikko vai teologi?

Olen nyt kirjoitellut reilun vuoden ajan tähän lehteen kolumneja kirkkomusiikista. Kirjoituksieni johtajatuksena on ollut nostaa esille musiikin ilmiöitä, joita kirkossamme olisi hyvä ottaa huomioon ja joista olisi hyvä ylipäättään keskustella. Näistä esimerkkinä muun muassa tekijänoikeudet, laillisen nuottimateriaalin käyttö, levyttäminen, konsertointi, kuorosta erottaminen, kirkossa laulaminen, kirkkomusiikin esittämiseen liittyvät ongelmat ja kirkkolaulun tason nostaminen. Kaikki nämä ovat asioita, joihin kanttori tulee työssään varmasti törmäämään, ja niiden miettiminen ja avoin keskustelu kollegiaalisessa hengessä on tie kohti parempaa kirkkomusiikkia.

Varvara Merras-Häyrynen muistutti edellisessä numerossa aiheesta, jota en ole käsitellyt kirjoituksissani lainkaan: kanttorin tulee olla musikon lisäksi myös teologi. Se on totta, enkä käy sitä kiistämään. Kyseisestä aiheesta en ole kirjoitellut, koska en ole teologi. Olen halunnut kirjoittaa puhtaasti omasta näkökulmastani, joka on musikon kulma. Mutta se ei liene oikea syy jättää tärkeää aihetta syrjään, joten senpä vuoksi seuraava pohdinta.

Silläkin riskillä, että minut kivetetään, haluan ilmaista seuraavan subjektiivisen mielipiteen: Jos vertaamme ortodoksisen kanttorin valmiutta musiikissa ja teologiassa, teologinen puoli on lähes aina musiikillista puolta vahvempi. Ellen pahoin erehdy, tähän yleisesti myös pyritään (ortodoksinen kanttori on *teologian* maisteri). Onko se hyvä vai huono? Siitä lienee monta mielipidettä.

Subjektiivinen mielipiteeni jatkuu. Mikäli kanttorin musiikilliset taidot eivät ole korkeat, niitä on helppo paikkailla teologisella osaamisella, tyypikonin tuntemuksella tai jopa ”rukouksellisuudella”. Se on varmasti ihan luonnollista, sillä ihminen pyrkii aina korostamaan omia vahvuuksiaan. Rukouksellisuutta en kuitenkaan sotkisi yhteen huonosti esitetyn kirkkomusiikin kanssa. Se tuntuu kornilta.

Myönnettäköön, etten kadehdi niitä, jotka luotuja on kanttorin elämään. Keikkuapa teologin ja musikon identiteetin välillä ja löytää niiden sopiva tasapaino! Merras-Häyrynen kirjoitti yhtälön olevan haasteellinen, muttei mahdoton. Haasteellisuudesta olen ainakin samaa mieltä. Seurakuntien työilmapiiri on usein vaativa. Seurakuntaa yhteisönäkään ei ole helppo miellyttää. Mikäli kanttori toimii ammattimusikon elkein, hänet on helppo leimata snobiksi ja ylpeäksi. Mutta onko nöyristely ja tyypikonin taakse piiloutuminen parempi ratkaisu?

Muusikko vai teologi? Kumpi on kumpi? Ideaalikanttori olisi musikkoteologi, jossa musikon ja teologin positiivinen synergia hengittää. Annetaanko sen hengittää?

■ **Mikko Sidoroff**

Kirkon diakoniatyön rakenteet ja ohjelma

Anu Danouzi on teologian opinnäytetyönään tutkinut ortodoksisista diakoniatyötä ja sen uudenlaista kehittämistä. Lähtökohtanaan hänellä oli Tampereen seurakunnassa tehty diakoniatyö vuosien 1950–2005 aikana.

Diakonian virka

Diakonian virka oli alkukirkossa yksi säie pappisuuden kolmijakoisesta virasta, ja siihen vihittiin myös naisia, joskin heillä oli erilaiset tehtävät kuin miehillä. Diakonia toteutui luostareissa ja käytännöllisenä vastuunkantona seurakunnissa. Ortodoksisen kirkon naisdiakoneilla oli merkittävä rooli pastoraalisessa huolenpidossa ja sosiaalityössä yhteiskunnan marginaaliin joutuneiden ihmisten keskuudessa.

Metropoliitta **Paulos Mar Gregorios** puhuu kristillisestä diakoniasta kahdensuuntaisena palvelutehtävänä: Jumalan palvelemisesta jumalanpalveluksissa koko maailman puolesta ja Jumalan nimessä toteutettavasta lähimmäisten palvelemisesta. Autenttista eli Kristuksen esimerkin mukaista kristillinen diakonia on silloin, kun siinä täyttyy neljä ehtoa: (1) tahto kärsiä ja antaa itsensä palveltavien puolesta, (2) nöyryys ja kunnioitus palveltavien kohtaan, (3) tahto olla yhtä palveltavien kanssa jopa kuolemaan asti heidän puolestaan ja se, (4) ettei diakoniaa tekemällä saa tavoitella valtaa tai hallitsevaa asemaa palveltavien keskuudessa.

Historiallinen diakonia

Suomen ortodoksisessa kirkossa keskusteltiin diakonian järjestämisestä ensi kerran vuonna 1921, jolloin PSHV:n komitea esitti kaikkiin seurakuntiin perustettavaksi diakonin ja diakonissan virkoja, joiden hoitajat toimisivat sekä köyhien ja sairaiden avustajina että sisälähetystyöntekijöinä. Ensimmäinen ortodoksinen seurakun-

tasisar **Ida Pajarinen** siunattiin toimeensa kesäkuussa 1921. Vuonna 1922 kirkolliskokous käsitteli diakonissojen koulutuksen järjestämistä. PSHV:n valmistusvaliokunta ehdotti diakonissojen kouluttamista Sortavalan diakonissalaitoksessa, koska omaa laitosta oli mahdollista perustaa. Näitä opintoja laajennettiin omilla ortodoksisilla opinnoilla, ja diakonissan sijaan nimeksi tuli seurakuntasisar. Seurakuntasisartoiminta ei kuitenkaan laajentunut, ja sotien jälkeen se ty-rehtyi kokonaan.

Vuonna 1962 PSHV laati diakoniatyön ohjesäännön, jonka kirkollishallitus vahvisti. Tämän jälkeen seurakuntiin alkoi muodostua diakoniatoimikuntia. Ohjesäännön mukaan diakoniatyötä ohjaavana keskuselimenä toimi PSHV:n komitea, joka antoi neuvoja diakoniatoimikunnalle. PSHV:n työhön oli aina kuulunut ja kuului edelleen paljon diakonisia osa-alueita. Sen voitiin katsoa aloittaneen ortodoksisen diakoniatyön maassamme. Monin paikoin Veljeskunnan alaiset tiistaiseurat, paikalliset alaosastot, toteuttivat käytännön diakoniatyötä seurakunnissa. Sekä Veljeskunta että tiistaiseurat olivat kuitenkin olemassa erityisesti sisälähetystoimintaa ja myös muita työmuotoja varten. Etenkin sotien jälkeen **arkkipiispa Herman** korosti valistus- ja opetustyön tärkeyttä ja vaati sitä PSHV:lta, jotteivät seurakuntalaiset vieraantuisi omasta uskostaan.

Tutkimuksen aikajaksot

Ensimmäinen jakso päättyi vuoteen 1968. Silloin Tampereen seurakunnan

Teologisesti ortodoksinen diakonia lähtee liturgiasta, jossa vaikuttaa keskihakuinen lähetysnäky. Siinä ihminen kulkee keskellä maailmaa ja heijastaa siihen toivoaan, siinä myös Kristus on läsnä kaikkien pyhien kanssa. Liturgia vetää magneetin tavoin puoleensa ympäröivän yhteiskunnan ihmisiä. Ortodoksisen käsityksen mukaan kirkon, Kristuksen ruumiin, tehtävänä on palvella ihmistä ja auttaa häntä pelastumaan ja pääsemään Jumalan valtakunnasta osalliseksi. Tämä palvelutehtävä ei rajoitu vain ihmisen hengelliseen elämään, vaan hänet nähdään psykosomaattisena olentona. Kirkon on palveltava häntä kaikilla syntymästä kuolemaan.

Ortodoksisessa teologiassa palveleminen liittyy olennaisesti ehtoolliseen, joka apostolisen jatkumon eli piispuuden kautta konstituoivat kirkon. Diakonia ei siis ole vain uskon eettinen seuraus vaan se on itse uskon sakramenttiin kuuluva ulottuvuus. Ehtoollinen johtaa lähimmäisyyden pyhään salaisuuteen eli sakramenttiin. Yhteinen ehtoollisjumalanpalvelus on lähimmäisyyden huipentuma.

diakoniatyö oli ottanut ensiaskeleensa ja sitä oli pyritty järjestämään perustamalla ensimmäinen diakoniatoimikunta. Ensimmäisen tarkastelujakson aikana seurakunta perustettiin ja kirkkokunnan hallintorakenteeseen perustettiin kaksi hiippakuntaa. Sodan jälkeinen jälleenrakennusvaihe vei paljon voimia. Kirkkoon kuuluvien määrä laski ja kirkkokunta pannoni sisälähetykseen ja selviytymiseen. Diakoniatyön kehittäminen jäi aloitteiden tasolle.

Toisessa jaksossa, joka käsitteli vuosia 1969–1986, diakoniatyössä näkyi tiistaiseurojen vahva vaikutus. Toisaalta yhteiskunnan terveys- ja sosiaalipalvelut kehittivät nopeasti. Ortodoksisessa kirkossa suunniteltiin perheneuvontapalveluja sekä järjestettiin diakoniaseminaareja, joiden osallistujat kaipasivat kuitenkin enemmän konkreettisia neuvoja ja selkeyttä diakoniatyön toimijoiden rooleihin ja työnjakoon.

Kolmannessa jaksossa keskitytään vuosiin 1987–2005, jolloin diakoniatoiminnan järjesti luottamuselinten nimeämä diakoniatoimikunta. Nousukautta seurasi lama, ja ortodoksisen kirkon johtajat kehittivät seurakuntia ottamaan huomioon laman seuraukset diakoniatyön painotuksissa. Tampereella jaettiin EU-ruokapaketteja ja yritettiin järjestää työttömien ruokailuja. Diakoniatyö jäi kuitenkin kulloisenkin toimikunnan jäsenten jaksamisen ja osaamisen varaan.

Tehtävät ja roolit jäsentymättömiä

Tutkimusaineistosta nousi esiin kysymys tiistaiseurojen ja diakoniatoimikunnan rooleista. Laajemmin voidaan puhua PSHV:n ja Kirkon diakoniatoimikunnan tai kirkollishallituksen rooleista. Tampereen seurakunnan kulkiessa kohti järjestäytyneempää diakoniatyötä 1970- ja 1980-luvuilla jatkoivat tiistaiseurat samaan aikaan toimintaansa osin samoja tehtäviä toteuttaen. PSHV oli tiistaiseuroja ohjaava ja koordinoiva taho, mutta Kirkon diakoniatoimikunnan ehdotus diakoniatoiminnan ohjesäännöksi määritteli PSHV:n komitean myös diakoniatoimikuntaa ohjaavaksi keskuselimeksi. Kuitenkin diakoniatyö oli toimintaa, joka seurakunnan tuli järjestää ja jonka toimintaa seurakunnan tuli piispansa alaisuudessa johtaa.

Eri tahojen tehtävät, roolit ja vastuut jäivät tutkimusajankohtana jäsentymättömiksi ja seurasi tilanne, jossa ohjausta ja suunnitelmallisuutta ei juuri ollut. Voi kysyä, onko oikein edes sanoa, että tiistaiseuratoiminta korvasi tai PSHV ohjasi

diakoniatyötä, joka oli seurakunnan perustehtävä?

Kirkkolakikin määritteli asian toisin. Olosuhteet, seurakuntien laajat alueet ja vähäinen henkilömäärä tekivät näistä ratkaisuksista ymmärrettäviä ja olivat ehkä ainoita vaihtoehtoja, jos diakoniaa ylipäänsä haluttiin jollakin tavalla tehdä. PSHV:lle oli siis pitkään annettu merkittävä rooli diakoniatyössä ja vasta, kun tulittiin 1990-luvulle, seurakunnan rooli siinä vahvistui. Samanaikaisesti tiistaiseurojen toiminta seurakunnan alueella väheni.

Työn organisoituminen

Diakoniatyötä oli organisoitu Tampereella vuoteen 1986 asti luottamusmiesten ja tiistaiseurojen sekä yksittäisten ihmisten toimesta. Diakoniatoimikunnan perustamisen jälkeen organisoinnista olivat vastanneet toimikunnan jäsenet. Aluk-

Toiminnan onnistuminen

Tutkimusaineiston perusteella voidaan sanoa diakoniatyön periaatteiden osaltaan toteutuneen ja osaltaan jääneen toteuttamatta Tampereen seurakunnassa vuosina 1950–2005. On muistettava, että ainoastaan pieni osa tehdystä diakoniatyöstä päätyi dokumentoiduksi pöytäkirjoihin ja vuosikertomuksiin. Tämän lisäksi diakoniatyössä tapahtui paljon sellaista lähimmäisen palvelua ja auttamista, mikä oli vain siihen osallistuneiden henkilöiden tiedossa. Diakoniatyön periaatteet toteutuivat vankien ja työttömien avustamisessa ja vanhusten luona vierailuissa, mutta esimerkiksi pitopalvelutoiminnassa ainoastaan välillisesti. Periaatteet taas eivät toteutuneet erilaisten maksullisten retkien tekemisessä ja diakoniatyötä vapaaehtoisesti tekemään tulleiden ihmisten voimavarojen kohdentamisessa seurakun-

si jäseniä oli kolme, sittemmin jäsenmäärä laajeni kuuteen neuvoston valitsemaan jäseneseen. Tiistaiseuroissa diakoniatyötä ja samalla muutakin vapaaehtoistyötä tekivät innostuneet ja lähimmäisenrakkautteen sitoutuneet ihmiset. Tiistaiseurojen diakoniatyössä oli kuitenkin ongelmallista se, että sitä tekivät maallikkojen muodostamat yhdistykset. Niihin ei valittu jäseniä seurakunnan valtuuston virallisesti nimittämänä, kuten diakoniatoimikuntaan, eivätkä siksi esimerkiksi diakoniatyöhön oleellisesti kuuluvat vaitiolovelvollisuus ja vastuullisuus välttämättä välittyneet vaikeuksissa oleville ihmisille.

nallisten tilaisuuksien järjestelyyn ja tarjoilujen valmistamiseen. Nämä tilaisuudet tavoittivat toimeentulevat ja aktiiviset seurakuntalaiset, eivät diakonian varsinaista kohderyhmää: apua ja tukea tarvitsevia.

Piispat ja seurakunnan luottamushenkilöt määrittivät diakoniatyön kohderyhmää. Vuonna 1960 ehdotettiin ”tosihätänsä kärsivien” avustusrahojen perustamista ja vuonna 1962 kohderyhmäksi painotettiin ”vähävaraisia opiskelijoita”. 1990-luvun lopulla toiminnan kohteiksi nostettiin perheet ja yksinelävät aikuiset. Lamavuosina 1990-luvun alku-

puolella piispainkokoukseltakin tuli kehotus panostaa työttömien avustamiseen.

Erilaista toimintaa

Toimintamuotojen sisällöt olivat hyvin vapaat ja vaihtelevat. Ohjesäännöissä todettiin vain, että toimintamuodoista päätti diakoniatoimikunta kokouksissaan. Avustuskäytännöt muuttuivat siten, että rahanavustukset haettiin lomakkeella ja lisäksi annettiin paljon aiempaa enemmän ruokapua. Kuorojen ja nuorisojärjestöjen avustaminen ei kuulunut enää diakonian tehtäviin. Diakoniatyön nimissä toteutetut työmuodot pysyivät hyvin samankaltaisina tarkasteluvuosien ajan.

Diakonian määritelmä ortodoksisen kirkkokunnan diakoniatoimikunnan mukaan oli hyvin laaja. Kirkon koko jumalanpalveluselämän tuli olla diakoniaa eli palvelua, esirikousta koko maailman puolesta. Mutta sen piti johtaa myös käytännön toimiin arjessa, ja sen piti tavoittaa kaikki ihmiset. On huomioitava, että kirkkokunnan diakoniatoimikunta asetettiin selvitystyötä varten, se ei sinällään tehnyt käytännön diakoniatyötä, vaikka sen jäse-

nian tehtäväksi seurakunnallisen rakkautenpalvelun hengellisen ja aineellisen tuen muodossa. Vuodelta 1998 samainen uudistettu ohjesääntö nimesi diakoniatoimikunnan tavoitteiksi diakoniatyön tukemisen, kristillisen rakkauden mukaisen lähimmäispalvelun virittämisen ja vaalimisen sekä varojen keräämisen diakoniatyöhön. Aineiston mukaan näyttää siis siltä, että diakoniatyölle oli monta määritelmää, moninaiset odotukset ja hyvin laaja kohderyhmä. Työtä tehtiin vapaaehtoisvoimin, vailla pysyviä rakenteita, ja työmuodot vaihtuvat sen mukaan, mitä kulloisenkin toimikunnan jäsenet jaksoivat ja osasivat tehdä.

Havaintoja

Näiden tulosten valossa on tärkeää jatkaa keskustelua kirkon diakoniatyön tehtävistä ja siitä, miten diakoniatyö tulisi organisoida. Mikä on ortodoksisen diakoniatyön visio ja strategia tästä tulevaisuuteen? Kysymys ei ole vain Tampereen seurakunnan diakoniatyöstä vaan se koskettaa koko kirkkoamme. Ortodoksinen diakoniatyö ei ole myöskään vain kirkon johdon ja työntekijöiden kysymys. Oleellista on, sitoudummeko me seurakuntalaiset ja luottamushenkilöt diakoniatyöhön. Mikä on kirkon diakoniatyön tehtävä ihmisten auttamisessa? Nälkä, köyhyys ja yksinäisyys sekä niiden myötä yhteiskunnan ulkopuolelle jääminen ovat asioita, joilta emme voi sulkea silmiämme. Sosiaali- ja terveydenhoidosta huolehtiminen kuuluu yhteiskunnassamme valtiolle, eikä kirkolla ole juridista velvollisuutta sitä hoitaa. Kristittyinä emme voi kuitenkaan tähän vedoten ohittaa leipäjonoa, ojassa makaavaa alkoholista tai turvapaikkaa hakevaa ulkomaalaista, vaan meidän tulee kysyä, miten voisimme heitä auttaa.

Kirkkokunnassamme on ollut viime vuosina tahtoa perustaa kulttuurikeskuksia, etsiä niihin rahoitusta ja niiden toimintaa tukevia verkostoja. Nämä hankkeet ovat toteutuneet, vaikkei niiden kannattavuutta ole voitu etukäteen varmaksi ennustaa. Milloin on ensimmäisen ortodoksisen diakoniakeskuksen vuoro? Tai olisiko jopa mahdollista yhdistää kulttuuri- ja diakonia niin, että vähävaraisetkin ja yhteiskunnan ulkopuolella elävät pääsivät kulttuurista osallisiksi?

Kirkolle diakoniajohtaja

Tutkimustulosten mukaan näyttää siltä, että kirkkokunnan diakoniatyön kehittäminen edellyttää kirkollishallitukseen

arkkipiispan suoraan alaisuuteen diakoniatyön johtajan kokopäivätoimisen tehtävän perustamista. Tällöin arkkipiispalla on mahdollisuus delegoida diakoniatyön kehittämistyö ja saada välitön raportointi työn edistymisestä sekä kokonaiskuva ortodoksisen diakoniatyön nykytilasta sekä luoda tulevaisuuden visio diakoniatyöstä. Tehtävään valitulla tulee olla teologinen, mutta myös sosiaali- tai terveydenhoidon koulutus sekä kokemusta aikuisten kouluttamisesta. Kirkkokunnassamme on tällä hetkellä 24 seurakuntaa, joten hiippakuntatasoisia koordinaattoreita ei ainakaan toiminnan ylösjavaiheessa tarvita, vaan kirkkokunnan diakoniajohtaja on suoraan yhteydessä seurakuntiin.

Uusi diakoniaohjelma

Kirkkokunnalle tulee luoda uusi diakoniaohjelma, jossa korostetaan diakonian kuulumista kirkon olemukseen ja jumalanpalvelukseen, samoin kuin rukous ja kirkkolaulu siihen kuuluvat. Diakoniatyötä ei voi ulkoistaa. Työmuodot lähtevät paikallisista tarpeista ja niiden kartoittamisesta yhteistyössä muiden paikallisten diakonian toimijoiden ja kunnan sosiaalitoimen kanssa. Seurakuntiin tulee palkata diakoniatyötä tekemään teologisen ja sosiaalisen koulutuksen saaneita henkilöitä, jotka voivat aineellisen avun lisäksi antaa myös hengellistä apua ja ohjausta sekä toimittaa esimerkiksi arkipäivän jumalanpalveluksia. Työnjako ja vastuiden delegointi on välttämätöntä, papisto ei pysty tekemään seurakunnan kaikkia töitä. Jo pyhät apostolit totesivat: ”Ei ole oikein, että me ruoan jakamisen tähden laimin lyömme Jumalan sanaa.” (Ap. t. 6:2) Käydessään viimeksi Suomessa papiston päivillä piispa **Kallistos Ware** oli huolissaan siitä, miten kirkkomme hyödyntää teologisen koulutuksen saaneita naisia. Hän sanoi kannattavansa myös naisdiakonien vihkimistä. Diakoniatyö sopiikin hyvin naisille, ja kohderyhmiä on valmiina odottamassa: työt, äidit, maahanmuuttajanaiset, eronneet, väkivaltaa kokeneet naiset, päihteitä käyttävät naiset, prostituoidut, ihmiskaupan uhrin ja asunnottomat naiset.

Ortodoksista teologiaa voi nykyisin opiskella Joensuun yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen teologian ns. C-linjalla, jossa suuntautumisvaihtoehtona on kulttuuri ja yhteiskunta. Näissä opinnoissa voi valita pitkäksi sivuaineeksi sosiaalityön, jolloin tutkinto antaa jo hyviä valmiuksia toimia kirkon diakoniatyössä ja sen koordinoimisessa. Lisäksi yliopiston tulisi tarjota myös kaikille or-

Mikä on ortodoksisen diakoniatyön visio ja strategia tästä tulevaisuuteen?

nillä siitä kokemusta olikin. Se ei myöskään johtanut seurakuntien diakoniatoimikuntia. Näyttää siltä, että seurakunta jätettiin aika yksin näiden hienojen ja ylevien tavoitteiden toteuttamisessa. Toiminnan ohjausta ja käytännön linjauksia ei juuri kirkkohallituksen ja PSHV:n taholta tullut kuin muutama vuosien aikana (vuodelta 1997 on olemassa kirkollishallituksen koostama raportti *Hallinnon haasteet*, jossa on maininta myös diakoniatyöstä). Diakoniatyö linjattiin mietinnöissä, raporteissa ja ohjesäännöissä aina tärkeäksi kirkon työmuodoksi, jota tuli suunnitella ja kehittää ja jota kirkon keskushallinnon tuli ohjata ja koordinoida.

Tampereen ohjesääntö

Tampereen diakoniatoimikunnan ohjesääntö vuodelta 1979 määritteli diako-

todoksiteologeille diakoniatyön kursseja. Tämän voisi toteuttaa joko omina opintoinaan tai yhteistyössä diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Koulutuksessa tulisi vetää selkeä raja siihen, mikä on diakoniatyön ammatillista koulutusta ja mikä on vapaaehtoisen lähimmäispuolustajan koulutusta.

Palkatut ammattilaiset

Mielestäni vapaaehtoistyötä parhaimmillaan on toisen ihmisen kohtaaminen ja hänen arjessaan mukana kulkeminen. Mikäli vapaaehtoinen joutuu tilanteeseen, jossa hän huolestuu tuettavansa tilanteesta, on hänen saatava tukea diakoniatyön ammattilaiselta välittömästi. Vapaaehtoisella on myös oltava tietoa siitä, että mikäli hän itse uupuu tai sairastuu, ottaa diakoniatyön ammattilainen vastuun hänen tuettavastaan. Diakoniatyön ammattilaisen vastuulla on myös työn rajaaminen; vapaaehtoisten jaksamista on tuettava ja estettävä heidän liiallinen hyväksikäyttönsä.

Jokaisessa seurakunnassa pitäisi olla palkattu ammattilainen tekemässä diakoniaa, diakoniatoimikunnan ja vapaaehtoisten lisäksi. Tämän voisi toteuttaa siten, että ne seurakunnat, jotka eivät pysty itsenäisesti palkkaamaan diakoniatyöntekijää, tekisivät sen yhteistyössä naapuriseurakunnan tai -seurakuntien kanssa. Ortodoksit uskonnonopettajat esimerkiksi kiertävät tälläkin hetkellä hyvin laajoilla alueilla, miksei sitten diakoniatyötä voisi organisoida ainakin aluksi samantapaisesti?

Diakoniatyöntekijän työpäivä voisi olla vaikka seuraavanlainen: aamupalvelus Tampereen seurakuntaan kuuluvalla Valkeakoskella ja parin tunnin vastaanotto siellä, asunnottomien ja työttömien ruokailu Hämeenlinnan seurakunnassa, yksinhuoltajaäitien leirin suunnittelua yhdessä Hämeenlinnan ev.lut. seurakunnan diakoniatyöntekijän ja kunnan sosiaalityöntekijän kanssa ja lopuksi ehtoopalvelus Hämeenlinnan kirkossa.

Ortodoksiset diakoniakeskukset

Kirkkokunnan diakoniajohtajan erityisenä tehtävänä olisi rakentaa verkostoja ja suunnitella rahoitusta ortodoksisten diakoniakeskusten perustamiseksi vähintäänkin suurimpiin kaupunkeihin. Nämä keskukset voisivat toimia säätiöinä tai kirkollishallituksen alaisina. Kysymys on siitä, onko meillä tahtoa valita diakoniatyön puolesta.

■ Anu Danouzi

”Veljesi on elämäsi”

Epävarmuuden aika nostaa aina esiin historiasta tuttuja teemoja ja haamoja. Myös nyt taloustaantumisen keskellä monet ovat kääntäneet katseensa vastaavanlaisiin tilanteisiin historiassa. Pörssikurssien romahtaminen ja työpaikkojen katoaminen saa meidät oikeutetusti kysymään, kuka tätä maailmaa hallitsee tai mitä rikkaus oikeastaan on?

Lama on synnyttänyt monissa Euroopan maissa keskustelun niukkuuden ja karmien periaatteista. Yksi laman pelottava tunnusmerkki on kuitenkin aatteellinen dualismi, joka pyrkii luomaan rajoja kansallisten ja kansainvälisten intressien välille.

Laskukaudella on helppo olla protektionisti, puolustaa kansallista näkökulmaa ja suojella kotimaista ulkopuolisilta. Lama on myös hedelmällistä kasvualustaa rasismille. Merkkejä ulkomaalaisvastaisuuden vahvistumisesta on havaittavissa myös Suomessa.

Kansalliset näkökulmat korostuvat

Kirkon kannalta kansallisten näkökulmien korostuminen on aina ongelmallista. Vaikka rakkaus omaa maata kohtaan ei ole synti, ei maailmankansalaisuuskäänne merkitse omien juurien hylkäämistä. Kotimaanrakkaus ja kosmopoliittisuus eivät ole mustavalkoita joko-tai-asioita.

Kristinuskon ydin on jumalilhmisen Kristuksen läsnäolo jokaisessa ihmisessä. Joitakin vuosia sitten suosittu pop-kappaleen ”What if God was one of Us” (Jos Jumala olisi yksi meistä) videossa kuvattiin vaihtuvia ihmiskasvoja. Videossa vilautti nopeasti mustia, valkoisia, aasialaisia, afrikkalaisia, eurooppalaisia ja oseaanialaisia kasvoja. Ne kaikki olivat eri tavalla samanlaisia.

Tuossa lyhyessä musiikkivideossa oli tavoitettu hyvin jotain keskeistä kristillisen ihmiskäsityksen ytimeä: Jumalilhmisen kasvot muodostuvat maailmassa kaikkien ihmisten piirteistä. Tämän takia on selvää, että kristillisessä perinteessä jokaisen ihmisen rinnalla jokainen kieli ja kulttuuri ovat yhtä arvokkaita.

Ihmiskasvoinen kristillisuus

Ortodoksinen vapauskäsitys on tiukasti yhteydessä ihmiskasvoisen kristillisyyden periaatteeseen. Ihminen on vapaa vain toteuttaakseen maailmassa Jumalan kaikille muillekin suomaa vapautta. Erämaaisän viisas lause ”Veljesi on elämäsi” tiivistää ilman mitään suurempia sanoja itse asiassa koko kristillisen elämänsänteen.

Kristillisuus ei kenties anna ohjeita talouspolitiikan sisältöön, mutta linjaa kylä selvästi sitä, miten ylipäänsä hoidamme kaikkia yhteisiä asioitamme. Yksi keskeinen periaate on puheiden ja tekojen välinen suhde.

Näin tuota suhdetta meille valaisee vanha roomalainen viisaus: ”Elä kaikkien muiden ihmisten kanssa niin kuin olisit Jumalan kasvojen edessä. Jumalalle puhui niin kuin puhuisit myös kaikkien muidenkin ihmisten puolesta”.

Kristillisuus antaa mahdollisuuden oppia juuri epäoikeudenmukaisuuden ja vaikeuksien keskellä sen, miten kaikki ihmiset ovat loppujen lopuksi saman veneen matkustajia.

Vain olemalla ystävä kaukana olevalle voi oppia kasvamaan ystäväksi itselleen.

Se mikä koskee yksilöitä, koskee kirkkojakin maailmassa – myös ortodoksia kirkkoja.

Arkkiepiispa Leo

Valon ja lihan kartat

Näyt ja ruumis uskonnollisina ilmaisuvälineinä myöhäiskeskiajan naismystikoilla

Henna Paasonen pohtii myöhäiskeskiajan naisten uskonnollisia kokemuksia. Ruumiillisuus ei ollut naismystikoille pelkkä kohtalo vaan uskonnollinen jumalayhteyden ilmaisuväline.

Myöhäiskeskiajalla (1200–1500-luvuilla) Länsi-Euroopassa naisten mahdollisuudet osallistua uskonnolliseen elämään lisääntyivät huomattavasti. Luostareiden määrä kasvoi katolisen kirkon sääntökuntien parissa. Naisille tarjoutui ns. puoliuskonnollisia rooleja: *be-giinit* Pohjois-Euroopassa sekä *penitentit* ja *beatat* Etelä-Euroopassa perustivat yhteisöjä, joissa he elivät naimattomina, tekivät työtä, rukoilivat ja auttoivat köyhiä ja sairaita. He eivät kuitenkaan antaneet pysyviä luostarilupauksia tai perustaneet varsinaista organisaatiota johtajineen. Naispuolisten pyhimysten määrä kasvoi. 1400-luvulla 28 prosenttia kanonisoiduista pyhimyksistä oli naisia. Naisten uskonnollisuus poikkesi laadultaan miesten uskonnollisuudesta. Naispyhimyksillä mystiikka ja ruumiilliset ihmeet olivat yleisempiä. He perustelivat auktoriteettinsa usein näyillä ja harjoittivat ankaraa askeesia ja katumusharjoituksia. Heidän uskonnolliset kirjoituksensa olivat tunnesävyisempiä, ja heidän hartaudenharjoituksessaan korostuivat Kristuksen ihmissyys ja eukaristia.

Keskiajan naiset edustavat erilaisia uskonnollisia kutsumuksia. Englannissa 1300-luvulla elänyt **Juliana Norwichtlainen** eli anakoreettina eli erakkona Nor-

wichin kaupungin Pyhän Julianuksen kirkon viereisessä sellissä omistautuen rukoukselle. Hieman varhemmin 1000-luvulla Reininmaalla vaikuttanut **Hildegard Bingeniläinen** johti benediktiiniläisluostaria. **Katariina Sienalainen** eli 1300-luvulla Italiassa dominikaanipenitenttina omistautuen köyhien ja sairaiden auttamiseen, **Mechthild Magdeburgiläinen** jätti 1200-luvulla Saksissa varakkaan perheensä elääkseen beginaatissa, ja ruotsalainen pyhä **Birgitta** perusti 1300-luvulla luostareita ja vaikutti aikansa kirkkopoliitiikkaan. Kaikkia näitä naisia yhdistää kuitenkin näkyjen ja oman ruumiin käyttäminen uskonnollisina ilmaisuvälineinä.

Ruumiillisuus määrittää naisen

Naisen keskeisimpiä määreitä länsimaiskristillisessä teologisessa, esteettisessä, tieteellisessä ja teoreettisessa ajattelussa on ollut juuri ruumiillisuus. Moni naistutkija on esittänyt, että länsimainen kulttuuri toimii kaksijakoisen ajattelun varassa, joka palautuu Platonin, Aristoteleen ja Pythagoraan kirjoituksiin. Naiseen yhdistetään usein luonto, alitajunta, ruumis, passiivisuus, paha, tämänpuoleisuus, kuolema ja syntymä. Mieheen yhdistetään taas kulttuuri, tietoisuus, henki, aktiivisuus, hyvä, tuonpuoleisuus ja elämä. Maskuliininen puoli on arvostetumpi, normi, jopa pyhä. Feminiininen on sille alisteinen, maallinen ja jopa saastainen. Erityisen voimakkaasti läntisessä perinteessä ovat vaikuttaneet Aristoteleen käsitykset naisesta epätäydellisenä ja vajavaisena miehenä. Muun muassa suvunjatkamisessa nainen oli hänen mukaansa vain alusta ja materia, jonka miehen siemenen lämpö muotoilee. Myös naisen sielun Aristoteles näki epätäydellisenä tai epäonnistuneena versiona miehen sielusta.

Nainen, seksuaalisuus, synty ja kuolema liittyvät yhteen syntyinlankeemuskerptomuksessa. Ensimmäinen nainen, Eeva, saattoi ihmiskunnan turmioon vietelmällä miehen. Eeva ja Neitsyt Maria esitetään usein kristinuskossa toisilleen vastakkaisina naistyyppinä. Eeva on seksuaalinen ja syntinen, Maria epäseksuaalinen ja synnitön. Eeva on heikko ja synnille altis, Maria taas siveä ja puhdas, äidillinen ja suojeleva, armahtava ja nöyrä. Maria edustaa patriarkaalista naisihannetta. Jo kirkkoisät Tertullianus ja Hie-

ronymus pyrkivät rajoittamaan naisen osallistumista opetukselliseen ja älylliseen toimintaan toteamalla, että jos naisella olisi oikeus saarnata, hän olisi julkisessa tilanteessa saattanut aiheuttaa miehille epäsiiveitä ajatuksia. Keskiajalla kanonisen oikeuden mukaan yksikään nainen ei saanut opettaa julkisesti, ja naisen hengellisen edistymisen ehtona pidettiin neitsyyttä, enkelin elämää.

Heikko nainen

Myös myöhäiskeskiajalla naisille kerrottiin ja opetettiin, että nainen on suhteessa mieheen samaa kuin aine henkeen. Heille opetettiin, että he symbolisoivat fyysistä, materiaalista, himokasta puolta ihmisluonnosta, kun taas mies symbolisoi hengellistä tai mentaalista puolta. Myöhäiskeskiajan naiset eivät kuitenkaan yksioikoisesti omaksuneet käsitystä naisen kyvyttömyydestä. He pitivät naiseuttaan merkinä läheisyydestä Kristuksen kanssa. Naisten kirjoituksissa perinteinen käsitys naisesta fyysisenä olentona muuttui käsitykseksi heidän pelastuksestaan Kristuksessa, joka oli ehdottoman fyysinen ihmisyydessään (*humanitas Christi*). Kun he kirjoituksissaan viittaavat naiselliseen heikkouteen he pikemminkin ironisesti kommentoivat miesten kyvyttömyyttä saavuttaa sama hyveellisyys taso ”heikkojen naisten kanssa”. Hildegard Bingeniläinen, jonka lahjakkuus ulottui luostarin johtamisesta, teologiasta ja luonnontieteestä runouteen ja säveltämiseen, aloittikin usein teoksensa vaatimattomuuslauseella eli kutsumalla itseään heikoksi, pineeksi naiseksi.

Naisten kaksoistietoisuus

Folkloristi **Aili Nenola** kirjoittaakin naisten kaksoistietoisuudesta. Miehet ovat hänen mukaansa useimmissa kulttuureissa muodostaneet hallitsevan ryhmän, jonka käsitykset hallitsevat myös koko kulttuurin maailmankuvaa. Ei-hallitseva ryhmä, esimerkiksi naiset, tekee erilaista työtä, sillä on erilaiset oikeudet ja sosiaaliset suhteet, eivätkä sen jäsenten kokemukset pääse esiin vallitsevassa ideologiassa. Tällaisessa tilanteessa tavataan usein vastamalli tai vastaideologia, mikä tarkoittaa, että samalla, kun naiset hyväksyvät yleisen miespainotteisen maailmankuvan, he pitävät kiinni omista eroavista käsityksistään ja tarpeen tullen manipuloivat hallitsevia käsityksiä omaksi edukseen.

Myöhäiskeskiajalla nimenomaan naisten spirituaaliteettia leimasivat ruumiilliset kokemukset jopa siinä määrin,

että joitakin naisten uskonnollisista ihmeistä voin pitää käännekohtana länsimaisen ruumiin historiassa. Transsit, levitatio (ilmaan kohouminen), katatoniset (liikkumattomuus-) kohtaukset, ihmeenomainen pidentyminen tai ruumiinosien laajentuminen ovat kutakuinkin tavallisia ilmiöitä ajankohdan naisten elämäkerroissa. Myös kyvyttömyys syödä muuta kuin ehtoollisleipää oli leimallisesti naisten ilmiö. Ensimmäiset stigmat (haavaukset) ilmestyivät Fransiskus Assisilaiselle, mutta pian ihmeestä tuli osa naisten uskonnollisuutta. Myös ihmeenomainen imettäminen, hyvältä tuoksuva öljyn vuotaminen kuoleman jälkeen ja ihmeitä tekevät pyhänjännökset kuuluivat olennaisesti naispsyhiksille. Naisten ruumiit ilmaisivat epätavallisia muutoksia, avautumisia ja vuotamisia helpommin kuin miesten ruumiit.

Kristuksen kärsimyksen samaistuminen

Myöhäiskeskiajan naisille myös sairaudella ja kivulla oli uskonnollinen merkitys. Se oli osa heidän yritystään jäljitellä Kristuksen kärsimyksiä (*imitatio Christi*). Äärimmäiset askeettiset harjoitukset tähtäsivät sulautumiseen Kristuksen ristillä kärsivään ruumiiseen. Myös Juliana Norwichlainen toivoi itselleen sairautta, jotta Jumalan armo puhdistaisi hänet kokonaan, sekä silmin nähtävää näkyä Kristuksen kärsimyksistä, jotta hän ymmärtäisi paremmin tämän ruumiissaan kärsimät tuskat ja myötätunnon, jota Pyhä Neitsyt tunsii poikaansa kohtaan. Kolmenkymmenen vuoden iässä Juliana saikin sairavuoteella kuusitoista ilmestystä Jumalan kärsimyksestä ja rakkaudesta.

Ehtoollisen korostuminen

Ehtoollisen keskeisyys keskiajan naisten uskonnollisuudessa on helppo osoittaa. Jotkut aikakauden naiset vaihtoivat sääntökuntaa voidakseen useammin osallistua ehtoolliseen. Aikaan kuuluvat myös tarinat naisista, jotka ryntäävät kirkosta kirkkoon osallistuakseen mahdollisimman moneen messuun. Myös ehtoolliseen liittyvät ihmeet, kuten tapaukset, jossa vastaanottaja pystyy erottamaan pyhitetyn ja pyhittämättömän ehtoollisleivän, ovat lähestulkoon naisten genre (lajityyppi). Eukaristia on tärkeä teema kaikkien alueiden ja sääntökuntien naispsyhiksen elämäkerroissa. Katariina Sienalainen kieltäytyi kaikesta maallisesta ruoasta, pitäytyi ehtoollisleivässä ja omisti elämänsä köyhiin ruokkimiseen.

■ Bernini valmisti marmoriveistoksen Pyhän Teresan hurmio vuosina 1645–52.

Valon ja lihan...

Miksi ruumiillisuus korostuu?

Tutkijat ovat esittäneet useita syitä so-
maattisuuden (ruumiillisuuden) korostu-
miselle naisten uskonnollisuudessa. Tu-
hatluvun gregoriaanisen uudistuksen
jälkeen papisto ja maallikot erosivat toi-
sistaan yhä enemmän sekä sosiaaliselta
asemaltaan että elämänmuodoltaan. Nais-
ten täytyi korostaa Kristuksen kokemusta
ja manifestoida se näkyvästi ruumiissaan,
koska heillä ei ollut kirkollista virkaa,
joka olisi oikeuttanut heidän opetuksensa
ja puheensa. Toisaalta papisto rohkaisi
tällaista käyttäytymistä uskonnollisten
naisten keskuudessa, sillä askeesi, ehtool-
lishurskaus ja mystiset transsit toivat nai-
set tiukemmin hengellisten ohjaajien alai-
suuteen, mutta myös siksi, että naisten
näyt toimivat myös miehille tilaisuutena
oppia tuntemaan Jumalan tahto. Lisäksi
naisten kokemuksellinen hurskaus toimi
aseena niitä harhaoppeja vastaan, joiden
mukaan aineellinen maailma ei voinut
olla hyvän Jumalan luoma.

Naisten kirjalliset työt

Naisten kirjoittamista ja uskonnollisuutta
ohjasi myös se, että heidät suljettiin muo-
dollisen yliopistokoulutuksen ulkopuolel-
le. He eivät yleensä kirjoittaneet skolasti-
seksi latinaksi, jota opetettiin yliopistoissa,
vaan orastavilla kansankielillä, siis kielil-
lä, joita he puhuivat. Tärkeimmät kirjalli-
suudenlajit näillä kielillä olivat erilaiset
rakkausrunouden lajit ja romanttiset tari-
nat, joissa käytettiin tunteiden sanastoa.
Lisäksi naisten kirjalliset työt olivat
useimmiten saneltuja, mikä voi olla tär-
kein syy niiden kokemuksellisuuteen ja
keskustelevuuteen.

Mechthild Magdeburgilainen tunsi
hyvin aikansa kirjallisuutta ja käytti hovi-
runouden kuvastoa kuvaamaan juovutta-
vaa, kaikenvoittavaa kokemustaan yhty-
misestä Jumalan kanssa:

*Tulen luoksesi mielihyvin aina kun
haluan.*

*Kun olet kärsivällinen ja hiljainen ja
kätket tuskasi, miten taidat.*

*Silloin rakkauden voima kasvaa si-
nussa.*

Nyt kerron sinulle, missä silloin olen.

*Olen itsessäni ja kaikkialla, kaikissa
asioissa ja paikoissa, kuten ikuisesti olen
ollut, ilman alkua.*

*Ja minä odotan sinua rakkauden he-
delmätarhassa ja poimin sinulle makean
yhteyden kukkia ja valmistan sinulle vuo-
detta miellyttävälle pyhän tietämyksen
niitylle.*

Ja ikuisen jumaluuteni valoisa aurin-

*ko kirkastaa sinut piilotetun haluttavuute-
ni ihmeen kanssa jota olet hieman salai-
sesti näyttänyt.*

*Ja taivutan kolminaisuuteni korkeu-
desta oksani, joista voit poimia mehuk-
kaan ihmisyyteni vihreitä, valkeita ja pu-
naisia omenoita.*

*Ja Pyhän Henkeni varjo suojaa sinua
kaikilta maallisilta suruilta, sillä et voi
enää ajatella sydänsurujasi.*

*Kun syleilet puuta, opetan sinulle
neitojen laulun, sen tavat, sanat ja make-
an sävelen.*

*Niitä eivät ymmärrä ne, jotka ovat
eläneet siveettömästi.*

*Nyt, rakkaani, laula ja anna minun
kuulla, että osaat.*

(Suom. Meri Heinonen)

Toisten ruumiista huolehtiminen

Keskiajan yhteiskunta myös odotti nais-
ten huolehtivan toisten ihmisten, erityi-
sesti lasten, sairaiden ja kuolevien, ruu-
miista. Naiset avustivat synnytyksissä,
valmistivat ruumiit hautausta varten ja
hoitivat kuolleiden rituaalisen suremisen.
Naiset toivat nämä tavalliset roolinsa mu-
kaan uskonnollisiin kokemuksiinsa. Hei-
dän näkyjensä fyysisyys oli heidän maal-
listen sosiaalisten rooliensa jatke.

Kristus äitinä

Naisten elämäntarinat eivät olleetkaan ra-
dikaaleja kääntymistarinoita niin kuin ai-
kakauden miespyhimysten hagiografiat
(elämäkerrat), joissa omaisuutensa ja ase-
mansa hylänneet miehet kuvasivat itsensä
heikoiksi naisiksi. Naisten tarinat ilmaise-
vat pikemminkin jatkuvuutta kuin sosiaa-
lisen statuksen täydellistä muutosta. He
kohtasivat Kristuksen morsiamina, vai-
moina ja lapsina. Heidän uskonnolliset
kuvansa ilmensivät heidän tavallisia, jo-
kapäiväisiä kokemuksiaan. Myöhäiskes-
kiajalla myös äitien kokeneista naisista
saattoi tulla pyhimyksiä, esimerkiksi
pyhä Birgitta synnytti monta lasta ennen
omistautumistaan uskonnolliselle uralle.

Naisten teksteissä Kristuskin kuva-
taan usein äidiksi suorittamassa äidillisiä
tekoja. Tällä oli perustansa keskiajan teo-
logiassa ja taiteessa. Teologit ja hengelli-
set kirjoittajat painottivat Kristuksen ih-
misyyttä ja yhdistivät sen naiselliseen.
Ensinnäkin he saattoivat vedota tuttuun
analogiaan ”henki on suhteessa lihaan
niin kuin mies on suhteessa naiseen”. Toi-
seksi, keskiaikaisessa fysiologisessa teo-
riassa nainen yhdistettiin lihaan. Aristote-
leen mukaan äiti tarjoaa sikiölle sen lihan,
kun taas isältä on peräisin sen henki tai

muoto. Nainen yhdistettiin jälleen kerran
muodottomaan materiaan, josta ihminen
tehdään. Voitiin myös sanoa, että äiti on
astia tai uuni, jossa sikiö kypsyy ja joka
tarjoaa sille ravintoa. Äidin veri ruokkii
sikiötä kohdussa ja muuttuu synnytyksen
jälkeen maidoksi. Veri oli perustavanlaa-
tuinen ruumiillinen neste, ja naisen veri
kannatteli elämää. Verenvuodatuksen kat-
sottiin puhdistavan kaikesta tarpeetto-
masta ja sitä suositeltiin myös miehille,
jotka eivät menstruoivat. Näin Kristuksen
verenvuoto ristillä, joka puhdistaa meidät
synneistä ja joka ruokkii meitä ehtoollis-
essa, yhdistettiin naiselliseen ruokkimi-
seen ja vuotamiseen.

Kolmanneksi, Kristuksen katsottiin
saaneen ruumiinsa Neitsyt Marialta. Ma-
ria kuvattiin Kristuksen tabernaakkeliksi,
astiaksi, puvuksi tai vaatetukseksi. Tämä
tulee esille esimerkiksi ehtoollisastioissa,
joissa Maria toimii säiliönä. Kristus ei siis
pelkästään saanut lihaansa naiselta, myös
hänen oma ruumiinsa teki naisellisia asi-
oita. Se vuosi verta, ravitsi ja synnytti.

Jumalan puheen astiat

Ruumis ei siis ollut myöhäiskeskiajan
naismystikoille pelkkä kohtalo vaan us-
konnollinen ilmaisuväline, merkityksiä
luova kommunikaation ja tietämisen väli-
ne. Jumalan suora puhuttelu näyissä oli
heille koko heidän persoonaansa muutta-
va kokemus, jonka jälkeen heidän passiiv-
inen roolinsa Jumalan astiana muuttui
aktiiviseksi toiminnaksi, opettamiseksi ja
kirjoittamiseksi. He löysivät oman äänen-
sä, tulivat omaksi itsekseen dialogissa
(keskustellessaan) rakastavan Jumalan
kanssa. Naiset eivät siis olleet kirkon
misogynian (naisvihan) sisäistäneitä uh-
reja, vaan pakottivat oman asemansa uu-
delleen harkintaan ja muutoksiin ne, jotka
olivat korkealla vallan rakenteissa. Naiset
kirjoittivat ruumiillaan, ruumiinsa kautta,
luottaen intensiiviseen, henkilökohtai-
seen suhteeseensa inhimillisen Jumalansa
kanssa.

Pyhien naisten kirjoitukset toimivat
heidän aikalaisilleen ja nyt meille valon ja
lihan karttoina.

■ Henna Paasonen

KIRJALLISUUS:

Bynum, Caroline Walker: Fragmentation and
redemption. Essays on Gender and the Human
Body in Medieval Religion
Heinonen, Meri: Naismystikot ja sukupuolen
ongelma
Nenola, Aili: Miessydäminen nainen
Utraiainen Terhi: Ruumis, kuolema ja pyhä sana
-ruumis kohtalona ja ilmaisuna keskiajan nais-
mystikoilla
Vuola, Elina: Eevan ja Marian tyttäret. Kristin-
uskon naiskuva

Valo Valosta

Kirkkomme on valon kirkko. Kristus itse on ”Valo Valosta”, kuten uskontunnustuksessa on sanottu jo vuodesta 325 lähtien. Jumala Isä on Valo, Jumala Poika on Valo, enkelit ovat valontäyteisiä olentoja, pyhät hohtavat Pyhän Hengen valoa. Ja me, jotka vielä olemme täällä maan päällä – minnepä muualle kaipauksemme pohjimmiltaan kohdistuu kuin valoon. Pois kuoleman varjon maasta ikuisen kirkkauteen.

Täällä pohjoisessa suuri paasto sattuu aikaan, jolloin luonnossa alkaa valon voittokulku. Lintulassa meitä on viisi sarta, jotka hameet hulmuten harrastamme hiihtoa Koskijärvellä. Ystävällinen naapuri avaa meille ladut. Onko tuo hohto ja kirkkaus ihan tottakaan, voiko olla maan päällä jotakin niin ylikuunnollisen kaunista? Tällaisia ajatuksia nousee mieleen maaliskuisella jäällä. Ja missä määrin olen itse sopusuunnassa tuon puhtaan valon kanssa? Kohta päättyvä suuri paasto on puhdistumisen aikaa. Olenko yhtään puhdistunut, onko sisäinen tilani raikastunut?

Kuuteen paastoviikkoon mahtuu pal-

jon. On innostusta, tulee myös väsymyksen ja ärtymyksen hetkiä. Sielunvihollinen virittelee ahkerasti ansojaan, että paaston ilmapää häiriytyisi. Luostarissa olemme turvassa maailmallisilta vaikutteilta ja päivittäiset jumalanpalvelukset lietsovat innon tulta. Maallistuneen maailman keskellä kilvoitus on epäilemättä vielä paljon vaikeampaa. Luostarissa kirkko on muutaman metrin päässä, maailmassa monen täytyy matkustaa pitkiäkin matkoja kirkkoon päästäkseen. Ruokapaastokin tulee luostarissa mukaan automaattisesti, kun taas maailmassa herkut vaanivat joka nurkalla. Vaikeissa olosuhteissa pienelläkin kilvoituksella on suuri arvo.

Suuri paasto on hengellinen kevätseuravuus. Vielä meillä on vähän aikaa yrittää saada olemuksemme sopusointuun paastokevään kanssa, muistuttamaan sitä ”uutta luomusta”, johon saamme ylösnousemuksessa pukeutua. Kohta koittaa sitten tuo vuoden suurin hengellisen tulettumisen päivä, Herran Pyhä Pääsiäinen. Silloin saamme elää kuin oma ylösnousemuksemme olisi jo tapahtunut. ”Maailma ei ole enää sama, kun yksi ihminen on noussut kuolleista”, kuten Mika Waltarin on sanonut.

Lintulan luostarin sisaristo toivottaa kaikille riemullista pääsiäistä!

■ Nanna Kristoduli

Isä meidän

Kristittyjen rukous

Herran rukousta on lausuttu jatkuvasti 2000 vuoden ajan. Jokaisena hetkenä jossakin maapallolla lausutaan itse Kristuksen opettamaa rukousta. Rukous vie kristinuskon ytimeen. Mietiskelemällä ja erityisesti lausumalla rukousta voi saada innoitusta elää todeksi kristillistä uskoa. **Lars Ahlbäck** tarkastelee rukouksen merkitystä.

Kirkon rukouksista Herran rukous tai Isä meidän -rukous on siis erityinen. Metropolliitta **Antoni Bloom** (1914–2003) tähdentää painokkaasti, että se ”ei ole vain mikä tahansa rukous, vaan se on kristittyjen *rukous*.” Rukous oli Kristuksen vastaus hänen opetuslastensa hartaaseen pyyntöön opettaa heitä rukoilemaan.

Rukouksen oppii helposti ulkoa, mutta sen todeksi eläminen vaatii elämänmittaista kilvoittelua. Tyhjentävää selitystä rukouksesta ei ole mahdollista tehdä. Herran rukous, lainatakseni vapaasti erään kirkkoisän oivallusta Raamatun teksteistä, ”kasvaa yhdessä lukijoiden kanssa.”

Meidän Isämme

Lähestymällä Jumalaa sanalla Isä tunnustamme hänen isällisen huolenpitonsa. Ihminen ei siis ole orpo eikä jonkin sokean sattuman tai kohtalon aikaansaannos. Jokainen ihminen on kaivattu ja merkityksellinen. Sanalla Isä ilmaistaan lapsen-omaista luottamusta ja tuttavallisuutta.

Teologian ja filosofian piirissä käytetään lukuisia käsitteitä Jumalasta, joista ehkä tunnetuimmat ovat Herra, Luoja, Kaikkivaltias ja Ensimmäinen syy. Herran rukouksessa Jumalaa saa kutsua tuttavallisesti Isäksi. Harvoja säilyneitä Kristuksen äidinkielen sanoja on juuri sana *abba* tai isä.

Rukouksessa ihmiset lähestyvät yhdessä Isä Jumalaa. Rukouksessa lausutaan ”Isä meidän...”, eikä itsekkäästi ”Minun Isäni...”. Rukous yhdistää kristityt toistensa kanssa, vaikka sen lausuisikin yksin. Monikkomuoto toistuukin läpi rukouksen. Tietä Jumalan luo ei kuljeta kynnärpäätaktiikalla. Itsekkään ihmisen rukous, Athosvuoren munkin mukaan, kuuluu äärimmillään näin: ”Minä itse olen oma jumalani. Tulkoon minun valtakuntani. Tulkoon itselleni luksusta ja ylenpalttisesti aineellista hyvää. En pyydä anteeksiäntoa, koska en itsekkään anna anteeksi. Etsin nautintoa ja vihaan kaikkea kivuliasta. Sillä minun on valtakunta, voima ja kunnia.”

On myönnettävä, että sanalla isä voi olla ikävä kaiku. Eräiden mielestä maskuliininen sana on ilmaisu miesten ylivallassa suhteessa naisiin uskonnon piirissä. Toisille sana saattaa muistuttaa lapsuuden ehkä julmastakin hahmosta.

Aikanamme tiedostamme yhä paremmin tasa-arvon vaatimukset. Kirkko ei kuitenkaan ole koskaan nähnyt Jumalalla olevan sukupuolta – hän ei ole mies eikä nainen. Gregorios Teologi 300-luvulla korosti, ettei teologisia käsitteitä saa ottaa liian kirjaimellisesti. Gregorios hieman huvittuneena totesi, että jos käsitteet ote-

taan liian kirjaimellisesti, niin silloin Jumala on mies, koska sanat jumala (*theos*) ja isä (*pater*) ovat maskuliinisia, kun taas feminiininen sana jumaluus (*theotes*) tekee Jumalasta naisen. Pyhä Henki olisi tämän logiikan mukaan peräti sukupuoleton (koska *pneuma*-sana on neutri), Gregorios päättelee.

Moni kärsii rakastavan isän puutteesta. Sen verran asiasta voi sanoa yleisesti, että Isä Jumala on kaiken aidon isyyden esikuva. Toisin kuin monet isät Jumala ei lähtenyt karkuun, hyväksikäyttänyt tai pahoinpidellyt, vaan kumartui yksinäisen ihmisen puoleen. Kaunis varhaiskristillinen veisu kiteyttää asian näin: ”Herra on minun auttajani, hän on ilmoittanut itsensä minulle vilpittömällä viattomuudellaan, hänen suuruutensa on muuttunut pieneksi hänen lempeydestään. Hän tuli minun kaltaisekseni, jotta voisin ottaa hänet vastaan. Minä en vavissut häntä katsoessani...”

Kunnia olkoon sinulle

Rukous jatkuu lauseilla ”Pyhitetty olkoon”, ”Tulkoon sinun” ja ”Tapahtukoon sinun tahtosi”. Pyynnöt kertovat elämän tärkeysjärjestyksestä.

Lauseet kääntävät huomion ihmisestä Jumalaan. Usein ihminen vaatii Jumalalta huomiota, vaikka Jumalalla olisi suurempi syy moittia meitä. Metropolliitta Antoni on kiteyttänyt asian nurinkuruuden osuvasti: ”Me valitamme sitä, että Jumala ei ilmaise itseään meille niinä muutamina minuutteina, jotka hänelle varaamme, mutta mitä sanomme niistä kahdestakymmenestäkolmesta ja puolesta tunnista, jolloin Jumala on saattanut kolkuttaa ovellemme, mutta olemme vastanneet: ’Olen varattu, valitan!’”

Mikä on minulle tärkeää? Onko Jumalalla sijaa elämässäni? Olenko kristitty vain sunnuntaisin, tai ehkäpä vain jouluna ja pääsiäisenä? Lohduttava tieto on se, että pyynnöt ovat myös avunpyyntöjä:

”Anna minulle voimaa ymmärtää tahtosi, auta minua huomaamaan tahtosi, joka on monesti epäselvä minulle, ja anna minulle voimia, jotta voisin tehdä sinulle tilaa elämässäni.”

Elämän leipä

Anomus jokapäiväisestä leivästä on hämentänyt monia. Lauseeseen sisältyy harvinainen kreikan kielen sana. Sanan tarkasta merkityksestä on kiistelty, mutta sana käännetään useimmiten ”jokapäiväiseksi”. Tämä onkin sen perusmerkitys, mutta se tarkoittaa myös ”oleellista” tai suunnilleen ”yliluonnollista”.

Mitä leipää siis pyydetään? Kirkkoisat jakaantuvat pääpiirteissään kolmeen ryhmään tulkinnoissaan. Leipä on monien mielestä jokapäiväinen ravintomme, kun toisille se viittaa nimenomaan yliluonnolliseen Elämän leipään, eli ehtoolliseen. Kolmas ryhmä näkee leivän sekä arkisena leipänä että ehtoollisleipänä. Sanan etymologiasta ei tarvitse tehdä ongelmaa, vaan rukouksessa pyydetään *sekä* jokapäiväistä ravintoa *että* ilmaistaan kaipuuta ehtoolliselle.

Supermarkettien aikana pyyntö ruuasta saattaa tuntua ihmeelliseltä. Pyyntö muistuttaa, että yltäkyläisyyden aikana jokapäiväinen ravinto otettaisiin vastaan kiitollisuudella ja arvonannolla. Helposti unohdetaan, kuinka kiitollisia meidän tulisi olla siitä, että saamme jokaisena päivänä ruokaa.

Jokapäiväinen ehtoollinen? Ehtoollinen nähdään nykyaikana usein jokaviikkoisena tai peräti vain jokavuotisena tapahtumana. Varhaisten kirkkoisien aikana tilanne oli täysin toinen – ehtoolliseen osallistuminen oli usein jokapäiväistä. He rukoilivat, että yksikään päivä ei jäisi väliin. Heille ehtoollinen oli erottamaton osa arkielämää. Nykyaikana pyynnön leivästä voi nähdä myös ilmaisuna kaipuusta ehtoolliselle ja sen arvon ymmärtämisestä.

Anna meille anteeksi

Pyyntö on hämmästyttävä, sillä siihen sisältyy ehto. Jotta saisimme anteeksi, tulee meidän itsekin antaa anteeksi. Liitoksena toimivat sanat ”niin kuin”. Sanapari ”niin kuin” esiintyy muuallakin Kristuksen opetuksessa. Hän kehottaa olemaan täydellinen, *niin kuin* taivaallinen Isä on täydellinen. On oltava valmis armahtamaan, *niin kuin* Isä Jumalakin armahtaa. Kristuksen käskyistä suurimpia on: ”*Niin kuin* minä olen rakastanut teitä, rakastakaa tekin toinen toistanne.” (Joh. 13:34)

Sanat ”niin kuin” kehottavat itsetut-

kiskeluun. On syytä välttää liian yleistä pohdiskelua, sillä riidat ja vihanpito koskevat useimmiten ihmisiä omassa lähipiirissämme – minua, häntä, tuota ja meitä, eikä ensisijaisesti ihmisyyttä yleiskäsitteenä. On sanottu, että joku voi rakastaa ihmisyyttä, mutta vihata lähimmäistään. Voimme rukoilla voimaa antaa ja pyytää anteeksi, mutta tulee muistaa, että tie anteeksiannosta sovintoon ja unohtamiseen voi olla pitkä.

Kiusaus ja paha

Rukouksen viimeistä lausetta on vaikea ymmärtää. Pintapuolisesti saattaa vaikuttaa siltä, että Jumala saattaa meidät kiusaukseen. Jumala näyttää olevan kiusaaja, jonkinlainen taivaallinen kouluttaja. Yksi syy epäselvyyteen on käännöksessä. Pyyntöä onkin vaikea kääntää, mutta se tarkoittaa suunnilleen: Älä salli meidän joutua kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta.

Kyse on koetuksen kestämisestä. Elämä on täynnä tilanteita, jolloin usko horjuu. Onnettomuuksien, sairauden tai selittämättömän pahan edessä usko on usein koetuksella. Monesti ihminen, ehkäpä jo nuorena, makaa sairaalan sängyssä ja miettii Jumalan olemassaoloa. Miksi minulle tapahtui näin? Moni saa vain yhden sanan suustaan – miksi?

Pyydämme Isää olemaan tukenamme koetuksen aikana. Yritämme toivoa, luottaa ja kestää. Kristuksen sanat lohduttavat: Älä pelkää! Erään kirkkoisän neuvo äärimmäisen tukalassa tilanteessa on yllättävän syvälinen ja samalla humoristinen: Mene nukkumaan!

Rukous ja elämä

Jo mainittu Gregorios Teologi korosti, että Jumalan mielessä pitäminen pitäisi olla yhtä luonnollista kuin hengittäminen. Vietätkö hengityselämää? Kysymys on hölmö, mutta yhtä luonnollista kuin hengitys pitäisi olla rukouksenkin.

Moni saattaa kokea kirkon opettajien neuvot ehdottomiksi ja kuin vieraalta planeetalta tuleviksi. Lohdullista on muistaa, että jo aamu- ja iltarukousten lukeminen on paljon. Herran rukouksella on keskeinen osa niitä. Ehkä työmatkalla voimme mielessämme rukoilla lyhyesti tai vain olla ja ihmetellä olemassaoloa. Sunnuntaina yritämme päästä jumalanpalvelukseen. Kaikki tämä on jo paljon. Tätä kaikkea ei pidä vähätellä, vaan se on jo alku paljon suuremmalle.

■ Lars Ahlbäck

HELSINGIN METROPOLIITAN PÄÄSIÄIS- TERVEHDYS

Kristus nousi kuolleista!

Pääsiäisenä Kristuksen ylösnousemuksen ilo ja kirkkaus valaisevat tietämme eteenpäin. Tyhjän haudan ihme antaa elämällemme syvyysulottuvuuden. Ylösnousemuksen juhlan vietto tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden syventyä ihmisenä olemisen perusasioihin.

Eräässä pääsiäisajan veisussa laulamme: ”Sanokaamme vihollisillemmekin: Antakaamme kaikki ylösnousemisen tähden anteeksi”. Anteeksiantaminen toinen toisillemme on ylösnousemuksen sanoman toteuttamista. Se on avain, joka avaa vaikeatkin solmut niin henkilökohtaisessa elämässä kuin ihmissuhteissa.

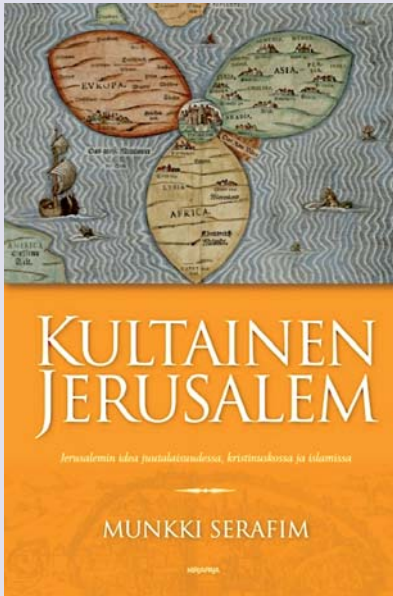
Kaiken inhimillisen rajallisuuden ja kivun maailma kipeästi tarvitsee ylösnousemuksen vapauttavaa sanomaa. Ihminen, joka armahtaa lähimmäistään ja antaa tälle anteeksi, toteuttaa ylösnousemisen Kristuksen tahtoa. Osallisuus ylösnouseeseen Herraan ja Vapahatajan vie meidät lähelle toinen toistamme.

Kristus kärsi ristinkuoleman ja nousi kuolleista koko maailman elämän edestä. Pääsiäisen sanoma koskee siten kaikkia meitä. Se viitoittaa tietä tulevaan, se antaa elämän perustan ja kestävän toivon.

Siunauksin
metropoliitta Ambrosius

Kultainen Jerusalemi

Historian ennakoimattomuus on vahvistunut Jerusalemissa, pohtii FT TM Esko Nikander munkki Serafimin kirjan äärellä.

Munkki Serafim, *Kultainen Jerusalemi, Jerusalemin idea juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*. Kirjapaja 2008. 572 sivua.

leema voittajasta sisältyy kirjan pääotsikkoon ”Kultainen Jerusalemi”. Muslimi niin kuin moni kristittykin liittyy kultaisuuden Kalliososkeijaan sen kultaisen kupolin vuoksi, vaikka luonnehdinnan alkuperä juontuu rabbiiniseen puheeseen Jerusalemin ensimmäisen temppelin kultakoristelusta. Vallankäytöstä katsottuna kaupungin kultaisuus on kuin yhteensopimattomista paloista koostuva mosaiikki. Valtataistelujen alati uusiutuvat sävyt ilmenevät Pyhän haudan eli Ylösnousemuksen kirkon vaiheissa.

Temppeli Jeesuksen ja juutalaisuuden silmin

Vuosi 638 on ajankohta, josta lähtien Jerusalemi on ollut juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin valtataistelujen paikkana. Tosin juutalaiset olivat menettäneet Jerusalemin herruuden useita kertoja jo aikoja ennen islamin tuloa vuosina 597–63 eKr., minä ajanjaksona kuningas Salomon toimesta valmistunut (959 eKr.) Jerusalemin temppeli kuningas Daavidin tuomine liitonarkkuineen oli tuhouttu ja toistamiseen rakennettu (515 eKr.).

Evankeliumeissa esillä oleva Jerusalemin toinen temppeli oli Persian kuninkaan Kyyroksen myöntöväisyysspolitiikan hedelmää. Kun Jeesus-lapsi oli 40 päivän ikäinen, Maria ja Joosef toivat hänet temppeliin. Nuorukaisena Jeesuksen kerrotaan viihtyneen temppelissä. Julkisessa toiminnassaan Jeesus ei kieltänyt rahanvaihtajiin kohdistamastaan hyökkäyksestä ja temppelirakennuksen tuhoutumisen ennustuksestaan huolimatta temppelipalveluksen jumalallista alkuperää, vaikka hänen silmissään käsillä oli uuden aikakauden alku, mikä oli Jerusalemin uskonnollisille johtajille lähes mieletön: Jumalan valtakunta ”on läsnä *hänessä*”, ja hän on viimeinen Jumalalle uhrattava uhri.

Serafimin mukaan se, että palmusununtaina muisteltavasta Jeesuksen Jerusa-

lemiin lähtemisestä muodostui koko maailmanhistorian käännekohta, selitty Jeesuksen suhteella temppeliin. Se, että Kristus painotti uuden aikakauden merkkinä sisäistä puhtautta ja katumuksen tekoa universaalilla tasolla korskean ja yhteen kansaan rajatun näkemyksen tilalle, ei ollut irrallista viisautta, vaan koski temppelipalvelusta ja sen asemaa. Jerusalemin ja temppelin kohtalot muodostavat tulkinnan avaimen evankeliumien kerronnan ymmärtämiseen.

Pyhä hauta valloituskohteena

Kristuksen haudalla käymiset olivat Jeesuksen seurassa liikkuneille itsestäänselvyys. Juutalaisessa tapakäyttäytymisessä muiston säilyttäminen ja patriarkkojen hautojen kunnioittaminen tukivat Jeesuksen haudalla käymisen vakiintumista ja paikan ainutlaatuisen muiston säilymistä. Muista poikkeavaksi Kristuksen haudan teki se, että hauta oli tyhjä, mikä myös käytännöllisesti helpotti haudassa käyntiä.

Se todennäköinen seikka, että jo ennen vuotta 70 kirjoitetun Markuksen evankeliumin pääsiäisajan tekstit olisivat kirjoitetut pyhällä haudalla tapahtuneen viikoittaisen ylösnousemusjuhlan viettämistä varten, tukee pyhän haudan aseman vakiintumista.

Roomalaisten 100-luvulla pyhimmän haudan päälle pystyttämä Venuksen temppeli, jonka tarkoituksena oli katkeaa ”pelastuksen luola” ihmissilmiltä ja saada loppumaan kristittyjen kokoontumiset, vahvisti voittajan tavoitteen vastaisesti paikan säilymistä muistissa.

Vuonna 691 rakennettu Kalliososkeija teki railon sekä juutalaisuuteen että kristinuskoon. Moskeijan pystyttäminen Tempelivuoren pyhälle kalliolle oli voimannäyttö juutalaisille, mutta myös kristityille. Muslimit haastoivat Pyhän haudan kirkon Kalliososkeijan kauneudella ja Muhammediin liitetyillä kertomuksilla kilpajuoksuun pyhiinvaeltajista. Kun pääsiäisenä Jerusalemi oli täynnä kristittyjä, sulultaani loi tavan viettää viikkoa ennen pääsiäistä profeetta Mooseksen juhlanä. Kulkueissa ikonien ja kirkkolippujen paikalla olivat islamilaiset banderollit. Voimaansa muslimit osoittivat myös viettämällä vapaammin aikaansa kuin normaalisti silloin, kun kristityt viettivät suurta viikkoa.

Palmusununtai vuonna 938 ja seuraavat vuosikymmenet ovat kuin Huntingtonin ennustuksesta. Muslimijoukko hyökkäsi ristisaaton kimppeun ja poltti Pyhän haudan kirkon, surmasi patriarkan

”Pitkällä aikavälillä Muhammed kuitenkin voittaa.” Tämä kansainvälisesti erittäin tunnetun Harvardin yliopiston kulttuurien tutkijan **Samuel P. Huntingtonin** ennakointi on läsnä Lähi-idän kolmen uskonnon sudetta Jerusalemin ideaan käsittelevässä kehitys- ja aatehistoriallisessa munkki **Serafimin** teoksessa. Peruserona Huntingtonin näkökulmaan on aikaulottuvuus. Lähi-idän kielten ja uskontojen syvällisenä tuntijana FT professori Serafim Seppälä tarkastelee menneitä kolmea vuosituhatta, mitä vastoin Huntington pyrki ennakoimaan väestötilastoilla kehityksen todennäköisyyttä 2000-luvulla.

Jerusalemin synnystä nykypäivään ulottuva tarkastelu asettaa kriittisen kysymysmerkin ennustuksille. Ei ennustettavuus, vaan yllätyksellisyys syvällisten käännteitten kuvaajana on ajattomuuden piirre, minkä Serafim on saanut esille kunnioitusta herättävän monipuolisesta ja kielialueellamme ensikertaa esillä olevasta aineistostaan. Nykypäivään tullessa ennakoimattomuus on vahvistunut otettaan Jerusalemi: ”1900-luku oli *ennennäkemätön yllätysten vuosisata*.”

Aikakaudesta toiseen siirtyvä prob-

ja poltti hänen ruumiinsa. Jerusalemin despoottikalifi antoi käskyn hajottaa Pyhän haudan kirkko, mikä merkitsi loppua jopa alkuperäiselle hautakalliolle, joka oli kestänyt ”roomalaisten rakennusprojektit, persialaisten ja arabien valloitukset sekä maanjäristykset.” Ennustamatonta ja arvoituksellista olivat kalifin kuolema ja haudan jälleen rakentaminen. Kalifi yksinkertaisesti katosi, mutta Bysantin tuella hautakappeli ja sitä ympäröivä rotunda valmistuivat varsin pian.

Ristiretkille innostaneessa puheessaan Rooman paavi teki vääräuskoisten tappamisesta hyveen vastoin Kristuksen vuorisaarnan opetusta. Vuonna 1099 toteutettu Jerusalemin valtaus kuuluu kaupungin historian julmimpiin. Tosin maltit-

lisuutta Serafim toteaa osoitetun: ”...jos kristityt olisivat vallanneet Mekan, muslimeilta olisi tuskin mennyt 350 vuotta vastaiskun järjestämiseen.”

Ristiretkiaikana Pyhä hauta sai nykyisen muotonsa, mutta yllätysten vaiheet vallasta jatkuivat. Vuonna 1244 khwarazimiturkkilaiset valtasivat Jerusalemin, Pyhän haudan ja kaivoivat maasta kristittyjen luut häpäistäviksi. 1790-luvulla Napoleonin hyökkäys tuli puolestaan yllätyksenä turkkilaisille.

Tulemme aina olemaan kristittyjä

Toteamus sisältyy erityisesti ortodoksinuorison Pyhän haudan kirkossa vuosittain suurena lauantaina kaiuttamiin säkei-

siin. Kysymyksessä on jo ainakin 300-luvulla tunnettu ilmiö, pyhän tulen seremonia: Jerusalemin patriarkka saapuu kirkkoon, antaa israelilaisotilaiden tarkastaa itsensä ja asettuu heidän tarkastamaan ja sinetöimään hautakappeliin. Jonkin ajan kuluttua patriarkka astuu ulos kuin tyhjästä syntynyt elävä tuli kädesään. Tuli leviää ihmisten tuohuskimpussa. Ihmiset koskettelevat kasvojaan pyhällä polttamattomalla tulella.

Euroopassa heikosti tunnettu ja nyt *Kultainen Jerusalemin* -kirjassa huolellisesti tarkasteltu pyhän tulen ihme on ilmaus sellaisesta ennakoimattomista muutoksista luovasta käsittämättömästä taustasta, joka jää tieteellisissä ennusteissa vailla huomiota. Se, mitä kirjassa siteerattu kuuluisa muslimimatemaatikko ja luonnontieteilijä on pyhän tulen ihmeestä todennut, osoittaa muslimien olevan ilmiöstä tietoisia ja jopa vaikuttuneita. Ehkä ennakointi voittajasta on samaa kuin Serafimille arvotoeksensa laatiminen: kilpajuoksua varjon kanssa.

■ Esko Nikander

Tsaarien vesitie

Asiantuntijan matkassa

Risteily Moskovasta Pietariin 23.-29.6.2009

Historiallinen risteily vie tapahtumapaikoille, joissa tarinat ja kohtalot saavat syvyyttä! Moskova, Uglits, Volga, Tsherepovets -suomalaisten sotavankien muistomerkki, Goritz, Kiril Belozerskilaisen luostari, Äänisen aallot, Syväri, Pietari...

Asiantuntijoina päätoimittaja Jyrki Härkönen, elv Ilmari Hakala, Leena Hakala, tutkija Timo Malmi, Lulu Tanhuanpää

Risteilyhinta/hlö	C3	998 €	B2	1378 €	A2	1458 € (kansi 3)	LUX	1598 €
	C2	1198 €			A2	1498 € (kansi 4)		
					A2VP	1398 €		
					A1	1578 €		

TARKEMMAT TIEDOT:
www.lomalinja.fi

Puh. 010 289 8100

Tilaa esitel!

www.lomalinja.fi

Näetkö tassa itsesi?

Kamarikuoro Krysostomos etsii uusia kasvoja kaikkiin äänialoihin (sopraano, altto, tenori, basso). Laulamme sitä mitä muut eivät laula; asenteella, jolla muut eivät uskalla.

Krysostomos

Mikko Sidoroff, taiteellinen johtaja
mikko@kamarikuorokrysostomos.fi, gsm 050 346 1378
www.kamarikuorokrysostomos.fi

IKONIMAALARIN AJATUKSIA

ortodoksisesta ihmiskuvasta

Ikonimaalari Liisa Tynkkynen sanoo, että ikonilla on katsojaansa nähden aktiivinen rooli, ikonista usein tulee se osapuoli, joka katsoo ihmistä. Maalausprosessin aikana ikonista saattaa tulla työprosessin aktiivinen tekijä, joka muokkaa maalarin mieltä.

Vanhasta testamentissa maailmaa luodessaan Jumala loi ihmisen kuvakseen ja kaltaisekseen. ”Tehkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme.” Salomon Viisaukskirjassa mainitaan: ”Sillä Jumala loi ihmisen katoamattomuuteen ja teki hänet oman olemuksensa kuvaksi.” (Viis. 2:23) Yksi varhaisista kirkko-oppineista ilmaisi asian: Ihmisessä Jumalan henki on yhdistetty ruumiiseen. Koko ihmisen olemus on siten luotu Jumalan kuvaksi, sitä ei voida paikantaa tiettyyn ruumiinosaan tai tiettyyn ominaisuuteen ihmisessä. Jumalan luomana Jumalan kuvana ihminen oli, niin kuin kaikki luomistyön tulokset, hyvää ja kaunista, kaikki sopusoinnussa kokonaisuuden kanssa. Ylimpänä luoduista ihminen oli Jumalan työtoveri ja apuri, jolle Jumala antoi tehtävän huolehtia muista luoduista.

Jumalan kuva kuin sinetti

Mikä on sitten Jumalan ja ihmisen ero? Jumala on luomaton, kaiken alkulähde, ihminen on olemassa luomisen kautta, Jumalan rakkauden ansiosta. Se, että meidät

on luotu Jumalan kuviksi, ei tee meistä jumalia. Jumalan kuva ihmisessä on kuin sinetti, joka on painettu olemukseemme yhdyssiteeksi Jumalan kanssa muistuttamaan ihmisen ainutlaatuisuudesta.

Paratiisissa ollessaan ensimmäiset ihmiset kuitenkin rikkoivat tuon yhdyssiteen, mistä seurasi rangaistus ja erkäneminen täydellisestä kuvasta. Käytännössä se merkitsi paratiisista karkottamista, mutta vielä erityisesti vaivan, kärsimyksen ja inhimillisen rajallisuuden tuloa osaksi ihmisen olemusta. Ihminen menetti jumalallisen katoamattomuutensa – kuolema tuli osaksi ihmisen kohtaloa.

Ortodoksisessa hautausoitimuksessa vainajan sanoina lauletaan: ”Minä olen sanomattoman kunniasi kuva, vaikka kannankin synnintekojeni haavoja.” Se on lohduttava lausahdus siitä käsityksestä, että syntiinlankeemuksessa ihminen ei kuitenkaan kokonaan menettänyt itsensä ollutta Jumalan kuvaa, vaan tuo pyhä ja jumalallinen säilyy aina ihmisen olemuksessa, vaikkakin himmentyneenä.

Ihmismielen kaipaus

Ihmismieleen jäi myös kaipaus tulla Jumalan kaltaiseksi, tulla jälleen alkuperäiseen läheiseen yhteyteen Jumalan kanssa.

Syntiinlankeemuksessa ihmisen osaksi tullutta kuolevaisuutta tuli aikanaan lunastamaan Kristus. Kristus oli uusi Adam, hän oli täydellinen Jumalan kuva, ihminen, jota syntiinlankeemuksen taakka ei painanut. Kristus eli kokonaisen ihmiselämän, johon sisältyi täydellinen jumaluus ja kuuliaisuus, mutta myös kokonainen ihmiselämän vaiva ja kärsimys, kuolema. Hän oli opastaja, joka näytti mallin, miten Jumalan kuva ja kaltaisuus on saavutettavissa jo tässä elämässä ja miten se toteutuu myös sielun kuolematomuuden osalta lopullisesti ylösnousemuksen jälkeen.

Kristuksesta tuli myös ensimmäinen ikoni, kuva Jumalasta.

Oppi ikonista

Kristuksen syntymä ja elämä maan päällä

ihmisenä loi näkyväksi Jumalan kuvan: ”Poika on Jumalan sädehtivä kirkkaus, hänen olemuksensa kuva.” (Hepr. 1:3) Jumalan Poika tullessaan maailmaan toi näkyväksi Isän kuvan. Kristus maan päällä eläessään oli yhtä Jumalan kanssa, tasa-vertainen Isän kanssa, hänen kuvansa, ikoninsa.

Tähän lähtökohtaan perustuu kristillinen taide – kuva kuului alusta alkaen kristinuskon perusolemukseen. Varhainen kirkkotaide pohjautuu perimätiedon mukaan jo Jeesuksen elinaikaan. Ortodoksisen tradition mukaan ensimmäinen ikoni syntyi Kristuksen itsensä koskettaessa liinaa, johon piirtyivät hänen kasvojensa piirteet. Kristusta esittävät ikonit kuvaavat ”uuden Adamin”, alun perin täydelliseksi Jumalan kuvaksi luodun ihmisen, joka jumaluudellaan palauttaa paratiisista kuolevaisuuteen karkotetun, langenneen ihmisen. Varhaisissa Kristus-ikoneissa kuvallisesti tuodaan esiin inhimillisen elämän ”kipujen mies, sairauden tuttava” (Jesajan sanojen mukaan, Jes. 53:2–3), johon on yhdistetty Kristuksen toinen luonto: kirkastunut, jumalallinen persoona, jonka osa opetuslapsista pääsi näkemään Taaborinvuorella.

Ikoni välittää opetusta

Jo varhaisista ajoista alkaen ikonitaiteen tarkoituksena on ollut kuvata pelastushistorian tapahtumia ja niiden merkityksiä ihmisille. Ikoni on ollut evankeliumin opetuksen yksi välittäjä. Ikoni ei pyri ensisijaisesti kuvaamaan elämän ongelmia tai vaillinaisuutta, vaan se pyrkii antamaan niihin kristillisen vastauksen. Tässä merkityksessä ikonilla on selkeä yhteys luomiskertomuksen ajatukseen ihmisestä Jumalan kuvana ja kaltaisena. ikoneissa Kristus tai kirkon pyhiksi tunnustamat ihmiset kuvataan jumaloituneessa, kirkastuneessa ulkomuodossaan, inhimillisen elämän vaillinaisuuden kahleista jo vapautuneina. Esimerkiksi marttyyreja ei kuvata kärsimyksissään vaikeavina, vaan opasteena ikonin edessä seisovalle osoitetaan, miten kärsimykseen tulee suhtautua.

Yhteinen kuvakieli

Kirkon varhaisina vuosisatoina kehittyi yhteinen sopimus, kaanon, siitä miten jumaloitunutta ihmisuontoa ja näkymätöntä maailmaa ikoneissa kuvataan. Ikonin ilmaisuvoimaa pyrittiin tiivistämään erityisellä vertauskuvallisella esitystavalla, karsimalla inhimilliset yksityiskohdat sekä luopumalla syvyytsvaikutelman luomisesta. Koska ikoni on kirkastunut kuva, siinä ei kuvata varjoja. Perspektiivi aukeaa kuvan sisälle johdattaen rukoilijan sisälle näkymättömään maailmaan.

Ihmishahmojen kuvaamisessa keskitytään esittämään pyhän ihmisen mielen-tilaa, usein rukouksen mieltä, kärsivällisyyttä, lempeyttä. Ihmishahmosta on häivytetty inhimillinen lihallisuus, joka on kuvattavan pyhän osalta jo mennyttä aikaa. Kirkastuneen ihmisen kuvaamiseen tarvitaan myös symboleja, koska ikoni on tehty tässä ajassa elävälle ihmiselle ja tämän rajallisen käsitemaailman ihmisen tekemänä. Kuinka voidaan kuvata näkymätöntä ja jumalallista omalla rajallisella ymmärryksellä muutoin kuin omin, tutuin symbolein?

Näkymättömän maailman ja sen asukkaiden kuvaaminen näkyväiseksi vaatii selkeän ja yksinkertaisen kuvakielen, samoin kuin varhaiset teologit käyttivät hengellisissä opetuksissaan yksinkertaisia ja selviä sanontoja, jotta opetus ymmärrettäisiin.

Hengellisen persoonan kuvaus

Ikoneissa kuvattavat pyhät ihmiset, kirkon tunnustamat marttyyrit, apostolit, parantajat, ovat tulleet kilvoituksensa kautta osallisiksi jumaloitumisesta, jossa inhimillinen rajallisuus väistyy ja tilalle nousee ihmisen hengellinen persoona. Miltä tällaisten Jumalan valtakunnan katoamatonta kauneutta heijastavien ihmisten siten pitäisi näyttää? Millaisilla symboleilla pystymme kuvaamaan jumalallisuuden kauneutta, sellaista ihmistä, joka on itse katsonut Kristusta kasvoihin?

Kaikesta ylevästä hengellisestä asemasta huolimatta pyhien ihmisten ikonografia on vailla kaikkea ihannoitua. Pyhyiden kuvaamiseen ei sallita mitään subjektiivista tulkintaa. Simeon Uusi Teologi kiteyttää tulkinnan arveluttavuuden: ”Kuinka voi omasta päästään sanoa mitään esineestä, jota ei ole nähnyt?” Ikonissa kuvattavan ihmisen maalaamisessa oleellista on pyhän muiston säilyttäminen myös ulkonaisten piirteiden osalta. Pyhien ihmisten ikoneille ominainen muuttumattomuus synnyttää iättömyyden vaiku-

telman, käsityksen siitä, että näkymätön maailma on tässä ja nyt ja muinoin kuolleet pyhät vaikuttavat yhä näkymättöminä keskuudessamme.

Vaikka ruumiin näköisyys säilytetään, se kuvataan kuitenkin pelkistetysti, luonnolliset muodot tyyllitelemällä: kapea nenä, pieni suu, suuret silmät, kehon venytetyt mittasuhteet, värit, viivojen harmonia sekä sädekehä ovat henkistyneen ihmisen sovittuja ilmaisutapoja, joita maalari hyödyntää omassa maalaustyössään. Näillä yksinkertaisilla muodoilla saadaan kuvallinen esitys ihmisestä, jossa ”kaikki, mikä on ollut sekavuutta, muodostuu järjeksi, mikä muodotonta, saa muodon, ja hänen elämänsä tulee täyden valon kirkastamaksi”, niin kuin Dionysios Areiopagita pyhittyneen ihmismielen kuvaamisesta ilmaisee.

Kauneuden heijastaminen

Tyyllitellyistä muodoista ja ihannonnin välttämisestä huolimatta ikonin tulisi heijastaa kauneutta. Kirjoissaan Dostojevski kuvaa usein kärsimyksen karaisemaa kauneutta, saman kauneuden tulisi heijastua ikoneissa esitettyjen ihmisten kasvoilta. ”Jumala on koko luomakunnan sopuisuuden ja ihannuuden alkusyy. Jumala on kauneus, koska hän säteilylähteestään käsin valon tavoin valaisee kaikki olennot pukiin ne kauneuteen.” (Dionysios Areiopagita)

Myös tuon mainitun sopuisuuden tulisi näkyä ikonissa. Sopaisuus ja yksinkertaisuus ilmentävät jumalallista järjestystä ja rauhaa. Värien iloisuudella, liikkeen ja linjojen rytmillä ei ole naturalistista vastinetta, kaikki ne kuvastavat ju-

malallista sopuisuutta. Jokainen ele ja asento on luonteeltaan liturginen.

Ikonin katsoo meitä

Ikonin ei ole tarkoitus liikuttaa tunteita, vaan johtaa ajatukset kirkastumisen tielle. Tästä huolimatta ikoni on selkeästi läsnä myös tässä ajassa. Ikonilla on katsojaansa nähden aktiivinen rooli, ikonista usein tulee se osapuoli, joka katsoo ihmistä. Kuvassa pyhä on myös konkreettisesti kääntynyt rukoilijaan, ihmiseen päin. Myös maalausprosessin aikana ikonista saattaa tulla työprosessin aktiivinen tekijä, joka muokkaa maalarin mieltä. Ikoni vaikuttaa ja elää kaksisuuntaisesti.

Kaikkine ominaisuuksineen ja kaikkine kuvallisine ilmaisukeinoineen ikoni on sellainen ihmismielen kuva, jollaiseksi hänet alun perin on luotu ja jollainen jokainen meistä pohjimmiltaan on. Kaikki

**Kristus maan
päällä eläessään
oli yhtä Jumalan
kanssa, tasavertainen
Isän kanssa, hänen
kuvansa, ikoninsa.**

ihmiset luotuna olentoina kantavat itsessään Jumalan kuvaa, ja ikoni tuo kuvallisesti esiin sen hyvän ja kauniin, joka meissä usein jää maallisten murheiden ja vaivan alle piiloon. Ikoni on pyhittyneen ihmisen muotokuva. Kuvana ikoni on suurelta osin sekä esimerkki meille pyrkiä kohti parempaa, mutta myös rohkaiseva muistutus siitä, että rajallisuudestamme huolimatta kaikki olemme Pyhän Hengen tempeleitä, ja myös tässä ajassa syntyy uusia pyhiä, joita tulevat maalarit kuvaavat ikoneihin.

Ikonimaalarista

Miten sitten ikonin tekijä asettuu tähän ihmis- ja kuvakäsitykseen? Jo edellä on havaittu, että ikonimaalarin työ poikkeaa muusta taiteen tekemisestä. Ikonimaalarin sanoma on kokonaan lähetetty muualta kuin hänen omasta sisimmästään, ikonimaalari on välikappale isommassa kokonaisuudessa.

Ikonimaalari on käsityöläinen, joka kirjoittaa alkukuvan yhä uudelleen ja uudelleen. Hän palvelee jumalanpalveluselämää samanlaisena osana kuin kuka tahansa muu kirkon opetuksen asiantuntija. Ikonimaalarin ja papin tehtävässä on paljon yhteistä. Erakkokilvoittelija Theodosios löytää paljon yhtäläisyyksiä: ”Ikoniesitysten jumalanpalvelus on alkuisin apostoleista. Pappi valmistaa liturgiassa jumalallisin sanoin Herran ruumiin. Ikonimaalari taas ei käytä sanoja vaan esittää kuvana Herran ruumiin.” Samalla tavalla kuin pappi ei saa muutella liturgisia tekstejä eikä sävyttää niitä omilla tulkinnoillaan tai liikuttuneisuudellaan, niin ikonimaalarinkin täytyy uskollisesti säilyttää kirkon yhteisesti sovittu kuvailmaisuus mitään tunnepitoista siihen lisäämättä. Jokaiselle ikonia katsovalle pitää suoda mahdollisuus itse tulkita pyhää kuvaa omista lähtökohdistaan ja omilla henkisillä valmiuksillaan, eikä toisen jo valmiiksi tulkitsemana.

Maalarin minuuden voittaminen

Kirkon yhteisesti siunaama ikonimaalauksen sääntö, kaanon, merkitsee maalari- le sitä, että hänen luova vapautensa ei ole hänen omaa minuutensa estotonta ilmaisu. Apostoli Paavali sanoo: ”Missä Herran henki on, siinä on vapaus.” Ikonimaalarin vapaus piilee minuuden määrätietoisessa voittamisessa, niin että lopulta on vapaa kaikesta itsekkeisyydestä ja suorituspainotteisen maailman pyyteistä. Ikonimaalarille riittää, että aihe on rakas, hänen ei tarvitse korostaa omia mielikuviaan ilmaisuilla ”näin minä näen tai näin minä koen”. Asetumalla välikappaleeksi, luomistyön jatkajaksi ja kieltämällä oman tahtonsa, ikonimaalari tietoisesti valitsee kilvoituksen tien, jota monesti on rinnastettu pappeuden tehtävän ohella luostari- kilvoitukseen.

Arkisemmalla tasolla ikonin kuva- kielen kaanoniin alistuminen merkitsee monelle maalari- turvallista tunnetta siitä, että kaikkea maalaustyössä ei tarvitse itse päättää. Työn voi tehdä tyyne- lä mielellä, tietoisena siitä, että monet kuvail- maisuun liittyvät asiat on jo ratkaistu meid- än puolestamme. Ikonin maalaaminen on myös turvallisen anonyymiä, töitä ei signeerata, kunnia ja kiitos niistä kuuluu alkukuvulle. Helpotusta työhön voi tuoda myös se, että ikonia maalattaessa voidaan vapautua liiallisesta yksilökorosteisesta ilmaisutarpeesta, joka usein liitetään va- paamuotoiseen kuvan tekemiseen. Ikonin hitaasti etenevä maalausprosessi voi myös olla rauhoittava kokemus, joka he-

rättää halua keskittyä aiheeseen ja hiljen- tyä aiheen edessä.

Ikonissa rukous ruumiillistuu

Jevgeni Trubetskoi on todennut, että ikoni on rukouksen ruumiillistuma. Ikonissa kuvataan ihmistä, joka on ruko- uksen hedelmien kaunistama. Ikoni myös tehdään rukouksella ja rukousta varten. Jumalan kuvaksi ja kaltaiseksi luodulle, kirkkautta etsivälle ihmiselle jokin maa- laaminen on yksi tapa toteuttaa Jumalan ihmiselle antamaa käskyä huolehtia luo- makunnasta ja jatkaa Luojan aloittamaa luomistyötä. Hän kantaa huolta ihmiskun-

nan hengellisestä tilasta, luo kuvia hen- gellisyuden kainalosauvoiksi ja samalla antaa omat taitonsa ihmiskunnan pelas- tuksen hyväksi. Ikonimaalarille itselleen maalaustyö on ovi fyysisestä maailmasta ja omasta itsestään hengelliseen maail- maan. Ikoni on luovan ihmisen uskontun- nustus, väylä antaa luovuutensa ihmis- kunnan pelastuksen apuvälineeksi. Samalla se on maalari- keino yrittää kirkastaa itsessään olevaa Jumalan kuvaa.

■ **Liisa Tynkkynen**

Esitelmä Etelä-Karjalan Psykoterapiaseuran, Galleria Pihatton ja Etelä-Karjalan Taitelijajärjestämässä seminaarissa 9.1.2009.

Arkkipiispa Paavalin muistolevy

Arkkipiispa Paavalin innoittamaa musiikkia levytettiin Valamossa 6.-8. maaliskuuta. **Jaakko Olkinuora** kokosi ja johti vahvistettua kvar- tetta. Levyn laulut rakentuvat suurim- maksi osaksi muoviliturgian ympärille. Isä **Kalevi Kasala** toimi levyn pappina ja **Petri Sihvonon** äänittäjänä.

Levyn laulut rakentuvat suurimmaksi osaksi ”muoviliturgian” ympärille, jonka sävelmistön kokoamis- ja sovitamistyös- sä edesmennyt arkkipiispamme Paavali oli vaikuttavana tekijänä. Ensimmäinen valkoinen muovikantinen *Jumalallinen liturgia* ilmestyi vuonna 1964, ja toinen täydentävä punainen *Eukaristian liturgi- asävelmistö* ilmestyi vu @ @ onna 1970.

Sävelmistön tarkoituksena oli aikoi-

■ Heti nauhoituksen jälkeen.

■ Levytyksen päättyessä (vas.) Heikki Hattunen, isä Jyrki Härkönen, Tatjana Wilenius, Ilona Lehmus, isä Kalevi Kasala, Jaakko Olkinuora, Paulus Haverinen, Maria Takala-Roszczenko ja Leena Lomu.

■ Hämeenlinnassa toimineet kanttorit: Jaakko Olkinuora, Leena Lomu ja Jyrki Härkönen.

■ Arkkipiispa Paavalin haudalla lauloimme ikuisen muiston.

naan luoda omaa kansallista kirkkomu- siikkia ja soveltaa alkukirkollista perin- nettä yksinkertaistamalla liturgian veisuja. Taustalla oli myös kansanlaulun edistäminen ja tavallaan ”kielen pyhittä- minen”. Lähtökohtana tälle sävelmistölle olivat vanhat luostarisävelmät, gregoriaa- ninen ja bysanttilainen kirkkomusiikki. Erilaisista aineksista koottiin tyyllisesti yhtenäinen kokonaisuus.

Muistolevy ilmestyy kesään men- nessä.

■ **Leena Lomu**

Muutokset mahdollisia

HAMINA, PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO

HUHTIKUU

Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai

La 4.4. klo 18 vigilia

Su 5.4. klo 10 liturgia

Suuri viikko

Ti 7.4. klo 18 paastoliturgia

To 9.4. klo 9 liturgia

Pe 10.4. klo 18 iltapalvelus (hautaus)

Pe 17.4. klo 10 koululaisjumalanpalvelus

La 18.4. klo 18 vigilia

Su 19.4. klo 10 liturgia (slaavi)

Seuraavat jumalanpalvelukset siirretty kirkon peruskorjauksen takia Haminan hautausmaan kirkkoon

HAMINAN HAUTAUSMAAN KIRKKO

Ti 21.4. klo 18 tuomaantiistain muistopalvelus

La 9.5. klo 18 vigilia

Su 10.5. klo 10 liturgia

La 23.5. klo 18 vigilia

Su 24.5. klo 10 liturgia

La 30.5. klo 10 liturgia ja litaniat

La 6.6. klo 10 liturgia (slaavi)

KOUVOLA, PYHÄN RISTIN KIRKKO

Ke 1.4. klo 18 ehtoopalvelus

Pe 3.4. klo 18 paastoliturgia

Suuri viikko

Ke 8.4. klo 15 yleinen sairaanhoitelu sakramentti

To 9.4. klo 18 12 kärsimysevankeliumia

Pe 10.4. klo 11 ekumeeninen ristisaatto Keskuskirkosta Autuaan Ursulan kirkon kautta Pyhän ristin kirkkoon ehtoopalvelus (ristiltä)

La 11.4. klo 9 suuren lauantain ehtoopalvelus ja liturgia

La 11.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia, Kristuksen ylösnousemusjuhla nyyti-kestiperiaatteella Pyhän ristin kirkon juhlasalissa

Ti 14.4. klo 10 koululaisjumalanpalvelus

Ke 15.4. klo 10 koululaisjumalanpalvelus

La 25.4. klo 18 vigilia

Su 26.4. klo 10 liturgia

Ke 29.4. klo 18 ehtoopalvelus

La 2.5. klo 10 liturgia (slaavi)

Ke 6.5. klo 18 ehtoopalvelus

Ke 13.5. klo 18 ehtoopalvelus

La 16.5. klo 18 vigilia

Su 17.5. klo 10 liturgia (slaavi)

Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai

La 30.5. klo 18 vigilia

Su 31.5. klo 10 liturgia

MYLLYKOSKEN TSASOUNA

Suuri viikko

Ma 6.4. klo 18 paastoliturgia

Ma 13.4. klo 10 liturgia, lasten pääsiäinen

La 2.5. klo 18 vigilia

Su 3.5. klo 10 liturgia

Herran taivaaseen astuminen, helatorstai

Ke 20.5. klo 18 vigilia

To 21.5. klo 10 liturgia

La 6.6. klo 18 vigilia

Su 7.6. klo 10 liturgia

Tuomaantiistain 21.4. muistopalvelukset klo 15 Lepolan hautausmaalla Kouvola, klo 16.30 Välikankaan hautausmaalla Myllykoskella ja klo 18 ortodoksisella hautausmaalla Haminassa.

Yhteystiedot:

Haminan seurakunta, Ortodoksiakeskus Sypressi, kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, avoinna ti-pe 9-15, puh. 0206 100 480, fax 0206 100 482, www.ort.fi, hamina@ort.fi

Kirkkoherra **Leo Huurinainen**, puh. 0206 100 481, leo.huurinainen@ort.fi

Kanttori **Kari Päivinen**, puh. 0206 100 483, kari-paivinen@hotmail.com

Kanslisti-taloudenhoitaja **Marita Nieminen**, puh. 0206 100 480, marita.nieminen@ort.fi

Muu papisto:

Rovasti **Martti Honkaselkä**, puh. 040 535 6667, martti.honkaselka@pp.inet.fi

Pastori **Johannes Wuorlinna**, puh. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@kolumbus.fi

Pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi

Pastori **Ville Kiiveri**, puh. 041 441 1174, ville.kiiveri@ort.fi

Diakoni **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi

Kiinteistöjen isännöitsijä **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi

Seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**, puh. 0206 100 485, jaana.juka@pp.inet.fi

Kirkkojen isännöitsijät 2008-2011:

Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko, **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484

Kouvolan Pyhän ristin kirkko, **Esa Nieminen**, puh. 040 724 4642

Myllykosken tsasouna, **Tamara Lamponen**, puh. 050 088 4930

Haminan hautausmaan kirkko, pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727

Pyhäköt:

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

Raatihuoneentori 2, Hamina

Kouvolan Pyhän ristin kirkko

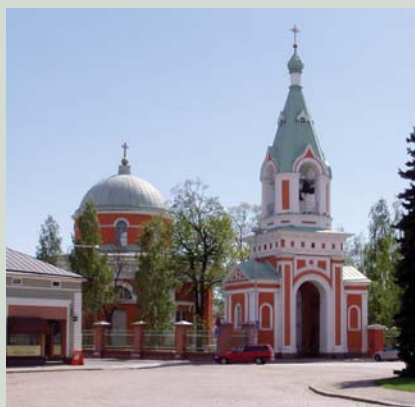
Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

Hautausmaan kirkko

Hirveläntie 22, Hamina

PIETARIN JA
PAAVALIN KIRKKO
Haminassa

Tervetuloa uudet jäsenet

Pohjois-Kymenlaaksossa tapahtui vuoden vaihteessa suuri kuntaliitos. Kuusi kuntaa muodostaa yhden uuden kaupungin, Kouvolan. Tämä kuntaliitos vaikutti myös seurakuntarakenteeseen siten, että Jaalan ja Elimäen kunnat kuuluvat vuodenvaihteesta lähtien Haminan ortodoksisen seurakuntaan.

Toivotan kaikille uudet jäsenet tervetulleeksi seurakuntaamme! Seurakunnan keskuspaikka on Kouvolan kaupunki, kuten tiedämme, vaikka seurakunnan nimi onkin Haminan ortodoksinen seurakunta.

Tämä johtuu siitä, että Hamina on vanha 1700-luvulla toimintansa aloittanut seurakunta.

Haminan kirkon korjaus

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkossa aloitetaan tänä keväänä peruskorjaus. Peruskorjauksessa tiivistetään ikkuna- ja ovipuitteet. Vuosien saatossa nämä ovat päässeet haurastumaan, ja tämä on aiheuttanut lämmitysongelmia kirkossa. Tämän takia jumalanpalveluk-

set pidetään Haminan hautausmaan Kaikkien murheellisten ilo-ikonin kirkossa.

Pääsiäisyön palvelus Kouvolassa

Lähestymme kirkkovuoden tärkeintä juhlaa, Kristuksen ylösnousemusjuhlaa, pääsiäistä. Pääsiäisyön jumalanpalvelus pidetään tänä vuonna Kouvolan kirkossa, mutta ennen juhlaa ja juhlan aikana toimitetaan runsaasti jumalanpalveluksia eri seurakuntamme kirkoissa.

Kuluva vuosi on Haminan rauhan 200-vuotisjuhlavuosi, ja kesällä pidettävän kolmannen kaupunkipraasniekan yhteydessä myös seurakunnassa tämä otetaan huomioon.

Toivotan kaikille riemullista Kristuksen ylösnousemusjuhlaa.

Kristus nousi kuolleista – totisesti nousi!

■ Isä Leo Huurinainen

Hamina Toimintaa ja tapahtumia

Kerhot ja piirit

Ortodoksiakeskus Sypressi
Varuskuntakatu 14, Kouvola
Pyhän Ristin kirkko,
Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna,
Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa,
Isoympyräkatu 2, Hamina

PÄÄSIÄISMYYJÄISET HAMINASSA

La 4.4. klo 10–13 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Isoympyräkatu 2. Myytävänä karjalaisen perinteen leivonnaisia, maalattuja pääsiäismunia, virpomavitsoja, arpajaiset. Järjestäjänä Haminan ikonimaalauspiiri.

KÄDENTAITOPÄIVÄ KOUVOLAN MUSEOKORTTELISSA

Ortodoksiakeskus Sypressi avoinna la 4.4. klo 12–15. Opastetaan virpomavitsojen teossa. Ruokaohjeita paasto- ja pääsiäisaikaan. Taidenäyttely: ”Muistoja menneistä” -akvarellitöitä, Ljuba Poljakova.

KEVÄTNÄYTTELY

Avajaiset 28.4. klo 18 Ortodoksiakeskus Sypsessissä. Seurakunnan lastenkerholaiset pitävät keväänäyttelyyn. Lasten kokkikerho vastaa tarjoilusta. Näyttely avoinna 28.5. asti arkisin ti–pe klo 9–15.

KIRKKOKUOROJEN HARJOITUKSET

Kanttori Kari Päivinen, puh. 020 610 0483
- Ke klo 18.30 Kouvolassa Pyhän ristin kirkon juhlasalissa
- To klo 18 Haminassa Pietarin ja Paavalin trapesassa

HAMINAN RAAMATTUPIIRI

Pastori Ville Kiiveri, puh 041 441 1174
Pietarin ja Paavalin trapesassa klo 18 tiistaisin 14.4., 28.4., 12.5. ja 26.5.

ORTODOKSIPIIRI

Lahja Wartiainen, puh. (05) 371 3434
Ortodoksiakeskus Sypsessissä to 7.5. ja 28.5. klo 18. Aihe: ”Tito Collianderin teoksia”

LASTENKERHO

Minna Miinalainen, puh. 050 545 6727
Pyhän ristin kirkon juhlasalissa klo 18 maanantaisin 6.4., 20.4., 4.5. ja 18.5.

PYHÄN RISTIN AIKUISTEN KERHO

Leena Juka, puh. 040 744 4049
Kirkolla 2.–3.4. piirakantekotalkoot myyjäisiin.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET KOUVOLASSA

La 4.4. klo 10–12 Pyhän ristin kirkolla Sakaristonmäellä. Aloitetaan rukoushetkellä ja virpomavitsojen siunaamisella. Myytävänä perinteisiä karjalanpiirakoita, leivonnaisia, virpomavitsoja.

Lastenkerholaiset pitävät arpajaiset. Perinteen herkkukorin arpajaiset. Kahvibuffetti. Järjestäjinä seurakunnan toimintapiirit

LASTENKERHO 4–7-vuotiaille

Irina Levikari, puh. 040 707 0865
Pietarin ja Paavalin trapesassa Haminassa klo 17 maanantaisin 6.4., 20.4., 4.5., 18.5. ja 1.6.

KÄDENTAITOKERHO KOULULAISILLE

Minna Miinalainen, puh. 050 545 6727
Haminan Pietarin ja Paavalin trapesassa klo 10–12 lauantaisin 25.4. ja 16.5.

LASTEN KOKKIKERHO

Irmeli Lasarenko, puh. 044 257 8428
Pyhän ristin kirkon juhlasalin keittiössä klo 18 tiistaisin 12.5.

KIRKKOTEKSTIILIKERHO

Irma Leimulahti, puh. 040 587 8798
Pyhän ristin kirkon juhlasalissa tiistaisin klo 10–13.

IKONIPIIRI HAMINASSA

Ritva Koverola, puh. 040 837 5909
Pietarin ja Paavalin trapesassassa keskiviikkoina klo 18 ja perjantaisin 17.4. ja 27.4. klo 18.

VALAMON MATKA

La–su 10.–11.10.

Sitovat ilmoittautumiset 31.8. mennessä Ortodoksiakeskus Sypressiin, puh. 020 610 0480. Tarvittavat tiedot ilmoittautuessasi: Suku- ja etunimi, syntymäaika, kansalaisuus, osoite (Valamo tarvitsee tiedot), lisäksi puhelinnumero. Lisätietoja: Irmeli Lasarenko, puh. 044 257 8428. Matkan hinta 95 euroa aikuinen, lapset (4–14 vuotta) puoleen hintaan, alle nelivuotiaat ilmaiseksi.

Hintaan sisältyvät matkat, majoitus vierasmajassa ja ruokailut (päivällinen, valamolainen teepöytä, aamiainen ja lounas). Lähtö la 10.10. klo 7 Hamina. Menemme ensin vierailulle Petruumaan Anna-Kaisa Miinalaisen luo. Hän tarjoaa keittoa lounaaksi. Ilmapäivällä saavumme Valamoon. Paluumatkalle lähdemme su 11.10. noin klo 13. Käväisemme Lintulan luostarissa, jos siellä voidaan ottaa meidät vastaan. Paikkoja on 49, ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Mukaan iloista mieltä, terveisin Irmeli Lasarenko

IKONIPIIRI KOUVOLASSA

Antti Narmala, puh. 050 934 6437

Ortodoksiakeskus Sypressissä klo 10 lauantaisin 16.5. (23.5. ylim.).

IKUINEN MUISTO
Vainikka, Lydmila Lyyli
Sarakangas, Eila Marjatta

KASTETUT
Salminen, Aada Maria

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Ahtiainen, Valentina
Alajääski, Seija Liisa
Ampuja, Mauri Topias
Ampuja, Minna Orvokki
Ampuja, Urho Matti
Baptijaj, Niina Maria Elisabet
Bycling, Irina
Elijoki, Katja Helena
Gedike, Irina
Haimakainen, Camilla Margareta
Haimakainen, Heidi Hannele
Haimakainen, Henri Otto Aleksis
Haimakainen, Rauno Paavo
Huovinen, Leila Kaarina
Jaatinen, Janne Kalevi
Jauho, Julia
Kantanen, Katarina Martta
Karpov, Timo Kari Topias
Kebede, Alexander Valentin
Kebede, Victoria Amsele
Kettunen, Heikki Tapio
Kuikka, Elina Taina
Kuikka, Martti Mikael
Kuikka, Mauno Mikael

Kuikka, Mikko Mikael
Kunnasluoto, Alpo Juhani
Kyllönen, Evgeny
Larikka, Pauli
Lauronen-Lindroos, Aune Maria
Leppänen, Ester
Leukkunen, Viktor Herman
Leussu, Antti Jukka Sakari
Leussu, Kerttu Kristina
Lindqvist, Jukka Pekka
Lindqvist, Milla Katariina
Maho, Jonni Julius Elmeri
Maho, Nikit Junnu Kristian
Maho, Marko Pentti Kristian
Matti, Maria-Sinikka
Markkanen, Helmi Eeva Elisabet
Mikkilä-Parkko, Seija Marjatta
Mäkinen, Pertti Juhani
Mäntylä, Aulis Sulevi
Määttä, Sanna Katariina
Mönttinen, Ari Aleksis
Nieminen, Lempi Kaarina
Nortala, Leo
Närhi, Anna
Onishko, Igor
Patrikainen, Paavo Matias
Patrikainen, Simo-Pekka
Petäjämäki, Eino Sulo
Poduschkin, Kalevi
Purho, Apoo Touko Tapio
Purho, Tiina Marika
Purho, Vilja Anwen Linnea

Purjemaa, Alvi Aleksis
Raja, Antonina
Rihu, Kirsi Maarit
Saonegin, Kari Arkadi
Stenberg, Elisa Maiju Pauliina
Sorvali, Lauri
Susi, Svetlana
Sälemaa, Raisa
Tajakka, Nadja
Tajakka, Nathalia
Tajakka, Nicandros
Tajakka, Nicholai
Tajakka, Nicodemos
Tajakka, Nicostratos
Tajakka, Nikeforos
Tajakka, Tia Marika
Tanskanen, Jaakko Samuli
Tanskanen, Joona Mitja Mikael
Tanskanen, Kirsi Helena
Toivonen, Sauli Tauno Niilo
Ylönen, Markku Olavi

VIHITYT

Pitkänen, Juho-Matti Tapio ja
Pitkänen e Goliskaia, Tatiana
Hokkanen, Toni Juhani ja
Hokkanen e Kovaljeff, Astrid
Hannele

Seurakunnan jäsenmäärä
28.2.2009 on 1224

Uusi yhdyskuntapalvelusopimus

Kriminaalihuoltotyöntekijä **Ulla Turunen** Kaakkois-Suomen aluetoimiston Kouvolan yksiköstä ja kirkkoherra **Leo Huurinainen** allekirjoittamassa uutta yhdyskuntapalvelusopimusta. Yhdyskuntapalvelu tarkoittaa, että lyhyet ehdotmat vankeusrangaistukset on mahdollista suorittaa työpalveluna. Hamina ortodoksinen seurakunta oli ensimmäinen palvelusopimuksen tekijä Pohjois-Kymenlaaksossa vuonna 1994.

Puolustusvoimien ortodoksiset hengelliset päivät Valamon luostarissa

Tänä vuonna kutsutaan hengellisille päiville hengellisen elämän hoitamisesta kiinnostuneita puolustusvoimien kirkollisen työn henkilökuntaa, eläkeläisiä ja työmme ystäviä. Nämä kirkkaalla viikolla 16.–17.4. pidettävät päivät koostuvat pienistä aiheeseen liittyvistä puheenvuoroista. Päivien aikana voi kokea Kristuksen ylösnousemusriemua luostarin juhlaympäristössä jumalanpalveluksien aikana. Päivien järjestelyistä vastuun kantavat Puolustusvoimien ortodoksinen kirkollinen työ ja Valamon Kansanopisto. Isä Leo Huurinainen vastaa kyselyihin, puh. 0206 100 481, ja ilmoittautumisia otetaan vastaan numerosa 0206 100 480.

III Kaupunkipraasniekka Haminaassa

Järjestyksessään kolmannen kaupunkipraasniekan aiheena on tänä vuonna Haminan rauhan 200-vuotisjuhla.

Praasniekka pidetään 28.–29.6., jolloin aattoiltana on vigiliajumalanpalvelus, ja juhla 29.6. alkaa pienellä vedenpyhityksellä ja liturgialla ja jatketaan juhlallisella ristisaatolla kirkon Kultasadepuistosta Haminan torille. Torilla on pieni juhlahetki, missä esiintyy Pietarista saapunut maailmankuulu poikakuoro, ja puheen pitää metropoliitta Ambrosius. Ristisaaton jälkeen on juhlalounas kirkon puistossa ja pietarilaisen poikakuoron konsertti. Tämä kesäinen tapahtuma sopii mainiosti vierailukohteeksi kauempaakin tuleville, on-

han Hamina kaunis kesäkaupunki. Tervetuloa kauempaakin yhteiseen kristittyjen iloon

Juhlallisuudet jatkuvat elokuun 20. päivänä avattavalla Haminan ikonipiiriläisten ikoninäyttelyllä ja lauantaina 22.8. pidettävällä ikoniseminaarilla ”Ikonien teologinen merkitys ja sanoma”. Aiheesta saapuu puhumaan Joensuun piispa Arseni. Samana iltana Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkossa on vigilia, ja seuraavana päivänä on liturgia. Palvelukset toimittaa piispa Arseni.

■ Virpomavitsakilpailun osanottajia isä Ville Kiiverin kanssa. Takana vas. opettaja Markku Ylönen, kilpailun voittaja.

Sovintosunnuntain virpomisvitsakilpailu

■ Lahja Wartainen on vuodesta toiseen toiminut myös Pyhän ristin kirkon kaunistajana.

Sovintosunnuntain mäenlaskua Kouvolassa

■ Kouvolassa vietettiin talvipraasniekkaa 22. helmikuuta. Kirkonmäellä laskettiin pulkalla, kilpailtiin virpomavitsakukkien teossa ja syötiin valamolaista paastohernekeittoa. Eritrealainen perhe sai kokea talvien leikkien riemua.

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja diakoni Hariton, **Kanttori:** Leena Lomu

HUHTIKUU

Lasaruksen lauantai
La 4.4. klo 10 Divine Liturgy / englanninkielinen liturgia
Palmusunnuntai
La 4.4. klo 17 juhlayvigilia ja virpovitsojen siunaus
Su 5.4. klo 10 juhlayvigilia

SUURI VIIKKO

Ti 7.4. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Ke 8.4. klo 18 yleinen sairaanhoito ja paastoliturgia (EPL)

Suuri torstai

To 9.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus ja ehtoollisen asettamisen liturgia, MP Ambrosius

Suuri perjantai

Pe 10.4. klo 9 aamupalvelus (12 kärsimysevankeliumijaksoa)
klo 14 suuri ehtoopalvelus (hautaikoni)
klo 18 Jumalanäidin valitusvirreelmä Kristuksen haudalla (aamupalvelus)

Pääsiäinen

La 11.4. klo 15 ensimmäinen ylösnousemuspalvelus: suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
klo 23.30 puoliyönpalvelus
Su 12.4. klo 00 ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia
klo 15 laulettu agape-ehtoopalvelus
Ma 13.4. klo 10 lasten pääsiäisliturgia ja ristisaatto, ateria
Pe 17.4. klo 9 koululaisliturgia
Tuomaan sunnuntai
La 18.4. klo 17 vigilia
Su 19.4. klo 10 liturgia
Ti 21.4. klo 12 litaniat haudoilla, aloitus Vuorentaan hautausmaalta matkamiehen ristiltä ehtoopalvelus ja vainajien muistelu
Ma 20.4. klo 18 Divine Liturgy / englanninkielinen liturgia
La 25.4. klo 10 Mirhantuojien sunnuntai
La 25.4. klo 17 vigilia
Su 26.4. klo 10 liturgia (venäjä / suomi), venäjänkielinen opintopiiri

TOUKOKUU

Halvaantuneen sunnuntai
La 2.5. klo 17 vigilia
Su 3.5. klo 10 liturgia
Samarialaisnaisen sunnuntai
La 9.5. klo 17 vigilia
Su 10.5. klo 10 liturgia, liturgian jälkeen äitienpäiväkakkukahvit kirkon alakerrassa.
Sokeana syntyneen sunnuntai
La 16.5. klo 17 vigilia
Su 17.5. klo 10 liturgia
Herran taivaaseen astuminen
Ke 20.5. klo 18 (Huom! aika) juhlayvigilia
To 21.5. klo 10 juhlayvigilia
Pyhien isien sunnuntai
La 23.5. klo 17 vigilia
Su 24.5. klo 10 liturgia
Sielujen lauantai
La 30.5. klo 10 Divine Liturgy / englanninkielinen liturgia
klo 16.30 yleinen muistopalvelus
Helluntai
La 30.5. klo 17 juhlayvigilia
Su 31.5. klo 10 juhlayvigilia ja polvirukoukset

FORSSA

HUHTIKUU
Ke 1.4. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Pe 3.4. virpovitsojen siunaus Forssan ja Someron kouluilla
La 11.4. klo 23.30 puoliyönpalvelus
Su 12.4. klo 00 ristisaatto ja pääsiäisen aamupalvelus, Johannes Krysostomoksen liturgia, ateria
Pe 24.4. klo 9 koululaisliturgia
La 25.4. klo 18 vigilia
Su 26.4. klo 10 liturgia

TOUKOKUU

La 16.5. klo 18 vigilia
Su 17.5. klo 10 liturgia

SOMERO

Su 24.5. klo 10 liturgia ja litania Kriminsodan-aikaisella hautausmaalla

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto: hameenlinna@ort.fi
avoimna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248
Kirkkoherra **Markku Aroma**, puh. (03) 616 5229 (virkaohuone),
(03) 612 7166 (koti), maukku@hotmail.com
Kanttori: **Leena Lomu**, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com
Muu papisto:
pastori **Gaius Sahlberg**, puh. 0400 107 232,
gaius.sahlberg@suomi24.fi ja kai.sahlberg@hotmail.com
diakoni **Hariton** (Kari M. Ranttilä), puh. 040 550 6272
Uskonnonopettaja **Ari Koponen**, 050 547 0847

Pyhäköt:

Hämeenlinnan kirkko

pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle, Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä)
pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo, puh. (03) 671 6240

Forssan rukoushuone

pyhittäjä Serafim Sarovilaisen muistolle, Keskuskatu 10
Isännöitsijä Heikki Halme, puh. 040 558 0465

Hämeenlinnan perheutisia

KASTETTU
Sibakov Mimosa Maria

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN
Kastinen Matti,
Kamotskin Arto Raimo J
Li Shijin
Maijala Hanna Katriina
Mutanen Reijo Esko J

Ortodoksisuus kiinnostaa!

Tämä vuosi on seurakunnan väestökehityksen kannalta alkanut varsin suotuisasti, sillä jo tähän mennessä olemme kastaneet uusia jäseniä seurakuntaan yli kaksinkertaisen määrän tavalliseen vuoteen verrattuna. Samanaikaisesti monet ihmiset etsivät

itselleen uutta hengellistä kotia seurakunnastamme eli haluavat tutustua ortodoksisuuteen ja tulla myös kirkon jäseniksi. Mutta millaiset valmiudet meillä on, ei vain ottaa heidät vastaan kirkon yhteyteen, vaan myös huolehtia heidän hengellisestä opetuksestaan ja kasvustaan?

Otammeko heidät positiivisen avoimesti vastaan? Yritämmekö tehdä kaikkemme, jotta he tunsisivat olonsa kotoisaksi meidän kanssamme?

Seurakuntamme on pyrkinyt vastaamaan näihin haasteisiin lisäämällä eri ryhmille tarkoitettua opetustoimintaa ja eri kieliryhmille tarkoitettuja jumalanpalveluksia niin seurakunnan keskuksessa kuin myös muilla alueilla. Erilaisia opinto- ja toimintaryhmiä on todella paljon. Toivomme, että seurakuntamme niin «vanhat» kuin uudetkin jäsenet löytäisivät niistä jumalanpalvelusten ohella itselleen mielekkään toimintamuodon seurakuntamme yhteydessä.

■ Isä Markus Aroma

Hämeenlinna Toimintaa ja tapahtumia

LASTENKERHO

Ohjaaja: Samuli Korhonen, puh. 050 306 1781
Kerho kokoontuu kirkon alakerrassa (sisäänkäynti kirkon takaa) liturgian aikaan, josta siirrytään yhdessä palvelukseen. Kerhopäivät: 19.4., 3.5. ja 17.5.

PÄÄSIÄISMARKKINAT HÄMEEN LINNASSA

La 4.4. pääsiäismarkkinat Hämeen Linnassa. Hämeen tunnelmallisin pääsiäistapahtuma. Hartaushetken yhteydessä virpovitsojen siunaus.

VIRPOVITSATALKOOT SEURAKUNTASALILLA

Virpovitsatalkoot seurakuntasalilla la 4.4. klo 12–16.30. Ottakaa omat oksat ja saket mukaan. Luvassa pientä tarjottavaa. Tervetuloa valmistamaan kauniita virpovitsoja! Valmiit virpovitsat viedään palmuvigiliaan siunattavaksi.

Kansanperinnettä: *Pajunoksilla ilmennettiin Jeesuksen eteen Jerusalemissa heitettyjä palmunoksia. Virpovitsat olivat kansan mukaan Jeesuksen "koskettamia". Virpovitsat laitettiin läävän kattoon ja annettiin paimenelle, kun karja laskettiin ensimmäisen kerran laitumelle, tämä tuotti onnea. Virpojat eivät pukeutuneet noidiksi, noidat ovat "pakanallista" puolta, ne toivat huonoa onnea. Virpoloruja oli paljon erilaisia eri puolella Suomea, esimerkiksi "Virpoi, varpoi, vitsat käyvät, tulevaks vuueks tuoreeks, terveeks." Virpopalkka haettiin viikon kuluttua.*

LASTEN PÄÄSIÄINEN

Ma 13.4. klo 10 liturgia ristisaattoineen. Ateria ja muuta mukavaa ohjelmaa lapsille seurakuntasalissa.

KOULULAISLITURGIA

Pe 17.4. klo 9 koululaisliturgia, jonka jälkeen ateria seurakuntasalissa.

NUORISON PELI-ILTA

La 18.4. klo 17 osallistumme vigiliaan, josta siirrytään nuorison kanssa seurakuntasalille pikku iltapalalle ja pelaamaan sekä tehdään jotain kiivää yhdessä.

KOULULAISLITURGIA FORSSASSA

Pe 24.4. klo 9 koululaisliturgia Forssassa.

VIISIJUHLAT LAPPEENRANNASSA 24.–26.4.

Juhlan teemoina monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus. Juhlapaikkana Kimpisen koulu. Ohjelmassa seurakuntien välinen sähköturnaus, erilaisia kanavia (mm. nukketeatteri, roolipeli, sarjakuvakanava, Afrikka tour yms.), jumalanpalveluksia, yökahvioita, karaokea ja paljon muita ortodoksisia nuoria ympäri Suomea. Osallistumismaksu 45 € / sisaralennuksella 40 €, maksuun sisältyy majoitus, ruokailu ja ohjelma. Viimeinen mahdollinen ilmoittautumispäivä 3.4. Ilmoittaudu Leenalle, puh. 040 707 6715.

KIRKKOKAHVIT

Su 3.5. liturgian jälkeen kirkkokahvit seurakuntasalilla.

LASTENLEIRI 12.–14.6. (Wanamajalla)

Varsinaista ikärajaa leirille ei ole. Alle kouluikäisten kohdalla huoltajan läsnäolo toivottavaa. Perheleirin tavoin aloitamme yhdessä kesänvieton. Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje,

jossa enemmän tietoa tapahtumasta. Laittakaa ajankohta kalentereihin ja ilmoittautukaa Leenalle joko sähköpostitse leena.lomu@hotmail.com tai puhelimitse 040 707 6715.

IKONIPIIRI

Opettaja: Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143

Kevään viimeiset ikonipiirin kokoontumiset seuraavina perjantai-iltoina: 3.4., 24.4., 8.5. ja 15.5. Päiväpiiri kokoontuu klo 14–17 ja iltapiiriläiset klo 17.30–20.30.

Ikonimaalauspiiri on tämän vuoden osalta täynnä eikä siihen enää oteta uusia maalaajia.

KUOROHARJOITUKSET Hämeenlinnassa

Edellisen lehden ilmoittamat harjoitusajankohdat Hämeenlinnan osalta ovat muuttuneet. Kirkkaan viikon jälkeen harjoitukset pidetään edellisten vuosien tapaan keskiviikkoisin klo 17–19 pääsääntöisesti seurakuntasalissa (poikkeuksena mainittakoon ke 29.4. harjoitukset pidetään kirkossa).

Su 26.4. klo 18 kuoromme esiintyminen Tammelan ev.lut. kirkossa yhdessä paikallisen kirkkokuoron kanssa. Tervetuloa!

Forssa

Forssassa on laulettu liturgiaveisuja ja joitakin pääsiäisajan veisuja rukoushuoneella (Keskuskatu 10). Kevään viimeiset harjoitukset pidetään klo 17–19 seuraavasti: ma 27.4. ja to 28.5. Kaikki ovat tervetulleita.

Mikäli joku hämeenlinalainen haluaa lähteä mukaan harjoittelemaan liturgian perusveisuja Forssaan, niin kyytiin mahtuu mukaan. Ota yhteys: kanttori Leena Lomu, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com

KYYRÖLÄ-KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850 / 040 721 8436, antonina@aina.net, vpj. Vladimir Tschernov, puh. 040 570 2192.

- Su 5.4. klo 12 liturgian jälkeen tarjolla paastoajan keittoa seurakuntakodilla.
- KOTISEUTUMATKA KYRÖLÄÄN 27.–28.6. Su 28.6. muistojuhla Kyrölässä ja Muolaassa. Tervetuloa!

DIAKONIASEURA

Pj. Anneli Ahtola, puh. 044 282 6372

- Su 19.4. vanhusien kirkkopyhän ateria. "Kau-neimmat vaeltajan laulut" kanttori Leena Lomun ja kuorolaisten esilaulamina
- Ke 21.5. helatorstain kirkkokahvit. Isä Gaius kertoo Kalivesin kesäkodin muistoja Kreetalta
- Su 26.7. kesäretki Helsinkiin ja kulttuurikeskus Sofiaan. (Matkan yksityiskohdat myöhemmin.)

TIISTASEURA

Pj. Sven Wessman, puh. 040 757 5228

Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangonkatu 11, jos toisin ei mainita:

- 7.4. klo 18 osallistumme paastoliturgiaan kirkossa
- 14.4. klo 17 Sven Wessman kertoo luostarimatka Novgorod-Pihkova- Petseri-Pühtitsa
- 26.4. mirhantuojanaisten sunnuntain kirkkokahvit, isä Markus kertoo Korean matkan terveisiä
- 12.5. klo 17 Henna Paasonen kertoo Heino-lan ortodoksisesta naisyhdistyksestä
- 13.5. (ke) alkaen klo 16 järjestämme Ahveniston kirkon ja sen ympäristön siivoustalkoot

AHVENISTON KIRKON TALKOOT

Perinteeksi muodostuneet keväiset siivoustalkoot Ahveniston kirkonmaalla järjestetään keski- ja lauantai-iltoina klo 16. Omat haravat ja muut työkalut mukaan, jos mahdollista. Luvassa talkootarjoilua ja iloista yhdessäoloa! Lisätietoja: Sven Wessman, puh. 040 757 5228. Tervetuloa!

ÄITIENPÄIVÄN KAKKUKAHVIT

Hämeenlinnan kirkon alakerrassa su 10.5. äiti-päivän kakkukahvit heti liturgian jälkeen. Tervetuloa nauttimaan!

ORTHODOX STUDY GROUP IN HÄMEENLINNA

Orthodox Study Group meets in the Parish Hall (Matti Alangon katu 11 A) on the following days:

- Tuesday, April 21, at 18:30pm "The Bible Lives in the Church"
- Tuesday, May 5, at 18:30pm "The Worshipping Church"
- Tuesday, May 19, at 18:30pm "The 12 Great Feasts"

Father Markus will give the introduction to these themes. Tel. (03) 616 5229 (office) or (03) 612 7166 (home). You are warmly welcome to study our Orthodox faith together!

JUMALANPALVELUKSET TUTUKSI

-kurssi Hämeenlinnassa keväällä 2009

Kurssilla perehdyimme ortodoksisen kirkon liturgiseen elämään ja ajatteluun systemaattisesti.

Paikka: **ortodoksinen seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A.**

Aika ja aiheet:

- Ke 15.4. klo 18.30 Liturgia – ylösnousseen Kristuksen läsnäolon sakramentti
- Ke 29.4. klo 18.30 Muut jumalanpalvelukset: hautaus, muistopalvelus, akatistos, vedenpyhitys.

Kurssin vetäjänä toimii isä Markus Aroma, puh. (03) 616 5229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti).

Tervetuloa mukaan kauempaakin!

Lautasmatkat maailmalle

Kokoontumispaikkana on ortodoksinen seurakuntakoti (Matti Alangon katu 11 A):

- Su 19.4. klo 15 "Ylösnousseuksen ruokaa" - ortodoksisia pääsiäisruokia eri maista
- Su 17.5. klo 15 "Kevyesti kohti ke-sää" - keväisiä kasvisruokia eri puolilta maailmaa

Kullekin "lautasmatkalle" voidaan ottaa mukaan vain 15 "matkustajaa" ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautumiset seurakunnan kansliaan viimeistään viikkoa ennen "lautasmatkaa", puh. (03) 616 5228. Ryhmän vetäjänä toimii isä Markus. Tarvikemaksu 5 € / kerta, ja se maksetaan paikan päällä.

IKONIT TUTUKSI -KURSSI FORSSASSA

Paikka: **Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10**

- Ti 14.4. klo 18: Kristuksen ikonit ja niiden teologinen sanoma
- Ti 12.5. klo 18: Jumalanäidin ikonit ja niiden teologinen sanoma

Kurssi jatkuu syksyllä. Kurssin vetäjänä toimii isä Markus, puh. (03) 616 5229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti).

Tervetuloa perehtymään kristilliseen kuvanäkemykseen!

Palvelusten toimittajat: **Papisto:** Veikko Lisitsin, **kanttori:** Katarine Lehtomäki

KOTKA, PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	EPL-liturgia
La 4.4.	klo 10	liturgia
La 4.4.	klo 18	vigilia
Su 5.4.	klo 10	liturgia, <i>palmusunnuntai</i>
Suuri viikko		
Ti 7.4.	klo 17	yleinen sairaanvoitelu
Ke 8.4.	klo 18	EPL-liturgia, synnintunnustus klo 17.30
To 9.4.	klo 18	aamupalvelus, <i>12 kärsimysevankeliumia</i>
Pe 10.4.	klo 14	ehtoopalvelus
Pe 10.4.	klo 18	aamupalvelus
La 11.4.	klo 9	ehtoopalvelus ja liturgia, synnintunnustus klo 8.30
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyöpalvelus ja liturgia
Su 12.4.	klo 17	ehtoopalvelus
Kirkas viikko		
Ma 13.4.	klo 10	toisen pääsiäispäivän liturgia, <i>perhekirkko</i>
Ke 15.4.	klo 10	neljännen pääsiäispäivän liturgia, <i>koululaiskirkko</i>
La 18.4.	klo 10	liturgia, <i>venäjä / slaavi</i>
Su 19.4.	klo 10	hetkipalvelus
La 25.4.	klo 18	vigilia
Su 26.4.	klo 10	liturgia

TOUKOKUU

La 2.5.	klo 18	vigilia
Su 3.5.	klo 10	liturgia
Pe 8.5.	klo 18	vigilia
La 9.5.	klo 10	liturgia, <i>pyhän Nikolaos Ihmeidentekijän pyhänjäännösten siirtäminen Bariin</i>
Su 10.5.	klo 10	liturgia ja äitiänpäivän rukoushetki
La 16.5.	klo 18	vigilia
Su 17.5.	klo 10	liturgia
Ke 20.5.	klo 18	vigilia
To 21.5.	klo 10	liturgia, <i>Herran taivaaseen astuminen</i>
Su 24.5.	klo 10	hetkipalvelus
La 30.5.	klo 10	liturgia, <i>venäjä / slaavi</i>
La 30.5.	klo 18	vigilia
Su 31.5.	klo 10	liturgia ja ehtoopalvelus, <i>helluntai</i>

Tietoa seurakunnasta

Kotkan seurakuntaan kuuluu yhdeksän kuntaa: Kotka, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Loviisa, Pernaja, Liljendahl, Myrskylä, Lapinjärvi ja Artjärvi. Seurakunnassa on kaksi vanhaa kirkkoa, Pyhän Nikolaoksen kirkko Kotkassa ja Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kirkko Loviisassa sekä Kotkan Metsolassa hautausmaalla Pyhän Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna ja Loviisan hautausmaalla Pyhän Serafim Sarovilaisen kappeli.

LOVIISA, PYHÄN JUMALANSYNNYTTÄJÄN KASANILAISEN IKONIN KIRKKO

HUHTIKUU

To 9.4.	klo 9	ehtoopalvelus ja liturgia, synnintunnustus klo 8.30
Ti 14.4.	klo 10	kolmannen pääsiäispäivän liturgia

TOUKOKUU

La 9.5.	klo 17	ehtoopalvelus
---------	--------	---------------

KESÄKUU

Ma 1.6.	klo 10	liturgia, <i>toinen helluntaipäivä</i>
---------	--------	--

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, avoinna ma-pe klo 9-13 ja ke klo 16-18, puh. (05) 212 490, f. (05) 216 449, kotka@ort.fi; www.ort.fi / Seurakunnat / Kotka
Nikolaossali, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, puh. (05) 212 482, salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, puh. (05) 212 490.
Kirkkoherra: rovasti Veikko Lisitsin, puh. (05) 213 157, 050 597 7349, koti (05) 212 247, veikko.lisitsin@ort.fi
Kanttori: Katarine Lehtomäki, puh. (05) 218 8591, 050 359 4823
Seurakuntasiihteri: Vanja Renda, puh. (05) 212 490
Seurakuntaemäntä: Sirkka Paasonen, puh. 041 466 9096; seurakuntasali: puh. (05) 212 482
 Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon **vahtimestari:** Vesa Lehtomäki, puh. (05) 218 8591

Pyhäköt:

Kotkan kirkko

Pyhän Nikolaoksen muistolle, Isopuisto, Kotka puh. (05) 212 767
 Kirkonisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Metsolan tsasouna

Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna Metsolan hautausmaalla, Toukolantie, Kotka, Tsasounanisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17, Loviisa
 Kirkonisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Loviisan kappeli

Pyhän Serafim Sarovilaisen muistolle Loviisan hautausmaalla, Läntinen Harjukatu, Loviisa
 Kappelinisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Kotkan seurakunnan perheutisia 21.1.2008–3.3.2009

KASTETUT
 Teinola Alia Kaarin

IKUINEN MUISTO
 von Buxhoeveden Olga 95 v.
 Tommola Liisa 84 v.
 Tuukkanen Niina 85 v.

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
 Arikainen Evgenia
 Juppi Juha Antero

Kempi Ilja
 Mäkinen Elena
 Toroi Sini Maaria
 Turkia Iiris Sofia
 Seurakuntaan muutti 4 naista ja 2 miestä, yhteensä 6.

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
 Seurakunnasta muutti 2 naista ja 2 miestä, yhteensä 4.

Paastossa matala profili – pääsiäisenä juhlietaan

Ortodoksisessa kirkossa siunaamisella on varsin vanha perinne. Siunaaminen on itsensä, toisten tai aineen siunaamista ja pyhittämistä. Erityisesti ristinmerkin tekeminen on siunaamista. Jo toisella vuosisadalla kirkkoisä Tertullianus puhuu siunaamisesta ristinmerkillä otsaan lähes kaiken mahdollisen kohdalla ja erityisesti omassa elämässämme. Myös pyhä kirkkoisä Johannes Krysostomos puhuu neljännellä vuosisadalla ristinmerkin käytöstä. He puhuvat myös ruoan siunaamisesta ristinmerkillä. Jumalanpalveluksissa ja kotirukouksissa siunaamme useita kertoja itseämme ristinmerkillä. Samoin siunaamme itsemme, ruokamme ja lapsemme ristinmerkillä.

Pääsiäisyönä pääsiäisyöpalveluksessa pappi vihmoor seurakuntalaisten kirkkoon tuomat pääsiäisruoat rukouksella ja pyhitetyn veden vihmomisella: ”Valtias Herra, meidän Jumalamme, kaiken tekijä ja luoja, siunaa tämä pasha ja nämä pääsiäisruoat, säilytä meidät laupeutesi suojassa, jotta niitä nauttiessamme saisimme osaksemme runsaat lahjasi ja sanomattoman hyvytesi. Sillä sinun on valta, sinun

kuninkuus, voima ja kunnia, Isä, Poika ja Pyhä Henki, nyt ja aina ja iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.”

Pääsiäisruokia ovat pasha, kulitsa, baba, punaisiksi värjätyt kananmunat. Myös lampaanliha, viini, leipä yms. voidaan samalla siunata kotona pääsiäisyönä tai pääsiäispäivänä nautittavaksi. Punaisiksi värjätyt kananmunat ovat symboleja elämän syntymisestä, ja sillä on pitkä pe-

rinne. Kananmuna pääsiäisenä on Kristuksen ylösnousemuksen symboli.

Pääsiäinen on siis juhlimisen aikaa. Ei vain ruoan, vaan myös pukeutumisen suhteen. Kun minulta on kysytty neuvoja paaston elämäntavan ja pukeutumisen suhteen, olen antanut ohjeen: Paastoaikana elämme vaatimattomasti ja vältämme juhlimista ja pukeudumme vaatimattomasti. Naisille olen lisäksi sanonut, että meikit ja koreat asut ja korut pois, mutta juhlan aikana, siis myös pääsiäisenä, ”tällytykää” juhlan mukaisesti!

Toivomme seurakuntalaisten tuovan omia pääsiäisruokiaan myös tänä pääsiäisenä pääsiäisyöpalvelukseen siunattaviksi.

KRISTUS NOUSI KUOLLEISTA – TOTISESTI NOUSI!

■ Isä Veikko Lisitsin

■ Pappi siunaa pääsiäisyönä pääsiäisruoat pyhitetyllä vedellä.

Kotka Toimintaa ja tapahtumia

KOTKAN TIISTASEURA

Pj. Leena Karjalainen, puh. 050 343 2966, siht. Soja Rantanen, puh. 045 113 4882
Kokoontumiset Nikolaos-salissa
● Ti 21.4. klo 18 kanttori Katarine Lehtomäen 50-vuotisjuhla seurakunnan toimintapiireille
● Ti 5.5. klo 17 kevätkauden päätös: runo- ja lauluilta

LOVIISAN TIISTASEURA

Pj. Tuula Heikkilä, siht. Riina Lahti, puh. 040 760 5039
Loviisan tiistaiseura kokoontuu Loviisan kirkon kulmakammarissa. Kokoontumiset: 14.4. klo 10 alkavan liturgian jälkeen, 28.4., 12.5. ja 26.5. klo 13. (Toukokuussa kirkon ja hautausmaan siivoustalkoot.)

KARHULAN ORTODOKSIT

Vetäjinä Pirkko Erhovaara, puh. 040 831 4321, ja Ritva Lindberg, puh. 050 463 9777
Kokoontumiset: 2.4. ja 7.5. klo 15 Karhulan Kodintalossa, Vesivallintie 21.

PERHEPIIRI

Vetäjänä Katarine Lehtomäki.
Perhepiiri kokoontuu seuraavasti: ma 13.4. klo 10 Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Aihe: Lastenpääsiäinen. Kirkon yläkerrassa lapsille pääsiäisaskartelua. Liturgian lopussa pappi jakaa kaikille lapsille kindermunat.

MAAHANMUUTTAJAKERHO

Vetäjä isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381

Kokoontumiset: 27.4. ja 11.5. klo 18 Nikolaos-salin kerhuhuoneessa.

IKONIKERHO

Kokoontuu Nikolaos-salin kerhuhuoneessa.

OPINTOKERHO

Vetäjä isä Veikko Lisitsin.
Kokoontumiset: 29.4. ja 13.5. klo 18 Nikolaos-salissa.

TORSTAIKERHO

Vetäjät isä Veikko Lisitsin, Sirkka Paasonen ja Nikolaoksen Ystävät.
Kokoontumiset: 5.4. klo 10 Pyhän Nikolaoksen

kirkossa ja 14.5. klo 12 Nikolaos-salissa.

KIRKKOKUORO

Pj. Anita Osola, puh. (05) 281 807, kuoronjohtaja kanttori Katarine Lehtomäki. Kuoro harjoittelee torstaisin klo 18–19.30 Nikolaos-salissa. ”Minä veisaan Herralle, sillä hän teki minulle hyvin.” Tule laulamaan Jumalan kunni-aa. Tervetuloa!

RÖNKYJÄT-mieslauluryhmä

Yhteystiedot: isä Veikko Lisitsin
Tervetuloa!

NÄYTTELY

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon uudet ikonit. Kaksitoista suurta juhlaa ja Herran pääsiäinen. Näyttely avoinna ma–pe 9–13 ja ke 16–18. Tervetuloa!

TYÖTTÖMIEN RUOKAILUT

Nikolaos-salissa 29.4. ja 27.5. klo 11–13.

YLEISÖLUENNOT NIKOLAOS-SALISSA

- Su 26.4. klo 12 Kyllikki Lisitsin: Perustietoa lääkkeistä, niiden käytöstä sekä Kelan korvauksista...

- Su 17.5. klo 12 isä Veikko Lisitsin: Edesmenneiden muistaminen

IKONINÄYTTELY KOSKISTON MEIJERISSÄ 29.3.–26.4.

Kotkan seurakunnan ikonimaalareiden ikoninäyttely, Koskistontie, 07990 Ruotsinkylä, puh. 050 585 2026.

KOTKAN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

Avoimena 1.6.–31.8. ti–pe 12–15 ja la–su 12–18

KRISTINOPPIKOULUNLEIRI

- 7.–14.6. Valamon luostarissa
- 26.6.–4.7. Puroniemen leirikeskuksessa

SUISTAMON PRAASNIEKAN RETKI 4.7.

Lisitsin–Lisitzin-sukuseuran retkellä muutamia bussipaikkoja vapaana. Hinta n. 50–60 euroa/henkilö. Lähtö varhain lauantaiaamuna ja paluu yöllä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: isä Veikko Lisitsin, puh. 050 597 7349.

SEURAKUNTARETKI

Uuden Valamon ja Lintulan luostareihin 6.–7.6. Linja-auto lähtee Nikolaos-salin edestä klo 8.00 ja Karhulan linja-autoasemalta klo 8.15. Paluu sunnuntaina n. klo 20.

Hinnat: Aikuiset 80 € seurakuntalaiset / 100 € ei-seurakuntalaiset. Lasten mukana matkustavat aikuiset 60 € seurakuntalaiset / 80 € ei-seurakuntalaiset. Lapsat 4–14-vuotiaat 30 €

seurakuntalaiset / 40 € ei-seurakuntalaiset. Alle neljävuoottaa lapset maksutta.

Matkaan hintaan sisältyy: bussikuljetukset, ruokailut lauantaina ja sunnuntaina, aamupala sunnuntaina, opastetut näyttelyt (Luostarin historiallinen näyttely ja Elämän riemu ja rikkaus -käsityönäyttely), risteily Täysinän rauhan rajakivelle, nuotioilta: makkara ja mehu, vierailu Lintulan luostarissa.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon, puh. (05) 212 490 17.4. klo 13 mennessä.

LASTENLEIRI 20.–27.7. LUOVISSA

Lisätietoja ja ilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon, puh. (05) 212 490.

KUTSU

Vietän 50-vuotisjuhlaani keskiviikkona 22.4. Nikolaos-salissa klo 15–19. Tervetuloa!
Kati-kanttori

Arkkipiispa Leon vierailu

■ Arkkipiispa Leo esitelmöimässä karjalan kielestä.

A rkkipiispa Leo oli vierailulla Kotkan seurakunnassa 3. maaliskuuta. Hän osallistui EPL-liturgiassa Pyhän Nikolaoksen kirkossa ehtoolliseen. Samana iltana esipaimen piti yleisöluennon Kotkan tiistaiseurassa aiheesta karjalan kieli. Hän valotti esitelmässään karjalan kielen asemaa ja sen tulevaisuuden näköaloja. Samalla saimme tietää, että koko Uusi testamentti on luettu cd:lle karjalan kielellä ja että sitä on mahdollista hankkia myös itselleen.

Nikolaos-salissa aluksi tiistaiseuran puheenjohtaja **Leena Karjalainen** toivotti arkkipiispa Leon tervetulleeksi tiistaiseuraan. Isä **Veikko Lisitsin** lauloi pianotaiteilija **Esa Ylösen** säestämänä kolme Aarre Merikannon laulua: Reppurin laulun, Elämälle ja Laatokan. Tilaisuudessa oli väkeä seurakunnan eri toimintapiireistä, Loviisan tiistaiseurasta, Karhulan orto-

VANJA RENDA

dokseista, Kotkan tiistaiseurasta. Mukana oli myös maahanmuuttajia.

Arkkipiispan esitelmä sai innostuneen vastaanoton, ja runsaslukuinen yleisö esitti paljon kysymyksiä. Kahvikolehti koitui paastokeräyksenä ihmiskaupan vastaiseen työhön Moldovassa. Tilaisuus päättyi ehtooveisuun ja esipaimen siunaukseen.

Borshkeitto ja blini-ilta

■ Yhteiskuvassa sovintosunnuntain borsh- ja blini-illan emännät (takarivi): Olga, Tuula ja Anneli, (eturivi) Leena, Kyllikki, Riitta, Tuula ja Anna. Kuvasta puuttuu Raija.

TEUVO KIRVESNIEMI

L askiaisena sovintosunnuntaina perinteiseen tapaan vietettiin blini-iltaa Nikolaos-salissa. Lintulan luostarin edesmenneen **igumenia Antoninan** reseptin mukaisesti tehdyt blinit tekivät hyvin kauppansa. Eturuokana saimme maistuvaa borshkeittoa. Vapaaehtoisten emäntien aherrus koitui rahallisesti seurakunnan diakoniatyön hyväksi. Ilta oli onnistunut, ateria maukasta, ja runsaslukuinen väki oli tyytyväistä antiin. Pöydät olivat kauniisti katetut.

LEENA KARJALAINEN

■ Katarine Lehtomäki on värikäs persoona.

Ihmisen kohtaaminen on tärkeää kanttorin työssä

”Ei voisi olla kirkkokunnassamme upeampaa työpaikkaa kuin meidän kirkkomme. Joskus käydessäni entisillä asuinsijoillani ajattelen, että kyllä olen armoitettu. En itse keksinyt tulla Kotkaan. Silloinen Helsingin metropoliitta Johannes soitti ja pyysi tänne ensin viikonloppu-kanttoriksi. Olin lapsena uskontotunneilla vain lukenut Kymijoella olleesta Valamon skitasta ja vanhoista Etelä-Suomen kirkoista. Kerran olin pahoillani, kun osa perheestäni tuli Kotkan kirkon 190-vuotisjuhlaan, enkä minä päässyt mukaan. Ensi kertaa tulin tänne helmikuussa 1986.”

Iisalmen pappilan perheen kuopuksesta Katarine Petsalosta tuli siis Kotkan seurakunnan kanttori. Tunnumme hänet täällä Katarine Lehtomäkenä ja Kati-kanttorina. Kotka on hänen ensimmäinen virkapaikkansa, jossa työvuosia on kertynyt 23. Valmistumisen jälkeinen vuosi oli mennyt Kuopiossa vt. musiikinopettajana.

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkolla on vahva historia. Katarine sanoo, että hän ei voi olla ajattelematta niitä sukupolvia, jotka ovat kauniissa kirkossamme rukoilleet ja laulaneet. Rukous kantaa. Siellä ihminen tuntee olevansa osa suurta kokonaisuutta ja pala historiaa jatkaessaan esi-isien ja -äitien perinnettä tai kanttorina kirkon ja kanttorien perinnettä.

Kanttorintyö ja opettaminen

Kuorotyö on tärkeä osa kanttorin näkyvää

työtä, sitä, josta me seurakuntalaiset saamme nauttia jumalanpalveluksissa. Aikuisten ohjaaminen on aina haasteellista, mutta sopu kuorolaisten kanssa on säilynyt, mitä Kati-kanttori pitää myös tärkeänäsaavutuksena. Jumalanpalveluksissa kanttori toimii kirkkokansan äänenä ja edustajana sekä myös käyttäytymismallina, sillä kanttori tietää ne palveluksen kohdat, jolloin kumarrutaan tai polvistutaan. Katarine Lehtomäelle kanttorin työ on kutsumusammatti. Hän sanoo, että työtä ei jaksaisi tehdä, jos sydän ei olisi mukana. On rakastettava kirkkoa ja kirkossa olemista. Ammattitaito on tietenkin kehittynyt vuosien myötä. Jumalanpalvelusten kaavat ovat muistissa ja tarpeelliset tiedot löytyvät oikeista jumalanpalveluskirjoista. Mielestäni Katarinella on viehättävä tapa tulla palveluksen jälkeen kirkkokansan joukkoon tervehtimään, kyselemään kuulumisia ja huomioimaan positiivisella tavalla ne, joita harvemmin on näkynyt kirkossa.

Kanttorin tehtävien ohessa Katarine Lehtomäki hoitaa myös koulujen uskonnon opetusta. Oppilaita on Loviisan, Ruotsinpyhtään, Pyhtään ja Kotkan kouluissa. Opetusta on 12:lla koululla, oppilaita noin 70. ”Uskonnonopetustyö on minusta paras asia työssäni. Omasta mielestäni olen julistaja, haluan julistaa evankeliumia. Opetustyössä pysyy realistisesti jalat maassa. Tietää, missä maailma menee. Oppilaiden luottamus on ansaittava, siksi olen onnellinen, kun he ovat tunteillani teeskentelemättömiä. Suhteemme

oppilaiden kanssa kehittyy vuosien edetessä pienten oppilaiden suhteen äidillisyydestä suurempien kaverillisuuteen.” Ortodoksisessa uskonnonopetuksessa perhe- ja sukutaustoiltaan erilaiset oppilaat ovat yhdenvertaisia. Opetukseen osallistuminen lisää yhteisöllisyyden tunnetta. Katarine Lehtomäki kokee myös erittäin tärkeäksi, että hän on oppilailleen linkki kirkkoon ja omaan seurakuntaan. Juuri heille hän on Kati-kanttori.

Katarine sanoo rakastavansa yleisölle puhumista ja on kiittolinen isä Veikolle, että se on mahdollista. ”Kuihtuisin, jos en saisi puhua myös aikuisille,” hän toteaa. Katarinen asiallisista, mutta samalla iloisista ja hersyvän tilannehuumorin sävyttämistä esityksistä olemme me seurakuntalaiset saaneet nauttia tiistaiseurassa, torstaikerhossa sekä perhepiirissä. Katarinen mielestä seurakunnan suloisin kerho on perhepiiri, jossa on päiväkerhoikäisiä vanhempineen. Siellä tekemisen kautta opitaan ortodoksisuutta. Hän rakastaa lapsia ja on kuulemma jossain elämän vaiheessa haaveillut myös lastentarhanopettajan työstä. Pyydettyäessä hän käy kertomassa ortodoksisuudesta myös luterilaisille, sillä ortodoksinen perinne kiinnostaa monia.

Bebe-leivoksia

”Missä Kati, siellä Bebe.” Näin ajattelee varmaan moni, joka vuosien myötä on tiistaiseurailloissa ja vierailuilla kanttorilassa saanut nauttia Kati-kanttorin herkkulisistä Bebe-leivoksista ja muista leivonnaisista. Tämä on perua hänen lapsuuden kodistaan, Iisalmen pappilasta, jossa tietenkin tarjottiin sen seitsemän sorttia. Kati korostaa, että monipuolinen juhlapöytä on myös perinteen siirtämistä, ja se erottaa selvästi juhlan arjesta.

Uranainen Katarine Lehtomäki ei halua olla. Työn ohella tärkeintä hänelle on äitinä oleminen. Hänen perheeseensä kuuluvat Kotkasta löytynyt aviopuoliso Vesa sekä lapset Stavros 19, Mirko 16 ja Vera 13. Lomat ja vapaa-ajat hän haluaa elää vain perheelleen. ”Laskettelu on ihaninta, mitä tiedän. Talvella 1981 olin USA:ssa Kalliovuorilla laskettelemassa Denverissä. Muistelin sitä lapsilleni talvella 2000. Siitä lähtien olemme käyneet talvilomalla laskettelemassa. En ole koskaan antanut olomuotoni olla esteenä tekemisilleni. Mikään ei ole upeampaa kuin

Seurakuntas sihteeri Vanja

Olemme jo muutaman vuoden saaneet tavata Kotkan seurakunnan kirkkoherranvirastossa viehättävän nuoren naisen. Hän on **Vanja Renda**, joka helmikuun ensimmäisenä päivänä aloitti seurakunnassa seurakuntasihteerin tehtävän. Haastatelimme häntä omaa elämää ja työtä koskevista asioista.

Vanja, kerrohan lyhyesti itsestäsi!

– Tulin vuonna 2000 Suomeen ja Kotkaan perheeni kanssa Serbiasta. Sen jälkeen on tapahtunut paljon: Olen opiskelut suomen kieltä puolitoista vuotta aikuiskoulutuskeskuksessa Karhulassa ja sen jälkeen valmistunut tradenomiksi englannin kielellä kansainvälisen markkinoinnin opin-
tusuunnasta ammattikorkeakoulussa Kotkassa. Opiskelun aikana olin myös vaihto-oppilaana Kiinassa puoli vuotta, jossa opiskelin Kiinan liiketaloutta ja kulttuuria. Opiskeluaikani on ollut minulle hyvin merkityksellistä, koska tapasin tulevan aviomieheni ja hyviä ystäviä eri

maista. Vuonna 2006 sain Suomen kansalaisuuden.

– Olen ylpeä kummitäti pienelle suomalais-filippiiniläiselle pojalle. Hän ja hänen pikku veljensä ovat tärkeä osa elämäni. Minun pikku-iso veljeni Nemanja on teologian maisteri ja tällä hetkellä armeijassa. Olen iloinen erityisesti siitä, että äitini ja isäni tukevat ja auttavat minua.

– Mieheni Jonathan on ranskalainen. Hän tuli Suomeen vaihto-oppilaaksi, mutta minun takiani hän on vielä Kotkassa. Viime vuonna meidät vihittiin avioliittoon Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Suuressa juhlassamme onnistuimme

hallita lihaksensa ja tasapainonsa ja laske-
tella rinteitä.” Näin Kati kertoo perheen yhteisestä harrastuksesta.

Paras asuinpaikka

Eri kulttuurien tunteminen on omaisuutta, joka ei vanhene ja jota voi hyödyntää koko elämänsä ajan. Siksi myös matkat esimerkiksi Kreikkaan ja Italiaan ovat ol-

leet Lehtomäen perheelle tärkeitä. Silti Kotka merenrantoineen, puistoinen ja kauniine luontoineen on Katarinen mielestä paras asuinpaikka. Saatamme kohdata hänet kotkalaisella lenkipolulla reippaana sauvakävelijänä. Silloinkin hän on Kati-kantorimme, joka on valmis kuuntelemaan murheitamme ja ilojamme. Kanttoriutta ei voi riisua yltään. Onneksi, sillä näin meillä on kanssakulkijanamme

sekoittamaan serbian, ranskan ja suomen kulttuuria.

– Helmikuussa 2006 aloitin harjoittelijana Kotkan seurakunnan kansliassa. Sain työkokemusta isä **Veikko Lisitsinin** ja **Arja Sundbergin** avulla. Huhtikuussa 2007 minusta tuli osa-aikainen apulaiskanslisti. Helmikuussa tänä vuonna minusta tuli seurakuntaan seurakuntas sihteeri.

Kertoisitko työstäsi?

– Tykkään työstäni paljon. Työ on haasteellinen, ja minulla on mahdollisuus kehittyä ja aina oppia jotain uutta. Työtehtäviin kuuluvat muun muassa asiakaspalvelu, kirjanpito, palkanlaskenta, laskutus, kiinteistönhuolto ja muut sihteerin tehtävät. Työkaverit ovat tosi mukavia ja auttavia. Tekeminen ihmisten kanssa on tärkeää minulle, ja seurakuntalaiset ovat tosi ystävällisiä.

– Isä Veikko on pomoni mutta myös hengellinen ohjaajani ja johtajani. Ortodoksisuus merkitsee minulle tosi paljon. Työni kautta minulla on mahdollisuus olla ortodoksisessa ympäristössä ja yhteisössä. Osallistun myös kirkon toimintaan, kuten joskus kirkon oppaana, vahtimestarin sijaisena tai silloin tällöin kirkkokou-
ron jäsenenä.

Mitä teet vapaa-aikanasi?

– Käyn usein elokuvissa. Nautin ulkoilusta ja luonnosta. Luonnossa on mukava liikkua vuodenajasta riippumatta. Tykkään kokata mieheni kanssa. Italialainen keittiö on suuri suosikkimme. Olen myös utelias tutustumaan muihin maihin ja niiden kulttuureihin. Viime vuosina olen saanut matkustella Euroopassa, ja nyt suunnitelmissa ovat kaukomatkat.

Toivotan kaikille oikein hyvää pääsiäistä!

Kristus nousi kuolleista – Totisesti nousi!
Hristos vaskrse – Vaistinu vaskrse!
Le Christ est ressuscité – En vérité il est ressuscité!

ihminen, jonka kanssa voimme elää koko ajan aitoa ortodoksisuutta.

Katarine Lehtomäki viettää 50-vuotispäiväänsä seurakunnan toimintapiirin kanssa tiistaiseuraillassa 21.4. Toivotamme avarasydämiselle, iloiselle ja aidosti lähimmäisistään välittävälle Kati-kantorillemme monia armorikkaita vuosia.

■ **Leena Karjalainen**

LAHTI, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

HUHTIKUU

La 4.4.	klo 18	vigilia
Su 5.4.	klo 10	liturgia
Ma 6.4.	klo 18	suuren maanantain iltapalvelus
Ti 7.4.	klo 18	suuren tiistain iltapalvelus
To 9.4.	klo 9	suuren torstain liturgia
To 9.4.	klo 18	kaksitoista kärsimysevankeliumia
Pe 10.4.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus, hautakonin esiin kantaminen, Herran kuoleman muisto
Pe 10.4.	klo 18	hautauspalvelus, Herran hautaamisen muisto
La 11.4.	klo 9	suuren lauantain liturgia
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyöpalvelus, pääsiäisateria
Ma 13.4.	klo 10	toisen pääsiäispäivän aamupalvelus ja liturgia, lasten pääsiäinen
To 16.4.	klo 9	koululaisliturgia
La 18.4.	klo 18	ehtoopalvelus, venäjä / suomi
Su 19.4.	klo 9	aamupalvelus ja liturgia, venäjä / suomi
La 25.4.	klo 18	vigilia
Su 26.4.	klo 10	liturgia

TOUKOKUU

La 2.5.	klo 18	vigilia
Su 3.5.	klo 10	liturgia
La 9.5.	klo 18	vigilia
Su 10.5.	klo 10	liturgia
La 16.5.	klo 18	ehtoopalvelus, venäjäksi ja suomeksi
Su 17.5.	klo 9	aamupalvelus ja liturgia, venäjäksi ja suomeksi
Ke 20.5.	klo 18	vigilia
To 21.5.	klo 10	liturgia, helatorstai, Herran taivaaseenastumisen juhla
La 30.5.	klo 18	vigilia
Su 31.5.	klo 10	liturgia, helluntai, praasniekka, kirkkokahvit

KESÄKUU

Su 7.6.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

HYVINKÄÄ, Karjalan valistajien kirkko

HUHTIKUU

La 4.4.	klo 17	vigilia
Su 5.4.	klo 10	liturgia
Ma 6.4.	klo 18	suuren maanantain iltapalvelus
Ke 8.4.	klo 18	suuren keskiviikon iltapalvelus
To 9.4.	klo 9	suuren torstain liturgia
To 9.4.	klo 18	kaksitoista kärsimysevankeliumia
Pe 10.4.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus, hautakonin esiin kantaminen, Herran kuoleman muisto
Pe 10.4.	klo 18	hautauspalvelus, Herran hautaamisen muisto
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyöpalvelus, pääsiäisateria
Ke 15.4.	klo 9	koululaisliturgia
La 18.4.	klo 17	vigilia
Su 19.4.	klo 10	liturgia

TOUKOKUU

La 9.5.	klo 17	vigilia
Su 10.5.	klo 10	liturgia
La 30.5.	klo 9	liturgia

HEINOLA, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

Ke 8.4.	klo 18	suuren keskiviikon iltapalvelus
Pe 10.4.	klo 10	suuren perjantain kärsimyshetket
Ma 13.4.	klo 10	toisen pääsiäispäivän aamupalvelus ja liturgia, ruokailu

Ma 20.4.	klo 18	panihida Heinolan bussiturman muistoristillä, kirkkokahvit
Ke 20.5.	klo 18	vigilia
To 21.5.	klo 10	liturgia, helatorstai, Herran taivaaseen astumisen juhla

Lisäksi: Keskiviikkoisin aamurukous klo 8, torstaisin iltarukous klo 20 ja lauantaisin hetkipalvelus klo 9.

KAUSALA, Neitsyt Marian syntymän tšasouna, Keskikatu 4

Ti 7.4.	klo 18	suuren tiistain iltapalvelus
La 18.4.	klo 9	liturgia
To 7.5.	klo 18	ehtoopalvelus

ORIMATTILA, Pyhien Pietarin ja Paavalin tšasouna, Toivolantie

Su 17.5.	klo 10	liturgia
----------	--------	----------

RIIHIMÄKI, hautausmaan kappelikirkko, Kolehmaisenkatu 26

Su 26.4.	klo 10	liturgia
Su 17.5.	klo 10	liturgia

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Harjukatu 5, 15110 Lahti, puh. 020 610 0450, avoinna ma–pe klo 9–13, fax (03) 751 5975, lahti@ort.fi
Kirkkoherra **Aki Leskinen**, puh. 020 610 0451, Kumpulantie 24, 11130 Riihimäki.
Toinen pappi: **Mikael Sundkvist**, puh. 020 610 0452
Ortelantie 6 D, 13210 Hämeenlinna.
Papiston apuna: isä **Olavi Merras**, puh. 040 510 4664, Isomäenkatu 15, 15500 Lahti.
isä **Matti Lipitsäinen**, puh. 0400 625 446, Kuovinkuja 14, 15610 Lahti.
Maahanmuuttajatyö: isä **Viktor Maksimovski**, puh. 050 461 7381, Laajakorvenkuja 8 B 13, 01620 Vantaa.
Diakoni **Andrei Platonov**, puh. (019) 450 159
Jussilankatu 11 G 53, 05880 Hyvinkää.
Kanttori **Petri Huttu**, puh. 020 610 0453, Hatinkatu 3, 15340 Lahti.
Osa-aikainen kanttori: **Minna Jokinen**, puh. 020 610 0454, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki.
Seurakuntakeskuksen vahtimestari **Avoinna**, puh. 020 610 0456, Harjukatu 5 as. 2, 15110 Lahti.

Pyhäköt:

Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5
Isännöitsijä Arvo Alava, puh. 0400 494 262

Heinola, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6, puh. 020 610 0461
Isännöitsijä Mikko Äikäs, puh. 040 520 1696

Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko, Tšasounakuja 1, puh. (019) 431 212.
Isännöitsijä Aimo Kuivamäki, puh. (019) 418 321, 0400 195 915

Kausala, Neitsyt Marian syntymän tšasouna, Keskikatu 4, puh. 020 610 0462.
Isännöitsijä Kristina Leussu, puh. 040 548 2693.

Erilaisia perinteitä

“Virvon, varvon vitsasella, pajunkissan oksasella. Tuoreeks, terveeks, tulevaks vuodeks, Jumala sinua siunatkoon!”

Virpominen on tullut Suomeen karjalaisten siirtolaisten mukana toisen maailmansodan jälkeen, eikä sitä tunnettu maassamme juurikaan ennen sitä. Tällä perinteellä palmusunnuntain sanomaa on tuotu esille ihmisille ja samalla toivotettu ystäville ja sukulaisille siunausta kuluvalle vuodelle. Perinteen mukaisesti virvoja jättää virvotulle virpovitsansa ja saa hänet palkan viikon kuluttua paaston päätyttyä. Tämä “palkka” on ollut kananmunaa, makeinen tai mahdollisesti kolikko tai jotakin muuta hyvää. Näin virpominen ei ole ollut kerjäämistä, koska niin virvoja kuin virvottava ovat molemmat saaneet jotakin. Tämä perinne on levinnyt perhepiiristä yleisempään tietoisuuteen, ja nykyisin päiväkodeissa ja kouluissa tehdään

ennen palmusunnuntaita virpovitsoja ja opetellaan virpomaloruja.

Viime vuosien aikana tähän maamme itäiseen perinteeseen on sekoittunut läntistä perinnettä. Entistä useammin oven taakse ilmestyvä pikkuvirvoja on pukeutunut noidaksi. Meille Ruotsin suunnalta levinnyt tapa, jonka mukaan noidiksi pukeutuneet pikkutyöt käyvät lankalauantaina – ei siis palmusunnuntaina – toivotamassa ihmisille hyvää pääsiäistä, on herättänyt kummastusta. Nämä noidat ovat kuitenkin olleet alkuun pahuuden vertauskuvia. Kansanuskomusten mukaan pahuuden voimat voivat toimia pitkäperjantain ja pääsiäisaamun välisenä aikana. Tänä aikana Kristus oli haudassa ja kävi tuonelassa rikkoen sen portit, jolloin pahat henget pääsivät sieltä maailmaan.

Läntisessä perinteessä on myös poltettu pääsiäisvalkeita eli pääsiäistulia. Niiden tarkoituksena on ollut pahuuden voimien karkottaminen savun avulla. Perinteiden yhdistyessä on syntynyt tietynlainen ristiiriitä. Siksi tuntuukin oudolta, kuinka noita pahuuden edustajana voi toivottaa hyvää ja siunattua pääsiäistä ja kuluva vuotta.

Tämä “pikkunoidien” perinne on ollut lähinnä ruotsinkielisten alueiden perinne. Sakari Topelius kertoo tästä perinteestä päiväkirjassaan Uudestakaarlepyystä vuodelta 1837. Ruotsinkielisten alueiden perinteitä on koottu myös omaksi julkaisuksi, jossa on tietoja pääsiäisen aattona noidiksi pukeutuneista tytöistä 1900-luvun alkupuoliskolta. Noidiksi pukeutuneilla tytöillä oli kuvioituid kasvat, pitkät hameet ja kahvipannu. Nämä noidat eivät esittäneet mitään runoja tai loruja, kuten virpojat palmusunnuntaina. Noitaperinteen taustat ovat siis aivan toiset kuin virpomisperinteen.

Pajunoksan, josta virpovitsa on valmistettu, on ymmärretty kuvaavan uuden elämän syntyä, uutta kevättä. Ortodoksisen perinteen mukainen virpominen on tämän uuden elämän syntymisen esille tuomista. Se liittyy pääsiäisen ilosanoimaan: ”Kristus nousi kuolleista, kuolemallaan kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi”.

■ Isä Aki Leskinen

Lahti Toimintaa ja tapahtumia

Lahden seurakunnan perheutisia

KIRKKOON LIITTYNEET
Heimonen, Reetta-Marleena
Konstantinowa-Lastumäki, Nina

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET
Alenius, Mirko Joon Michael
Naukkarinen, Timo
Pirtonen, Juhani
Timonen, Pekka Kaarlo Antero

IKUINEN MUISTO
Aro, Lydia 78 v.
Pajasmaa, Raisa 90 v.
Tanjunen, Reino 78 v.
Pekkonen, Reino Kalevi 55 v.
Pöppönen, Lauri 69 v.
Kulmalahti, Paavo Juhani 56 v.
Taimisto, Klaudia 81 v.

ORTODOKSISET LASTENKERHOT

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille, ja se kokoontuu lauantaisin klo 13–14.30 pääsääntöisesti seurakunnan kerhohuoneella (Harjukatu 5, Lahti). Lisätietoa kanttori Minna Jokiselta, puh. 020 610 0454 tai sähköpostilla minna.jokinen@ort.fi.

VENÄJÄNKIELISET KERHOT

kokoontuvat Lahden seurakunnan kerhohuoneella tiistaisin klo 17 ja klo 19. Tilaa on klo 19 kokoontuvassa ryhmässä, joten tervetuloa! Lisätietoja antaa isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381 tai viktor.maksimovsky@ort.fi.

KRISTINOPPIKOULU

Seurakunnan kristinoppikoululeiri järjestetään yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa Perheniemen opistossa litissä 1.-9.8. Tänä vuonna 15 vuotta täyttävälle lähetetään tietoa leiristä kevään aikana. Lisätietoja saa kanttori Petri Hu-

tulta, puh 0206 100 453 tai sähköpostilla petri.huttu@ort.fi.

LAHDEN KIRKKOKUORO

kokoontuu harjoituksiin keskiviikkoisin klo 18. seurakuntasalissa, Harjukatu 5. Uudet ja entiset laulajat, tervetuloa mukaan! Lisätietoja antaa kanttori Petri Huttu, puh 0206 100 453.

HYVINKÄÄN KIRKKOKUORO

kokoontuu harjoituksiin maanantaisin klo 18–20 Hyvinkään kirkolle, Tsasounakuja 1 (Kalevankadun ja Hyvinkäänkadun kulma). Kirkkolaulu on mielenkiintoinen harrastus, joka tuo myös sisältöä elämään. Uudet laulajat ovat tervetulleita mukaan. Lisätietoja antaa kanttori Minna Jokinen, puh. 0206 100 454.

ORTODOKSIA-KURSSI LAHDESSA

Kahdestatoista tapaamisesta koostuva kurssi on tarkoitettu ortodoksisen kirkkoon liittyvil-

le tai viime aikoina liittyneille. Kokoontomme kahdesti kuukaudessa keskiviikkoisin klo 18 Lahdessa kerhohuoneella (Harjukatu 5, 2. kerros) seuraavasti:

- 15.4. Kirkko – sakramentaalinen elämä
- 29.4. Kirkko – pyhityksen tie

Jokaisella kerralla annetaan tilaa myös kysymyksille ja keskustelulle sekä käsitellään ajan-kohtaisia ja käytännön asioita, kuten kirkollisia paastoja, juhlia ym. Kurssin vetäjänä isä Mikael Sundkvist, puh. 0206 100 452; mikael.sundkvist@ort.fi.

LAHDEN TIISTASEURA

kokoontuu seurakuntasalilla, Harjukatu 5, Lahti, 13.1. alkaen klo 18.

- 21.4. karjalan kielen nykytilanne, sanakirja Suomi-Karjala. FT Raija Pyöli
- 5.5. ekologia ortodoksisessa kirkossa
- 19.5. kevätkauden päätös; isä Aki Leskinen

HYVINKÄÄN TIISTASEURA

Lisätietoja toiminnasta pj. Aimo Kuivamäeltä, puh. 0400 195 915.

- 7.4. klo 18 isä Mikaelin alustus: vigilia, osa 2
- 21.4. klo 18 isä Mikaelin alustus: liturgia, osa 1
- 5.5. klo 18 isä Mikaelin alustus: liturgia, osa 2

IITIN ORTODOKSIPIIRI

kokoontuu tasounalla, Keskikatu 4, Kausala.

- 7.5. ekologia ortodoksisessa kirkossa; isä Aki Leskinen

RIIHIMÄEN ORTODOKSIPIIRI

- 14.4. pääsiäisen slaavimispalvelus.

● Ma 20.4. klo 18 panihida Heinolan bussiturman (1999) muistoristillä Heinolassa. Seurakunnan järjestämä kahvitilaisuus panihidan jälkeen. Tapahtumaan järjestetään kuljetukset, joista tiedotetaan myöhemmin.

- 29.5. litaniat haudoilla. Sielujen lauantain muistelulitaniat Riihimäen hautausmaalla.

VAELLUS EVON RETKEILYALUEELLE

Lahden seurakunta järjestää 12–18-vuotiaille seurakuntalaisille vaelluksen Evon retkeilyalueelle 7.–10.6. Vaelluksen aikana patikoimme Ilves-vaellusreitistä hyväksi käyttäen n. 40 km. Majoittumiset tapahtuvat varustuvissa.

Vaelluksen aikana osallistujat valmistavat ohjatusti itse ruokansa. Luvassa paljon elämyksiä, hyvää seuraa, raitista ilmaa ja komeita maisemia! Mukaan lähtevältä edellytetään peruskuntoa ja paljon reipasta mieltä!

Vaelluksen johtajana toimii kanttori Minna Jokinen. Ilmoittautumiset ja lisätiedot Minnalta, puh. 0206 100 454 tai minna.jokinen@ort.fi 17.5. mennessä. Ilmoittautumisesta tulee käydä ilmi osallistujan nimi, syntymäaika, sähköposti tai postiosoite, johon matkakirjeen voi lähettää, mahdolliset allergiat sekä huoltajan yhteystiedot.

Matkakirje osallistujille lähetetään sähköisesti viikon 22 lopussa. Mukaan mahtuu vain 20 ensin ilmoittautunutta, joten kannattaa ilmoittautua ajoissa ja siten varmistaa paikkansa! Vaelluksen hinta on 40 €.

LASTEN KESÄLEIRI

Lasten kesäleiri pidetään Kärkölen ev.lut. seurakunnan leirikeskuksessa Kalliopirtillä 27.–30.7.

Leirin teemana on ilmaisutaito. Leiri on tarkoitettu seurakuntamme 6–14-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Leirin hinta on 40 €. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, puh. 020 610 0454 tai minna.jokinen@ort.fi. Ilmoittautumisen yhteydessä tulee kertoa leiriläisen nimi ja ikä, mahdolliset allergiat sekä sähköposti tai

postiosoite, johon leirikirjeen voi lähettää sekä huoltajien yhteystiedot.

LEIRIOHJAAJIA HAETAAN!

Lahden seurakunta hakee leiriohjaajia nuorten vaellukselle Evolle 7.–10.6. sekä lastenleirille Kärkölen Kalliopirtille 27.–30.7.

Hakijan tulee olla osallistunut ONL:n leiriohjaajakurssille. Lisäksi vaellukselle hakevalta tulee olla kokemusta erätaidoista.

Vapaamuotoisesta hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan nimi, ikä sekä yhteystiedot ja leiriohjaajakurssin suorittamisen ajankohta.

Hakemukset toimitetaan 30.4. mennessä joko sähköisesti minna.jokinen@ort.fi tai Minna Jokinen, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki. Valinnoista ilmoitetaan hakijoille viikolla 19.

Papistonpäivät

■ Ortodoksisen Pappien Liitto järjesti papiston talvipäivät Lehdin seurakunnan tiloissa. Talvipäivien aiheena oli kriisityön tekeminen.

Tiistaiseurassa opittiin pääsiäismunien maalausta

■ Satu Muikku opetti Lahden tiistaiseurassa pääsiäismunien maalaamista vanhalla vahatekniikalla.

■ Lahja Lojonen keskittyy maalaamiseen.

■ Hollantilaisten ikoninmaalareiden työntekoa ihastelemassa.

■ Munkki Akakin haudalla.

■ "Ja siellä kaikilla oli niin mukavaa..."

Ja siellä kaikilla oli niin mukavaa...

...oi jospa oisit saanut olla mukana...

Sellainen filis tuli, kun linja-automme vihdoinkin upean reissun päätteeksi Riihimäelle. Takana oli neljän päivän pyhiinvaellus seurakuntamme nuorten kanssa Valamoon ja Joensuuhun

Mukana matkalla oli 19 nuorta ja kuusi ohjaajaa. Pyhiinvaelluksen ensimmäisessä kohteessa Valamon luostarissa pääsimme tutustumaan luostarialueeseen sekä tapasimme kansanopistossa ikoninmaalareita. Englannin kielen suullinen taito sai hyvää harjoitusta, kun retkeläiset haastattelivat Hollannista saapunutta ikonimaalariryhmää. Lisäksi toimitimme isä **Makarioksen** kanssa molebenin Kristuksen kirkastumisen kirkossa ja yhteisvoimin etsimme luostarin hautausmaalta Suomen vanhimman miehen, munkki **Akakin**, haudan. Lounaan jälkeen jatkoimme matkaamme kohti Joensuuta, pyhiinvaelluksen toista kohdetta.

Joensuussa majoituimme pikaisesti seurakunnan tiloihin ja siirryimme paastoliturgiaan Pyhän Nikolaoksen kirkkoon. Illalla tapasimme vielä ONL:n järjestösihteerin **Saara Mughalin**, joka kertoi nuorille ONL:n toiminnasta. Toivottavasti mahdollisimman moni näistäkin pyhiinvaeltajista pääsee kanttori-**Peten** mukana tämän kevään ONL:n vuosijuhlille Lappeenrantaan!

Lauantaiamuna oli sitten aika siirtyä matkan liikunnalliseen kohteeseen. Mus-

tavaaran laskettelukeskus noin 20 km:n päässä Joensuusta tarjosi juuri sopivat puitteet ryhmällemme. Kuten aiemmilla matkoilla, keskus oli valittu kohteeksi juuri kokonsa ja toimivuutensa vuoksi. Pienemmässä keskuksessa ryhmä pysyy parhaiten ohjaajien valvovien silmien alla! Ilma oli mitä parhain ja aika kului kuin siivillä eikä innokkaimpia meinanut saada millään pois rinteestä...

Ilta kului mukavasti ortodoksiseen seminaariin tutustuttaessa ja saunottaessa sekä tietenkin yhdessäolon puitteissa. Juttua riitti, ja ohjaaja-**Mikaelin** kitara kiersi soittajalta toiselle. Kovasti puhuttiin jo tulevan kesän tapahtumista ja niihin osallistumisesta. Monelle ortodoksinuorelle nämä tapahtumat ovat ainoa kanava nähdä leireiltä ja matkoilta tuttuja kavereita.

Sunnuntaiamuna osallistuimme vielä yhdessä liturgiaan lähes täpötäydessä Nikolaoksen kirkossa. Liturgian jälkeen nautimme jälleen seurakuntasalilla Joensuun seurakunnan emännän **Sisko Kukoksen** maittavista ruuista. Tämän jälkeen oli vielä vuorossa auton pakkaaminen ja paikkojen siivoaminen. Tässä vaiheessa kiitimme vielä Joensuun nuorisotyöntekijää **Pasi Onatsua** avusta ja yhteistyöstä. Oli edessä aina yhtä haikaa kotimatka ja jäähyväiset. Onneksi ei kuitenkaan pitkäksi aikaa... kunnes jälleen tapaamme!

Suurkiitokset kuljettajallemme Markolle, ohjaajillemme Kimmolle, Santerille, Jamille, Mikaelille ja Anterolle sekä tietenkin kaikille pyhiinvaeltajanoorille!

■ **Minna**

Henna Paasosen näyttely
HILJAISUUDEN MAA

Installaatioita, tekstiilejä ja tekstejä
naisten hiljaisesta tiedosta
Heinolan ortodoksinen naisyhteisö
16.–30.4. ma–pe klo 11–16
Hämeenkatu 6, Heinola

LAPPEENRANNAN POKROVAN KIRKKO
HUHTIKUU

Pe 3.4. klo 18 paastoliturgia
La 4.4. klo 18 juhlagigilia ja virpovitsojen siunaus
Su 5.4. klo 10 liturgia ja virpovitsojen siunaus, palmusunnuntai
Ma 6.4. klo 18 paastoliturgia
Ke 8.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelun sakramentti
To 9.4. klo 9 ehtoopalvelus ja liturgia
To 9.4. klo 18 kärsimysevankeliumit
Pe 10.4. klo 14 ehtoopalvelus ja hautakuvan esiin kanto
Pe 10.4. klo 18 aamupalvelus, Kristuksen hautaamisen muisto
La 11.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia, Kristuksen ylösnousemuksen juhla, pääsiäinen
Ma 13.4. klo 10 liturgia ja ristisaatto, lasten pääsiäisen juhla
Ke 15.4. klo 9 liturgia ja ristisaatto
La 18.4. klo 10 liturgia
La 18.4. klo 18 vigilia
Ti 21.4. klo 18 panihida Pallon hautausmaalla, vainajien pääsiäinen, radonitsa
La 25.4. klo 18 ehtoopalvelus
Su 26.4. klo 10 liturgia, ONL:n vuosijuhlat, mirhantuojien sunnuntai

TOUKOKUU

La 2.5. klo 18 vigilia
Su 3.5. klo 10 liturgia, halvaantuneen sunnuntai
La 9.5. klo 18 vigilia
La 16.5. klo 18 vigilia
Su 17.5. klo 10 liturgia, sokeana syntyneen sunnuntai
Ke 20.5. klo 18 juhlagigilia
To 21.5. klo 10 liturgia, Kristuksen taivaaseen astumisen juhla
La 23.5. klo 18 vigilia
Su 24.5. klo 10 slaavinkielinen liturgia, pyhien isien sunnuntai

KESÄKUU

Ma 1.6. klo 9 liturgia, Pyhän Hengen päivä
La 6.6. klo 18 vigilia
Su 7.6. klo 10 liturgia, kaikkien pyhien sunnuntai

JOUTSENO

Su 12.4. klo 15 pääsiäispäivän suuri ehtoopalvelus hautausmaan kappelissa
La 30.5. klo 12 panihida hautausmaalla, sielujen lauantai

ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ

АПРЕЛЬ

Пт 3.4. в 18 литургия преждеосвященных даров
Сб 4.4. в 18 праздничная всенощная и освящение верб
Вск 5.4. в 10 литургия и освящение верб, Вход Господен в Иерусалим
Пн 6.4. в 18 литургия преждеосвященных даров
Ср 8.4. в 18 соборование
Чт 9.4. в 9 вечерня и литургия

Чт 9.4. в 18 чтение 12-и евангелий страстей Христа
Пт 10.4. в 14 вечерня и вынос Плащаницы
Пт 10.4. в 18 утренняя, погребение Христа
Сб 11.4. в 23.30 полунощница, крестный ход, утренняя и литургия, Светлое Воскресение Христово, Пасха
Пн 13.4. в 10 литургия и крестный ход, детская Пасха
Ср 15.4. в 9 литургия и крестный ход
Сб 18.4. в 10 литургия
Сб 18.4. в 18 всенощная
Вт 21.4. в 18 панихида на старом кладбище в Палдо, Радоница
Сб 25.4. в 18 вечерня
Вск 26.4. в 10 литургия, праздник православной молодежи, неделя жен-мироносицы

МАЙ

Сб 2.5. в 18 всенощная
Вск 3.5. в 10 литургия, неделя о расслабленном
Сб 9.5. в 18 всенощная
Сб 16.5. в 18 всенощная
Вск 17.5. в 10 литургия, неделя о слепом
Ср 20.5. в 18 праздничная всенощная
Чт 21.5. в 10 литургия, Вознесение Господне
Сб 23.5. в 18 всенощная
Вск 24.5. в 10 литургия на славянском языке, неделя святых отцев

ИЮНЬ

Пн 1.6. в 9 литургия, Духов день
Сб 6.6. в 18 всенощная
Вск 7.6. в 10 литургия, неделя всех святых

IMATRAN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO
HUHTIKUU

Ke 1.4. klo 18 paastoliturgia
La 4.4. klo 18 juhlagigilia ja virpovitsojen siunaus
Su 5.4. klo 10 liturgia ja virpovitsojen siunaus, palmusunnuntai
Ti 7.4. klo 18 paastoliturgia
Ke 8.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelun sakramentti
To 9.4. klo 18 kärsimysevankeliumit
Pe 10.4. klo 14 ehtoopalvelus ja hautakuvan esiin kanto
Pe 10.4. klo 18 aamupalvelus, Kristuksen hautaamisen muisto
La 11.4. klo 9 ehtoopalvelus ja liturgia
La 11.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia, Kristuksen ylösnousemuksen juhla, pääsiäinen
Ma 13.4. klo 10 liturgia ja ristisaatto, lasten pääsiäisen juhla
Pe 17.4. klo 9 liturgia ja ristisaatto
La 18.4. klo 18 akatistos Jumalanäidille
Su 19.4. klo 10 slaavinkielinen liturgia, Tuomaan sunnuntai
Ti 21.4. klo 9 liturgia ja panihida,

vainajien pääsiäinen, radonitsa

TOUKOKUU

Su 3.5. klo 10 liturgia, halvaantuneen sunnuntai
Pe 8.5. klo 18 juhlagigilia
La 9.5. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, Kevät-Miikkula
Ke 20.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, pääsiäisajan päätösjuhla
La 23.5. klo 18 vigilia
Su 24.5. klo 10 liturgia, pyhien isien sunnuntai
La 30.5. klo 18 juhlagigilia
Su 31.5. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus, helluntai

ПARIKKALAN TSASOUNA

Pe 10.4. klo 10 kuninkaalliset hetket
Su 19.4. klo 10 liturgia, Tuomaan sunnuntai
Su 10.5. klo 10 liturgia, samarialaisnaisen sunnuntai

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ

АПРЕЛЬ

Ср 1.4. в 18 литургия преждеосвященных даров
Сб 4.4. в 18 праздничная всенощная и освящение верб
Вск 5.4. в 10 литургия и освящение верб
Вт 7.4. в 18 литургия преждеосвященных даров
Ср 8.4. в 18 соборование
Чт 9.4. в 18 чтение 12-и евангелий страстей Христа
Пт 10.4. в 14 вечерня и вынос Плащаницы
Пт 10.4. в 18 утренняя и крестный ход, погребение Христа
Сб 11.4. в 9 вечерня и литургия
Сб 11.4. в 23.30 полунощница, крестный ход, утренняя и литургия, Светлое Воскресение Христово, Пасха
Пн 13.4. в 10 литургия и крестный ход, детская Пасха
Пт 17.4. в 9 литургия и крестный ход
Сб 18.4. в 18 акафист Божией Матери
Вск 19.4. в 10 литургия на славянском языке, воспоминание уверения ап. Фомы
Вт 21.4. в 9 литургия и панихида, Радоница

МАЙ

Вск 3.5. в 10 литургия, неделя о расслабленном
Пт 8.5. в 18 праздничная всенощная
Сб 9.5. в 10 литургия и освящение воды, Весенняя Никола
Ср 20.5. в 9 утренняя и литургия, отдавание Пасхи
Сб 23.5. в 18 всенощная
Вск 24.5. в 10 литургия, неделя свех святых
Сб 30.5. в 18 праздничная всенощная
Вск 31.5. в 10 литургия и вечерня, Троица

Lasten ja nuorten vuoro

Seurakuntaelämässä usein kuulee aikuisväestön kaipaavan lapsia ja nuoria seurakuntaelämään mukaan. Suuri ilo syntyy jumalanpalveluksessa seurakunnan nuoremman väestön näkemisestä, ja moni tulee hyvälle mielelle. Onhan meille kaikille suuri kiittolisuuden aihe siinä, että näemme nuoria kasvoja viemässä ortodoksisuuden perintöä eteenpäin.

Tänä keväänä erityisellä tavalla voimme panostaa nuorisoon. Jokainen vanhempi, kummi tai isovanhempi voi

olla tukena tässä tärkeässä työssä. Ilman kotien apua emme seurakuntana pysty yksin tavoittamaan lapsiamme, ja tässä on hyvä yhteistyön paikka.

Nyt suuren viikon alkaessa voisimme ottaa kunniatehtäväksemme tulla lasten kanssa johonkin pyhään palvelukseen ja pääsiäisjuhlan koittaessa suunnata askellemme ylösnousemusjuhlaan. Erityisellä tavalla tahdon kutsua kaikkia lapsiperheitä toisen pääsiäispäivän juhlaan. Molemmissa kirkoissamme järjestämme lasten pääsiäistäphtuman, joka alkaa liturgialla

ja juhlallisella ristisaatolla kirkonkellojen soidessa ylösnousemuksen riemua.

Jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntasaleissamme on herkkutarjoilu ja mukavaa ohjelmaa koko perheelle. Myös vanhempi väki on tervetullut jatkamaan pääsiäisen iloa.

Tämän jumalanpalvelusjärjestys on seurakunnassa arvovalinta, mutta tulevaisuutta varten tarvitsemme nuoria voimia.

Erityisen merkittävää on, että huhtikuun viimeisenä viikonvaihteena vietämme seurakunnassamme ONL:n valtakunnallista vuosijuhlaa. Tämä tilaisuus on meille ainutlaatuinen mahdollisuus antaa nuorillemme kosketus nuorisotyöhön ja iloon olla ortodoksi omassa maassamme. Toivonkin, että saamme tänne paljon vieraita eri puolilta Suomea, mutta erityisesti oman seurakuntamme alueelta.

■ Isä Timo Tynkkynen

Lappeenrannan seurakunnan perheutisia 19.1.–4.3.

KASTETUT
Huurinainen, Eeva Helmi
Särkkä, Paavo Petteri
Lasaroff, Aada Irmeli
Sedlietskiy, Danil
Kugappi, Anastasia
Syväys, Vladi
Merzlyakov, Stanislav
Yhteensä 7

IKUINEN MUISTO
Peltola, Esko Olavi
Yhteensä 1

SEURAKUNTAAN MUUTANEET
Purmonen, Mika Aleks
Kuntola, Satu Susanna
Ikonen, Lotta Helmi Eveliina
Ikonen, Lauri Erik Antton

Kakkonen, Teemu Mikael
Korka, Natalia
Lihavainen, Anna Riikka
Mäki-Leppilampi, Ari Tuomo
Yhteensä 8

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
Tiittanen, Heini Maarit
Matikainen, Maiju Emilia
Matikainen, Tuukka Akseli
Matikainen, Milja Adalmiina
Rahkonen, Eeva Maria
Mäkinen, Elena
Leskinen, Merja Anneli
Karjalainen, Irma Kaarina
Merda, Valter
Merda, Sylvi
Räty, Sami Petteri
Lattu, Pertti Kalervo
Yhteensä 12

KIRKKOON LIITTYNEET
Villanen, Natalia
Roiha, Alevtina
Kugappi, Arkadi
Kugappi, Anastasia
Kukushkina, Tatiana
Kukushkina, Maria
Kukushkina, Marina Marika Aliisa
Nenonen, Tatiana
Syväys, Vladi
Saukkonen, Vasilisa
Merzlyakov, Stanislav
Hallikainen, Natalia
Neuvonen, Ljudmila
Yhteensä 13

KIRKOSTA ERONNEET
1 henkilö

Imatran kirkko

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, puh. **0206 100 470**, fax **0206 100 471**, avoinna ma ja ke klo 10-13.
Lappeenrannan seurakuntatalo, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta
Imatran seurakuntatalo, Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra, puh. ja fax **0206 100 472**.
Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** (puhuu myös venäjää, говорит по-русски), puh. **0206 100 473**, timo.tynkkynen@ort.fi
Il pappi **Aarne Ylä-Jussila**, puh. **0206 100 474**, aarne.yla-jussila@ort.fi
Kanttori **Jarmo Huttu**, puh. **0206 100 475**, jarmohuttu@ort.fi
Seurakuntamestari **Veikko Tiittanen**, puh. **0206 100 476**, veikko.tiittanen@pp.inet.fi
Imatran vahtimestari ja seurakunnan kirkkoleivänpaistaja **Nadezda Ryyppö**, puh. 050 365 4411
Kuntien päätoimiset uskonnonopettajat: **Kirsi Rovio** (puhuu myös venäjää), puh. 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi, ja **Sanna Salonen** (puhuu myös venäjää), puh. 050 337 9397, sanna.salonen@koulut.imatra.fi
Kirkkoherra Timo Tynkkynen lomalla 27.4.–11.5. Sijaisena isä Aarne Ylä-Jussila.

Pyhäköt:

Lappeenrannan kirkko

Kirkon isännöitsijä: Outi Susiluoto

Imatran kirkko

Kirkon isännöitsijä: Risto Rahikainen

Parikkalan rukoushuone

Rukoushuoneen isännöitsijä: Olga Kemova

Koitsanlahden rukoushuone

Rukoushuoneen isännöitsijä: Antero Lappalainen

1. Toimintapiirit

LAPPEENRANTA

TIISTAISEURA

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 15 Linnoituksen seurakuntasalilla.

- Ti 31.3. Ortodoksinen pääsiäinen, isä Teo Merras ja tiedottaja Timo Mertanen
- La 4.4. Pääsiäismyyjäiset klo 10-15.
- Ti 14.4. Kirkkokunnan järjestöt, isä Timo Tynkkynen
- Ti 28.4. Heikintalon esittely, isä Johannes
- Ti 12.5. Toimintakauden päätös yhdessä Imatran Tiistaiseuran kanssa

POKROVAN PÄIVÄPIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoon-tumiset Linnoituksen seurakuntatalolla kevät-kaudella maanantaisin kello 13. Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa. Päiväpiirin organisoii diakoniatoimikunta. Kokoon-tumiskerrat: ma 20.4. ja ma 11.5. Tervetuloa virkistäytymään!

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksipiirin avulla voit oppia tuntemaan ortodoksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Keskusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Ma 23.3. klo 18 aiheena suuren paaston kahdet kasvot. Ortodoksiapiiri jatkaa syyskaudella uusilla aiheilla!

VALAMON YSTÄVÄT

Kokoon-tumiset kerran kuussa, seuraa kirkollisia ilmoituksia lehdestä.

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistai-iltaisin klo 18.30 vuorotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia. Tiedustelut: kanttori Jarmo Huttu, puh. 0206 100 475.

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ И РУССКОЯЗЫЧНЫЙ ХОР

В каждое четвертое воскресенье месяца в Покровском храме совершается божественная литургия на славянском языке с участием русскоязычного хора. См! расписание богослужений. Мария Юля-Юссилла ведет русскоязычный хор, тел. 050 375 6984.

ВСТРЕЧИ С РУССКОЯЗЫЧНЫМИ ПРИХОЖАНАМИ

Два раза в месяц собираемся в приходском зале. Духовная беседа и учение о православии, см. объявления в газете VART-

TI по средам под заглавием Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta.

ДЕТСКИЙ КРУЖОК

По понедельникам в 16.30 в приходском доме.

IMATRA

TIISTAISEURA

Imatran Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 15 seurakuntatalolla. Kokoonnumme säännöllisesti seurakuntasalilla, järjestämme retkiä ja osallistumme erilaisiin kirkollisiin tapahtumiin. Tervetuloa tutustumaan tiistaiseuratyön kautta oman kirkon rikkaaseen hengelliseen elämään!

- Ti 24.3. Marian ilmestysjuhlan jumalan-palvelustekstit
- Ti 31.3. virpovitsatalkoot
- Ti 21.4. klo 9 osallistumme vainajien pääsiäisen liturgiaan
- Ti 5.5. vaeltajan lauluja kanttori Jarmon johdolla
- Ti 12.5. yhteiset kevätkauden päättäjäiset Lappeenrannassa

KSENIA-PIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoon-tumiset seurakuntatalolla kevätkaudella pää-sääntöisesti keskiviikkoisin alkaen kello 10.

Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa. Päiväpiirin organisoii diakoniatoimikunta. Kokoon-tumiskerrat: ke 15.4. ja ke 13.5. Tervetuloa virkistäytymään!

HENGEN JYVIÄ

Hengen jyviä -keskustelupiiri ortodoksisuudesta kiinnostuneille. Piirin avulla voit oppia tuntemaan ortodoksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Keskusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Piiri jatkaa syyskaudella uusilla aiheilla!

PIKKU-MIIKKULAN LASTENKERHO

Kerho kokoontuu seurakuntasalilla tiistaisin kello 17. Tuokaa lapsia mukaan kerhotoimintaan!

IKONIN YSTÄVÄT

Ikonin Ystävät on seurakunnallinen opintopiiri, jonka tehtävänä on edistää kirkkotaiteen tunte-musta keskuudessamme.

Ryhmä kokoontuu joka toinen maanantai tutustumaan kirkollisen taiteen eri osa-alueisiin: ryhmässä tutustutaan ikonien tyylikausiiin ja sisältöön, eri pyhien ikoneihin ja pyhien elämäkertoihin, kirkkovuoden kiertoon liittyviin juhlaikoneihin sekä myös muuhun kirkolliseen esineistöön.

Opintopiiriin osallistuminen ei edellytä ikonimaalaustaitoa, ryhmä on tarkoitettu kaikille aiheesta kiinnostuneille, ei siis pelkästään

ikonimaalareille.

- Ma 23.3. myyjäistalkoot Imatralla alkaen klo 15.
- Ti 14.4. klo 18 ikonimaalausryhmien lukukauden päätösjuhla ja ikonien siunaus Imatralla.
- Ke 15.4. klo18 ikonimaalausryhmien lukukauden päätösjuhla ja ikonien siunaus Lappeenrannassa.
- Ma 20.4. kasviaiheet kirkkotaiteessa, työilta Imatralla klo 17.

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistai-iltaisin klo 18.30 vuorotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia. Tiedustelut: kanttori Jarmo Huttu, puh. 0206 100 475.

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ И ДУХОВНЫЕ БЕСЕДЫ

В каждое третье воскресенье месяца в Никольском храме совершается божественная литургия на славянском языке с участием русскоязычного хора. После службы чаепитие в приходском зале и духовная беседа о церковных темах. См! расписание богослужений.

РУССКОЯЗЫЧНЫЙ ХОР

Хор поет на богослужениях на славянском языке. Прилашаем новых певцов! Репетиции по понедельникам в 18 в приходском доме. Дополнительные сведения: Татьяна Брагина, тел. 040 846 2899.

ДЕТСКИЙ КРУЖОК

По четвергам в 17 часов в приходском доме. Ведет художница Светлана Лунина.

SIMPELE-PARIKKALA

TIISTAISEURA

Simpeleen seudun tiistaiseura kokoontuu huhti-toukokuussa seuraavasti:

- 14.4. klo 18 pääsiäisaika ortodoksisessa kirkossa
  - 28.4. klo 18 media ja kristillisyyt
  - 12.5. klo 18 ortodoksisuus ja ekumenia
- Kokoon-tumispaiikat ilmoitetaan Parikkalan-Rautjärven Sanomissa.

2. Tapahtumia seurakunnassa

Aitojen pääsiäisherkkujen MYYJÄISET IMATRALLA

Imatran seurakuntasalilla perinteiset myyjäiset la 11.4. kello 10–12. Tarjolla pashaa, kulitsaa, baboja yms. herkkuja. Suolaisia ja makeita leivonnaisia, valamolaista hernekeittoa, hapankaalia. Koristeltuja virpovitsoja, ikoneja ja tuohuksia. Arpajaiset, kahvio. ▶

PÄÄSIÄISYÖN ATERIAT SEURAKUNTASALEISSA

Pääsiäisyön herkulliset lammasteriat tarjotaan yöjumalanpalveluksen jälkeen 12.4. molemmissa seurakuntasaleissa Lappeenrannassa ja Imatralla. Aterian omakustannehinta on 5 € henkilöltä. Tervetuloa juhlaan!

ONL:N VUOSIJUHLAT

Lappeenrannassa 24.-26.4. Kimpisen koululla, Pohjolankatu 2.

"Kaikki te olette yhtä Kristuksessa!"

Teemoina monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus

OJHELMA, alustava

Perjantai 24.4.

- klo 17 Saapumista ja majoittumista
- 19 Tervetulosanat ja majapaikkojen siunaus
- 20 Iltaohjelmaa
- 23 Ohjelmallinen yökahvila
- 23.30 Iltarukoukset

Lauantai 25.4.

- klo 9 Aamurukoukset
- 9.15 Toimintakanavat
- 13 ONL:n vuosikokous
- 14 Seurakuntien välinen sähköturnaus
- 17.30 Ristisaatto ehtoopalvelukseen
- 18 Ehtoopalvelus Pokrovan kirkossa
- 21 Iltajuhla Kimpisen koulussa
- 22.30 Ehtoolliselle valmistavat rukoukset
- 23 Ohjelmallinen yökahvila

Sunnuntai 26.4.

- klo 10 Liturgia Pokrovan kirkossa

- 12 Lounas Kimpisen koulussa

- 13.30 Yhteinen lopetus

MAAILMAN YMPÄRISTÖPÄIVÄN ILLANVIETTO

Perjantaina 5.6. klo 16–20 vietetään Imatralla maailman ympäristöpäivää, jonka teemana on Kristityn vastuu luomakunnasta. Erilaisia toimintakanavia (kivimaalaus, yrtpöytä, kukkakimppujen suunnittelu) ja yhdessäoloa, iltarukoukset, tarjoilua. Järjestäjänä Ikonin Ystävät.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET LAPPEENRANNASSA

Lasaruksen lauantaina 11.4. klo 10–15 pääsiäisherokujen myyjäiset. Suolaisia ja makeita leivonnaisia. Kahvio, arpajaiset, virpovitsoja. Ikoneja, tuohuksia yms.

VAINAJIEN PÄÄSIÄISEN PANIHIDA

Pallon hautausmaalla

Tiistaina 21.4. klo 18 toimitetaan vainajien pääsiäisen panihida Pallon vanhalla ortodoksisella hautausmaalla Lappeenrannassa. Hautausmaa on vanhin seurakuntamme hautausmaista, ja se on peräisin 1700-luvulta.

LASTEN PÄÄSIÄISEN JUHLA

Imatralla ja Lappeenrannassa

Pääsiäisen juhlaa vietetään erityisesti lapsiperheille suunnattuna toisena pääsiäispäivänä ma 13.4. Liturgiapalvelukset ristisaattoineen alkavat sekä Imatran että Lappeenrannan kirkoissa kello 10. Jumalanpalveluksen jälkeen herkuja ja mukavaa ohjelmaa seurakuntasaleilla. Terve-

tuloa suurella joukolla mukaan niin pienet kuin suuretkin!

PYHIINVAELLUSMATKA KRONSTADTIIN

Päivän kestävä pyhiinvaellusmatka Kronstadtin saarelle pyhän Johannes Kronstadtin jäljille ma 18.5. Tiedustelut ja ilmoittautumiset isä Timolle pe 24.4. mennessä, puh. 0206 100 473. Matkan hinta noin 120 € ja omalla viisumilla 75 € sisältäen matkan, opastukset, käyntikohteet ja ruuan.

LASTEN KESÄLEIRI 15.–18.6.

Perinteinen lasten kesäleiri pidetään Rautjärven Viimolassa juhannusta edeltävällä viikolla. Ilmoittaudu hyvissä ajoin kirkkoherranvirastoon, ma tai ke klo 10–13, puh. 0206 100 470 tai sähköpostilla lappeenranta@ort.fi, muista myös ilmoittaa allergiat yms.

KESÄTYÖTÄ SEURAKUNNASSA

Tarvitsemme kirkkoihin kesäoppaita Lappeenrantaan ja Imatralle. Akemukset 15.5. mennessä sähköpostitse osoitteeseen lappeenranta@ort.fi. Lisätietoja isä Timolta, puh. 0206 100 473.

KANTTORI MAURI PATRONEN ELÄKKEELLE

Kanttori Mauri Patrosen eläkkeelle siirtymisen juhlahetki Kristuksen taivaaseen astumisen juhlanäpä 21.5., liturgian jälkeen vietämme isä Maurin eläkkeelle siirtymisen tapahtumaa Lappeenrannan seurakuntasalissa.

Järjestöt tiivistävät yhteistyötään

KAJA KIVENSALO

■ Pokrovan päiväpiiri kokoaa seurakunnan varttuneempaa väestöä yhteisiin tapaamisiin kerran kuukaudessa.

Seurakunta järjestää runsaasti erilaisia toimintaa jäsenilleen. Aikuisväestölle toimii diakoniatuomikunnan vastuualueena päivätoimintapiirit sekä Lappeenrannassa että Imatralla, ortodoksisen uskon perus- ja syventävinä oppitunteina aikuisille ovat Lappeenrannan

ortodoksiapiiri ja Imatran Hengen Jyvät-opintopiiri. Ajatuksena kokoontumisissa on, että koko ihmisen hengellinen elämänpäivä on kasvun aikaa, jossa yksilö tarvitsee seurakunnan tukea ja opastusta. Kerran opittujen uskon perusoppien lisäksi tarvitsemme koko ajan hengellisen

pohdinnan päivittämistä ja selvää tietoa, jotta ortodoksinen identiteettimme heräisi ja säilyisi palavana.

Aikuiskasvatus seurakunnassamme on isä Timon vastuualue, lapsityöstä vastaa isä Arne. Kirkkomusiikin asiantuntemus kuuluu kanttori Jarmon vastuulle, häneltä saa apua kirkkomusiikin asiantuntemusta vaativaan opetukseen.

Seurakunnan järjestämien toiminnan ohella alueellamme toimii useita kirkollisten järjestöjen alaostoja, jotka ovat joko itsenäisiä yhdistyksiä tai kuuluvat johonkin suurempaan valtakunnalliseen yhdistykseen. Näitä toimintapiirejä seurakuntamme alueella ovat tiistaiseurat (Lappeenranta, Imatra, Simpele/Parikkala), Valamon Ystävät, Ikonin Ystävät ja myös kirkkokuoro. Kaikki nämä järjestöt tarjoavat monipuolista ohjelmaa kaikille seurakuntalaisille ja myös muille lähelle asuville, aiheista kiinnostuneille. Järjestöt toimivat seurakunnan tukena aikuiskasvatuksen saralla, läheisessä yhteistyössä ja läheisesti sitoutuen seurakunnan opetuskokonaisuuteen.

Yhteinen kokoontuminen

Maaliskuun alkupäivinä pidettiin seurakunnan kutsumana yhteinen kokoontuminen kaikkien näiden seurakunnassamme järjestöinä tai itsenäisinä opintopiireinä toimivien järjestöjen kesken. Tarkoituksena oli kartoittaa toiminnan painopisteet ja miettiä keinoja, miten yhteistyötä saataisiin tiivistettyä ja siten toimintaa ja tiedotusta tehostettua.

Tapaamisessa vallitsi innostunut ja hyväntahtoinen ilmapiiri, ajatuksena erityisesti se, että yhteisen päämäärän saavuttamiseksi on mukavaa puhaltaa yhteen hiileen. Yhteistyön hengessä kaikki osapuolet saavat tukea toisiltaan ja seurakun-

KAIJA KIVENSALO

■ Lappeenrannan seurakuntasalin keittiö on alkuvuodesta peruskorjattu täysin. Uusien keittiölaitteiden asennus viimeistelee uudistetut tilat.

nalta sekä samalla myös toivottavasti uusia innostuneita osallistujia. Seurakunnan kannalta kaikki toimintapiirit ovat arvokkaita yhteistyökumppaneita, joita ilman kirkollinen opetustarjonta jäisi paljon köyhemmäksi. Järjestöjen kaikkinaisen tukeminen on tärkeää. Seurakunta tarjoaa tilat järjestöjen käyttöön ja antaa tarvittaessa asiantuntija-apua, myös toimintasuunnitelmien tekemisessä seurakunnan tarjoamaa apua lisätään sinä määrin, kun seurakunta sitä itse kaipaavat.

Tulevien aikojen ohjelmia luotaessa tullaan entistä enemmän ajattelemaan seurakunnan sisällä ja tiloissa tapahtuvaa toimintaa kokonaisuutena, niin että eri toimintapiirit yhdessä toteuttavat samaa aihepiiriä ja teemaa, kukin omista näkökulmistaan katsoen. Näin saadaan luoduksi opetuksellinen kokonaispaketti, jossa jokainen vastaa omasta osuudestaan. Samalla toimintapiirit voisivat tukea seurakunnan kaukaisimpien alueitten väestöä osallistamalla jonkin tilaisuuden järjestämiseen Simpeleen ja Parikkalan suunnalla – tai ainakin tuomalla vierailijoita osallistumaan kauempana järjestettyihin tilaisuuksiin.

KAIJA KIVENSALO

■ Seurakunnan yhteydessä toimivat järjestöt kokoontuivat yhteiseen strategialaveriin.

Tiedottaminen tärkeää

Erityisen tärkeänä pidettiin tiedottamista. Kaikesta toiminnasta on tärkeää tiedottaa laajasti ja samalla ohjata kaikkia kiinnostuneita osallistumaan eri järjestöjen toimintaan. Kaikkien on hyvä muistaa, että tarjolla oleva toiminta ei ole tarkoitettu pelkästään jäsenille, vaan tilaisuudet ovat avoimia luento- ja opintotilaisuuksia kaikille seurakuntalaisille ja muille aiheista kiinnostuneille. Tarjonnan kokonaisuudesta osallistujia voi poimia mieleisensä aiheet, mielenkiintoisia ja opettavaisia alustuksia ja tapahtumia on tällekin keväälle tarjolla runsaasti.

Tiesitkö tämän seurakunnassamme toimivista järjestöistä?

Kaikkiin järjestettäviin tilaisuuksiin voit osallistua, vaikka et olisikaan seuran jäsen. Sinun ei tarvitse sitoutua järjestötoimintaan pysyvästi, jos haluat käydä kuuntelemassa yhden luennon.

Seurat järjestävät myös talkoita, joihin olet omine taitoinesi tervetullut.

Tiistaiseurat: Pyrkii lisäämään ortodoksisen hengellisen elämän tuntemusta. Luentotilaisuuksia, retkiä ja erilaisia talkoita. Kirkkojemme kaunistaminen, avustaa seurakuntasalien hankinnoissa.

Valamon Ystävät: Pyrkii edistämään luostaritradition tuntemusta, hengellisen elämän ja kilvoittelun tuntemusta. Tukee erityisesti Valamon luostarin toimintaa. Luentoiltoja lauantaisin, erilaisia talkoita, pyhiinvaellusmatkat.

Kirkkokuoro: Kirkkolaulun tuntemuksen laajentaminen omin esiintymisin ja opetuksen avulla. Jumalanpalvelukset, kuoroharjoitukset, laululeirit.

Ikonin Ystävät: Kirkkotaiteen tuntemuksen laajentaminen ikonit, sakraalisineet ja muu kirkollinen esineistö. Luentoja ja erilaisia käden taidon kursseja aikuisille ja lapsille. Talkoita. Kirkkojemme kaunistaminen.

■ Liisa Tynkkynen ja Kaija Kivensalo

Panihida Wolkoffin haudalla

JARMO HUTTU

■ Lappeenrannan ortodoksisella hautausmaalla toimitettiin 5.2. panihida agronomi Johannes Wolkoffin (1900–1969) haudalla. Hänen kuolemastaan tuli tuolloin kuluneeksi 40 vuotta. Johannes Wolkoff oli vuosikymmenien ajan seurakunnan aktiivinen tukija ja toimija kirkonisännöitsijänä ja monien hallintoelimien jäsenenä. Hän toimi myös valtakunnallisella tasolla muun muassa kirkolliskokouksen jäsenenä. Agronomi Johannes Wolkoffin koti toimii nykyisin museona Lappeenrannan keskustassa.

Kulttuurit kohtasivat Ateenassa

Syndesmoksen yleiskokous järjestettiin Ateenassa Paianian leirikeskuksessa 30.1.–3.2. teemalla “Kohti seuraavaa yleiskokousta”.

Osanottajia kokoontui leirikeskukseen eri maanosista yhteensä reilu sata. Yhdessä saimme luotua ikimuistoisen ja onnistuneen yleiskokouksen, kertoo mukana ollut **Ira Liesma**.

Yleiskokouksen ohjelma oli tiivis, ja sen sujuvuudessa auttoi värikäs parinkymmenen stuertin joukko, joka oli koontunut Paianiaan hyvissä ajoin etukäteen valmistelemaan kokouspaikkaa sekä tutustumaan toisiinsa. Erilaisilla leikeillä ja rennolla oleskelulla tulimme toisillemme tutuiksi ja aloimme luoda ryhmähenkeä, joka siivittäisi meidät hyvillä voimin iloisina ja reippaina läpi kokouksen. Yhdessä keskustellen kerroimme suhteestamme kirkkoon ja odotuksistamme kokouksen suhteen sekä kävimme läpi asioiden hoitoa ja Syndesmosta yleisesti. Kokouksen lähestyessä jos jonkinlaista tekemistä riitti kylttien ripustamisesta ja rukouskirjojen teosta aina koristeluun asti, jotta kaikki olisi ajoissa valmiina.

Stuertit touhussa

Stuertit oli jaettu ryhmiin, kuten majoitukseen, infotiskiinkin, siivoukseen, keittiöön ja kokoussaliin. Lisäksi stuertit tekivät kahden tunnin vuoroja portilla aamusta iltaan avaten ja sulkien sitä tulijoille.

Pääasiassa samasta maasta tulleet stuertit oli jaettu eri ryhmiin, jotta tutustuisimme helpommin muihin stuertteihin. Keskuudessamme ilmapiiri oli rento ja leppoisaa, sillä useimmiten kreikkalaiseen tyyliin aikataulu oli enemmän tai vähemmän myöhässä, ja odotellessamme yhdessä tulimme jutelleeksi yhtä ja toista tai vierailleeksi piristämässä portinvartiain, kunnes oli taas töiden vuoro.

Kokous alkaa

Delegaattien, tarkkailijoiden, puhujien ja muiden vierailijoiden saavuttua leirikeskukseen melutaso nousi ja tutustuminen alkoi uudestaan. Uuden kasvon nähtyään saattoi helposti kysyä toiselta tämän nimeä ja kotimaata, tai ruokapöydässä oli mahdollista, että lähituntu-

massa istuva ihminen saattoi yllättäen heittää juttua, mikä olikin hauskaa, kun yhteinen sävel löytyi. Pikkuhiljaa uusista ihmisistä alkoi tulla tuttuja, ja aina löytyi seuraa kävelylle, peliin tai keskusteluun.

Kokouksen aikana toimitimme leirikokouksen kirkossa päivittäin kaasulämmittimien voimalla aamurukoukset ja ehtoopalveluksen. Palveluksissa osa teksteistä ja veisuista luettiin ja laulettiin eri kielillä. Jos jotakuta kieltä ei tunnistanut, niin vilkaisu lukijaan paljasti alkuperän, ja muutenkin vuorojen vaihtumista seurattessani huomasin konkreettisemmin, että kirkkomme on kansainvälinen huolimatta siitä, olivatko ihmiset Keniasta, Albaniasta vai Yhdysvalloista. Ei sitä tullut tajunneeksi samalla tavalla oppikirjoista lukemalla, se täytyy ehdottomasti kokea! Yhdessä toimitimme Paianiassa myös pyhän liturgian Jeesuksen temppeliin tuomisen päivänä, ja samalla lauloimme pienellä porukalla ranskalaisen **Cyriillen** johdolla eri kielillä jumalanpalvelusveisuja toisinaan apunamme vain ääntämishohjeet. Samana päivänä järjestettiin kirkossa myös äänestys, jossa valittiin Syndesmoksen hallitukseen uudet jäsenet.

Sessioita ja keskusteluja

Aivan koko kokousta emme viettäneet Paianassa, sillä koko leirin voimin vietimme päivän Pireuksessa osallistuen samalla pyhään liturgiaan. Päivään kuului muutama sessio ja ryhmäkeskustelut työpajoissa, joita vetivät professori **Nathan Hoppe** Albaniasta, sisar **Theoktisti Emsley** Kreikasta ja Ugandan **metropoliitta Jonah**. Puheenaiheet vaihtelivat ryhmittäin, oma ryhmäni keskittyi keskustelemaan pääasiassa Raamatun lukemisen tärkeydestä ja perheen merkityksestä.

Ryhmässä oli mielenkiintoista seurata eri kulttuureista tulevien ihmisten kommunikointia yhdessä, reagointia toistensa kommentteihin ja mielipiteisiin. Ryhmässä vaihdimme pal-

jon maakohtaisia kommentteja, ja näin saimme vertailla mielessämme eri maissa ilmeneviä eroja tai ongelmia puhutuissa aiheissa. Ryhmäsessiot menivät hetkessä, sillä ihmiset intoutuivat puhumaan niin, että aika tuntui loppuvan kesken.

Kokouksen sessiot eivät kestäneet ilta-myöhälle vaan pitkän päivän jälkeen keräänyimme päätalolle ruokasaliin, jossa aina tapahtui jotakin. Useimmiten musiikki räpsähti soimaan ja ihmisiä kerääntyi tanssimaan, juttelemaan ja pelailemaan. Kokouksen viimeisenä iltana järjestettiin kansainvälinen ilta, jossa eri maat esiintyivät laulun, tanssin ja leikin merkeissä, jonka lisäksi oli mahdollisuus esitellä kotimaataan erilaisilla herkuilla, esitteillä ja muilla oheistuotteilla.

Stuerttien viimeisenä kokonaisuena päivänä pääsimme retkelle Sagmatan luostariin ja Evian saarelle Khalkidan kaupunkiin. Uteliain mielin tutustuimme luostarin alueeseen ja ihailimme uskomattomia näkymiä alas laaksoon. Eittämättä luostarivierailun kohokohta oli laskeutuminen pientä polkua pitkin vuoren rinneessä sijaitsevalle luolalle, jossa yksi luostarin munkeista oli kilvoitellut useita satoja vuosia sitten. Khalkidassa saimme nauttia talvehtivan lomakaupungin rauhasta, ja jakaannuimmekin eri porukoihin tekemään kuka mitäkin.

Tansseista kotiin

Viimeisenä iltana väsymys painoi ja oli vähän haikeata, sillä porukkamme oli kutistunut, eivätkä ihmiset ja heidän iloinen puheensorinansa enää täyttäneet tilaa samalla tavoin. Pienestä haikeudesta huolimatta innostuimme isolla joukolla tanssimaan vanhoja keskiaikaisia tansseja venäläisen **Annan** opastamana. Musiikki pauhasi, ihmiset yrittivät oppia naurun seassa askeleita ja tanssipari vaihtui lennossa. Ilta kului leppoisissa merkeissä jutustellen ja hyvästellessäni muita, sillä kotimatkan muiden suomalaisten kanssa alkoi muutama aiemmin. Aamuyöllä taaksemme jäi pientä kylää muistuttava leirikeskus, ihanat yövalot, Ateena ja kaikki ikimuistoiset hetket, mitä matkan aikana saimme kokea.

Kotiinpaluun jälkeen matkaa piti vähän sulatella, sillä se oli kaikin puolin mahtava mutta myös silmiä avaava kokemus. Kotiin tuomisena minulla oli nippu valokuvia sekä iso kasa hauskoja ja unohtumattomia muistoja. Sain matkalta monia uusia tuttavuuksia, joista osaan pidän yhteyttä ja joita toivon tapaavani eri tapahtumissa tulevien vuosien aikana. Porukan yhteishenki oli lämmin ja rento, joten jäin kaipaamaan asioita, joita teimme päivittäin yhdessä. Matkasta jäi hyvä mieli ja olen iloinen, että tapanin nuo ihmiset Ateenassa.

■ **Ira Liesma**

ID Ion Durac, **DD** Daniela Durac, **KH** Kerttu Halonen, **HH** Heikki Honkamäki, **NJ** Niina Jolkonen-Porander, **HK** Harri Kahila, **PK** Petri Korhonen, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna Länne, **VM** Viktor Maksimovskij, **JM** Jouni Mäkelä, **GS** Gaius Sahlberg, **MiS** Mikko Sidoroff, **MT** Markku Toivanen

TAMPEREEN KIRKKO

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	paastoliturgia	MP Ambrosius, MT HH ML
To 2.4.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT HH
La 4.4.	klo 18	vigilia, virpovitsojen siunaus	HH ML
Su 5.4.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	HH ML
Ma 6.4.	klo 16	alk. synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 18	iltapalvelus	MT HH ML
Ti 7.4.	klo 16	alk. synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 18	iltapalvelus	MT HH ML
Ke 8.4.	klo 16	alk. synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 18	iltapalvelus	MT HH ML
To 9.4.	klo 10	suuren torstain liturgia	MT HH ML
To 9.4.	klo 18	aamupalvelus ja kärsimysevankeliumit	MT HH ML
Pe 10.4.	klo 14	Kristuksen ristiltä ottamisen palvelus	MT HH ML
Pe 10.4.	klo 18	Kristuksen hautauspalvelus	MT HH ML
La 11.4.	klo 10	liturgia	MT HH ML
La 11.4.	klo 23.30	alkaen pääsiäisyön palvelukset	MT HH ML
Ma 13.4.	klo 10	liturgia	HH ML
La 18.4.	klo 18	vigilia	MT MiS
Su 19.4.	klo 10	liturgia	MT MiS
Ti 21.4.	klo 17	ehtoopalvelus	HH
Ke 22.4.	klo 9	liturgia	HH ML
La 25.4.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 26.4.	klo 10	liturgia (slaavi)	HH ML
Ti 28.4.	klo 17	praavilo, valamolainen iltarukous	HK

TOUKOKUU

La 2.5.	klo 10	liturgia (romania)	ID DD
La 2.5.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 3.5.	klo 10	liturgia	MT ML
Ti 5.5.	klo 17	ehtoopalvelus	HH ML
La 9.5.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 10.5.	klo 10	liturgia	MT ML
Ti 12.5.	klo 17	praavilo, valamolainen iltarukous	HK
La 16.5.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 17.5.	klo 10	liturgia	HH ML
Ti 19.5.	klo 17	ehtoopalvelus	HH ML
Herran taivaaseenastuminen, helatorstai			
Ke 20.5.	klo 18	vigilia	MT ML
To 21.5.	klo 10	liturgia	MT ML
La 23.5.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 24.5.	klo 10	liturgia (suomi/slaavi)	MT VM ML
Ti 26.5.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus	MT
Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai			
La 30.5.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 31.5.	klo 10	liturgia	HH ML

KESÄKUU

La 6.6.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 7.6.	klo 10	liturgia	MT ML
La 13.6.	klo 10	liturgia (romania)	ID DD

PORIN KIRKKO

HUHTIKUU

Pe 10.4.	klo 14	Kristuksen ristiltä ottamisen palvelus	PK JK NJ
Pe 10.4.	klo 18	Kristuksen hautauspalvelus	PK JK NJ
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyön palvelukset	JK NJ
La 25.4.	klo 18	vigilia	PK JK NJ
Su 26.4.	klo 10	liturgia	PK JK NJ

TOUKOKUU

Su 10.5.	klo 10	liturgia	JK NJ
Su 17.5.	klo 10	liturgia	JK NJ, arkkimandriitta Efraimin vierailu
Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai			
La 30.5.	klo 18	vigilia	PK JK NJ
Su 31.5.	klo 10	liturgia	PK JK NJ

KOLHON KIRKKO

Ma 13.4.	klo 10	liturgia	MT KH
Su 21.5.	klo 10	liturgia, helatorstai	HH JM

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Ma 13.4.	klo 10	liturgia	PK JM
Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai			
Su 31.5.	klo 10	liturgia	MT KH

MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELI, Pinni B, 5. krs

Ke 15.4.	klo 16	ehtoopalvelus	HH ML
Ke 6.5.	klo 16	ehtoopalvelus	MT ML

AKAA, Akaan ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1, Toijala

To 2.4.		virpovitsojen siunaukset kouluilla	GS
Su 19.4.	klo 10	liturgia ja yhteinen agape-ateria srk-talolla	GS
Su 7.6.	klo 10	liturgia	GS

JÄMSÄ

Jämsän ev.lut. seurakuntasali, Lindemaninkatu 1 (Kustaankoto), Jämsä

Su 5.4.	klo 10	liturgia	MT KH
Su 10.5.	klo 10	liturgia	HH KH

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere
on avoinna: TI-PE klo 9-13, puh. 0206 100355, fax 0206 100356
Kirkkoherra **Markku Toivanen**, markku.toivanen@ort.fi,
puh. 0206 100 357, 050 557 0050
Il pappi **Heikki Honkamäki**, heikki.honkamaki@ort.fi,
puh. 0206 100 359, 050 557 0057
Kanttori **Marianna Länne**, mariannalanne@gmail.com ,
puh. 0206 100 358, 050 557 0051
Talouspäällikkö **Marita Jouhki-Inkinen**, marita.inkinen@ort.fi,
puh. 0206 100362, 050 557 005
Kanslisti **Arja Pikkuharju**, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. 0206 100 363, 050 5570056
Emäntä **Leena Hänninen**, leena.hanninen@ort.fi, puh. 0206 100 361, 050 5570056
Diakonia-asiat Tampereen seudulla diakoni **Harri Kahila**, puh. 045 130 6723
ja Porin seudulla pastori **Jorma Kudjoi**, puh. 040 571 9137.
Tampereen srk:n diakoniatoimikunnan puheenjohtaja **Satu Reunanen**,
puh. 046 684 1163

Pyhäköt:

Tampereen kirkko, pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. 0206 100 365, isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh.
040 732 0654, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 0206 100 360, 050 557 0054
Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347
Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle,
Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. 0206 100 364,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137
Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski,
isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

Palmusunnuntaista pääsiäiseen

Seuratessamme tiedotusvälineitä kyselemme, missä Jumala on, kun ihmisten kärsimys maailman sota-alueilla kasvaa mittaamattomaksi. Kärsimys pitää kuitenkin sisällään salaisuuden, jota emme koskaan pysty täysin selvittämään. Vihaan sairastuneen ja kärsimyksen kyllästämän maailman keskelle loistaa pääsiäisen valo.

Jumala on aina mukana ihmisen kärsimyksessä – niin pienessä kuin suuressa. Meidän on kuitenkin vaikea ymmärtää, miksi Jumala ei heti toimi meidän mieliksemme ja ota pois kärsimystä. Jumalan Poika, Kristuskin, joutui huutamaan: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?” Kristuskin joutui kohtaamaan kärsimyksen

sen kauhut ja kysymyksen siitä, miksi Jumala sallii kärsimyksen.

Kun me kohtaamme kärsimystä, huomiomme kohdistuu juuri siihen hetkeen. Jumala näkee kärsivän ihmisen koko elämän. Jumala sallii oman Poikaansa kohdata kärsimykset siksi, että kuolema ja rappio eivät saisi lopullista valtaa ihmisestä. Ellei Jumalan Poika olisi kuollut, me olisimme kuoleman omia. Kristuksen kärsimys ja kuolema vapauttivat meidät kuoleman otteesta.

Maailmassa me kohtaamme aina kärsimystä ja kuolemaa. Joskus kärsimys voi myös kasvattaa meitä ja osoittaa, mikä elämässä on tärkeää iankaikkisuuden mitataavassa. Kristus kehottaa meitä ole-

maan turvallisella mielellä, sillä hän on voittanut maailman vihan. Hän on voittanut kärsimyksen, vaikka me joudumme sen jatkuvasti kohtaamaan. Seuraamalla Jumalan Poikaa kärsimyksessä ja kuolemassa me seuraamme häntä myös ylösnousemuksessa ja iankaikkisessa elämässä.

Suuren viikon eli kärsimysviikon jumalanpalvelustekstit opastavat meitä vähä vähältä lähestymään kärsimyksen mysteeriota. Suuri viikko johdattaa siirtymään kärsimyksen ja ristin kautta ylösnousemuksen iloon. Kristus kohtasi vihan, mutta ei vastannut siihen vihalla. Pääsiäisveisun riemullisessa toivotuksessa avautuu myös meille uusi mahdollisuus: ”Veljet, sanokaamme myös vihollisillemmekin: Antakaamme kaikki ylösnousemuksen tähden anteeksi ja näin huutakaamme – Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi!”

Siunattua suuren viikon matkaa kohti ylösnousemusjuhlaa!

■ Isä Markku Toivanen

Tampere Toimintaa ja tapahtumia

Nyt on hyvä työpaikka haettavana!

Tampereen seurakuntaan haetaan parhaillaan nuorisotoimienohjaajaa. Toimi on uusi ja mahdollistaa seurakunnan nuorisotyön kehittämisen tulevaisuudessa.

Tampereen seurakunnan jäsenistössä nuorison osuus on poikkeuksellisen suuri. Viime vuodenvaihteen tilaston mukaan 0–9 vuoden ikäisiä oli 337 ja seuraavassa ikäryhmässä 10–19-vuotiaat jäseniä oli 319.

Hyvin pian tämä joukko varttuu ja on omalta osaltaan siirtämässä ortodoksista uskonperintöä edelleen. Näin kuitenkin vain siinä tapauksessa, että me pystymme juurruttamaan heidät ortodoksiseen kulttuuriin ja uskonelämään.

Nuorisotoimen ohjaajaksi haemme luovaa ja idearikasta työntekijää. Koska toimi on uusi, valituksi tullut voi paljossa vaikuttaa siihen, millaiseksi lopullinen toimenkuva muotoutuu. Näin myös nuorisotoimenohjaajan omat vahvat osaamisalueet voivat tulla huomioituiksi.

Tampereen seurakunta tarjoaa hyvän

työyhteisön, kilpailukykyisen palkan ja sosiaaliset edut sekä innostunutta nuorta

joukkoa, joka vain odottaa idearikasta ohjaajaa. Huhtikuun loppuun saakka on hakuaika. Lisätietoja hyvästä työpaikasta on ilmoituksessa toisaalla tässä lehdessä, ja puhelimitse isä Markku Toivanen kertoo lisää.

Tampereen ortodoksisessa seurakunnassa julistetaan uudelleen haettavaksi

NUORISOTOIMENOHJAAJAN TOIMI

Nuorisotoimienohjaajan tehtäviin kuuluu seurakunnan nuorisotyön suunnittelu ja toteutus. Lisäksi nuorisotoimienohjaaja toimii tarvittaessa kanttorina jumalanpalveluksissa ja leireillä.

Toimeen valittavalta edellytetään soveltuvaa korkeakoulututkintoa (esim. teologian maisteri, yhteisöpedagogi, sosionomi) tai muuta soveltuvaa koulutusta, kokemusta nuorisotyöstä, taitoa toimia ortodoksisen kanttorin tehtävissä, ortodoksisen kirkon jäsenyyttä ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan sekä sen nuorisotyön hyvää tuntemusta. Venäjän kielen taito on hakijalle eduksi.

Tehtävän työaika on 38 tuntia 15 minuuttia viikossa. Tehtävään sisältyy ilta- ja viikonlopputyötä, josta maksetaan TES:n mukainen korvaus.

Tehtävän palkkaus määräytyy kirkkokunnan palkkausjärjestelmän palkkaryhmän 6 mukaan. Toimeen valitun tulee esittää nuorisotyöntekijöiltä vaadittava hyväksytty ote rikosrekisteristä. Koeaika on neljä kuukautta.

Tampereen ortodoksisen seurakunnan valtuustolle osoitetut hakemukset on lähetettävä 30.4.2009 mennessä osoitteella: Tampereen ortodoksinen seurakunta, Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere. Lisätietoja antaa kirkkoherra Markku Toivanen, puh. 0206 100 357

Yksityiskohtaisempi toimenkuvaus on seurakunnan internet-sivulla www.ort.fi/tampere. Aikaisemmat hakemukset otetaan huomioon tointa täytettäessä, ja hakijoilla on mahdollisuus täydentää hakemuksiaan niin halutessaan.

VALAMON YSTÄVÄT ry

Tampereen osaston yleisöillat Nikolainsalissa alkaen klo 18. Osallistumismaksu 5 €, opiskelijat 2,5 €, sisältää tarjoilua:

- To 2.4. Katolinen tiedotuskeskuksen johtaja, päätoimittaja Marko Tervaportti: Paavi Benedictus XVI ja maallistumisen rajat
- Ti 5.5. FM Mari Rahkala: Pyhiinvaellus kreikkalaisessa naisluostarissa

Pyhiinvaelluksesta Pietariin 30.7.-2.8. tieduste: Lomalinja Oy Holiday Tours Ltd, Ratinanlinna, Aleksanterinkatu 32, 33100 Tampere, lomalinja@lomalinja.fi. Lämpimästi tervetuloa!

LASTEN JA NUORTEN LEIRI

Hervannassa kesäkuussa

Tampereen seurakunnan perinteinen lasten ja nuorten leiri pidetään Hervannan Kalliosalimessa 31.5.–4.6. Leiri on tarkoitettu kouluikäisille lapsille. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: isä Heikki Honkamäki, puh. 0206 100 359, heikki.honkamaki@ort.fi. Leirin hinta on 25 euroa, sisäsalennus 22 euroa/leiriläinen.

Tampereen seurakunnan perhe-uutisia 20.1.2008–28.2.2009

KASTETUT

Burke Santtu Paavali
Hilden Julianna
Kalugin Frida Sissi Sofia
Lemmetty Martin Emil
Oikarinen Olli Aapeli
Rovio Elsa Olivia Vilhelmiina
Vanninen Siiri Ida Aleksandra
Venäläinen Vilho
Poikia 4, tyttöjä 4, yhteensä 8

AVIOLIITTOON VIHITYT

Pajunen Jukka Sakari ja
Riitta-Liisa e Manninen
Rönkä Harri Antero ja
Saarenkivi Titta Kristiina

IKUINEN MUISTO

Huhtinen Maire 78 v.
Nevalainen Irma 79 v.
Nordlund Klaudia 87 v.
Räty Anna 96 v.
Silvan Veera 86 v.
Syrjänen Aili 83 v.
Miehiä 0, naisia 6, yhteensä 6

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN

Andrei-Vasilescu Georgiana
Ikonen Alexi Miika Kristian
Järvinen Ekaterina
Kapas Jenna Karoliina
Lemmetty Iryna
Pajarinen Kari Kullervo
Sidoroff Niilo livari
Taatila Betlehem Jasmin
Tervo Mira Kaarina
Vasilescu Joachim-Gabriel
Vasilescu Tiberiu
Miehiä 5, naisia 6, yhteensä 11

Tieni Tampereelle

■ Kanttori
Marianna Länne

pelkkää ystävällisyyttä, rakkautta ja huolenpitoa. Kiitos siitä teille kaikille!

Pääsin aloittamaan työt juuri paaston alussa, joka onkin paras aika tutustua seurakuntaan, kirkkoon ja kuoroon. Yhteinen palvelus tutustuttaa meidät kaikki toisiimme, opimme luottamaan toisiimme, löydämme työhömmme yhteisen rytmin ja sävelen. Moni ”kasvo” kirkkosalissa onkin jo tullut tutuksi tässä lyhyessä ajassa. Iloitsen suuresti siitä, että niin moni on käynyt tervehtimässä ja vaihtamassa sanan. Kanttori on seurakunnan työntekijä ja kaikkia seurakuntalaisia varten, vaikka usein näyttääkin hääraävän lähinnä kuoron parissa. Työn suuria rikkauksia onkin se, että saa olla mukana seurakunnan jäsenten elämänvaiheissa, niin ilossa kuin surussakin.

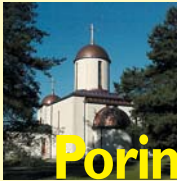
Kirkkokuoro on tietenkin se näkyvin ja kuuluvin osa kanttorin työmaata, ja osaava ja tehtävänsä sitoutunut kuoro on seurakuntansa aarre. Vaikka olen johtanut monia erilaisia kuoroja, tuskin voin verrata vaativuudessaan minkään toisen kuoron tehtävää kirkkokuoron tehtävään. Joka palvelukseen olisi saatava laulajia, ja moniin muihinkin tilaisuuksiin tarvitaan kuoroa. Jumalanpalveluksissa laulaminen onkin se keskus, jossa kuoron taidot, keskinäinen luottamus ja sitoutuminen punnitaan, ja toisaalta yhteisistä palveluksista nuo kyvyt ja taidot kumpuavat. Ilokseni olen huomannut, että täällä kuoro todella kantaa vastuuta palveluksista ja tekee sen ilolla.

Jälleen tulen viettämään lukemattomia tunteja junassa, kun perhe, aviomies **Markus** ja lapset **Aino** (7 v.) ja **Johannes** (4 v.) ovat Turussa. Työmatka koettelee, mutta samalla tiedän tekeväni työtä monien esirukouksien kantamana.

Ikävä kyllä tässä pikku sepustuksessa on aivan liian usein sana ”minä”, mutta sana, joka voisi vieläkin useammin esiintyä, on sana ”ilo”. Toivotamme usein toisillemme työniloa, ja sitä koen juuri täällä hetkellä. Yllätyksekseni olen voinut myös keskittyä, fokusoida, syventyä, rauhoittua ja rakentaa, toivottavasti voin vielä tuota kuntoakin hiukan kohentaa. Ikkunat taitavat sen sijaan taas jäädä pesemättä – ja sukatin parittomiksi, mutta minun on nyt ihan hyvä täällä Tampereella.

Toivotan kaikille valoisaa paaston aikaa ja riemullista ylösnousemisen juhlaa.

■ **Marianna Länne**
Tampereen kanttori

Porin kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTASEURA RY

Pj. isä Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137, vpj. Anita Luonila, puh. 050 569 3671, siht. Tarja Lehtonen, puh. 050 583 1057. Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme!

TIISTASEURA kokoontuu

pääsääntöisesti joka toinen tiistai klo 18:

- La 13.4. pääsiäisyön palveluksen jälkeen yhteinen ateria
- Ti 14.4. klo 18 tiistaiseurailta, kaupunkiopas Raija Diomin kertoo Porin kirkoista
- La 25.4. klo 9 ruoka- ja kahvitarjoiluvalmiste-luita
- Su 26.4. klo 10 vanhusten kirkkopyhän ruoka- ja kahvitarjoilu
- Ti 28.4. klo 18 tiistaiseurailta, opettaja Arja-Kaarina Kuntun alustus
- La 9.5. lapset leipovat ja askartelevat kirkolla
- Su 10.5. klo 10 lasten kirkkopyhän ja äitienpäi-vän kahvitus
- Ti 12.5. klo 18 kevään viimeinen tiistaiseurailta, miesten tarjoiluvuoro, mukana isä Markku Toivanen
- Ke 13.5. klo 11 kevätretki Ahlasiin sadonsiu-naustilaisuuteen
- Su 17.5. arkkimandriitta Efraim Athoksen luos-tarista ja TT Hannu Pöyhönen Valamon kansan-opistosta
- 22.–24.6. Matka Valamon luostariin ja Valtimon praasniekkaan. Paluumatkalla on tarkoitus tutustua arkkipiispa Leon tsasounaan Pielave-dellä ja Konevitsan luostarin hautausmaahan Keiteleellä.
- 2.–4.10. Matka Valamon luostariin Heinävedelle. Liturgioitten jälkeen kirkkokahvit seurakunta-salin puolella.

Athoslainen luostarinjohtaja Porissa

HANNU PÖYHÖNEN

■ Arkki-mandriitta Efraim suomalaisissa kesämaise-missa.

Athoksella sijaitsevan Pyhän Andreean skiitan johtaja **arkki-mandriitta Efraim** vierailee Po-riassa 17.5. Hän osallistuu Pyhän Johannes Teologin kirkossa klo 10 pidettävään liturgiaan. Palveluksen ja kirkkokahvien jälkeen kirkossa pidetään tilaisuus, jossa arkkimandriitta Efraim kertoo elämästä Pyhällä vuorella. Tilaisuus on kaikille avoin, ja hänen puheensa tulkitaan suomeksi.

Arkkimandriitta Efraim on Kreikassa

ja muuallakin hyvin tunnettu puhuja ja rippi-isä. Hän on aiemmin vierailut Suo-messa neljästi, mutta nyt ensi kertaa länsi-rannikon seurakunnissa. Lauantaina 16.5. hän osallistuu myös Rauman rukoushuo-neella klo 18 pidettävään vigiliaan.

Arkkimandriitta Efraimin Suomeen tulo liittyy Valamossa 22.–24.5. pidettä-vään seminaariin ”Synti sielullis-ruumiil-lisena sairautena ja parantuminen siitä”. Seminaarista tarkempaa tietoa Valamon kansanopistosta, puh. (017) 570 1810.

KIRJALLISUUSKERHON tapahtumat

Kerhon vetäjänä toimii Leena Ranta:

- Su 5.4. klo 16–18 Sauli Niinistö: Viiden vuoden yksinäisyys

- Su 3.5. klo 17.30–18 Erkki Tuomioja, Häivähdys punaista. Kirjallisuuserho päätetään lukemalla hiljattain Suomessa vierailleen Kallistos Waren kirjaa Nimen voima.

Ekumeeninen hiljaisuuden retriitti ensi syksynä

“**R**etriitti”-sana merkitsee vetäy-tymistä. Tämä on varsin mo-niulotteinen käsite, mutta kun puhutaan hiljaisuuden retriitistä, tarkoitetaan tilannetta, jossa vetäydytään hetkeksi pois tavallisesta elämänrytmistä hiljai-suuteen. Hiljaisuus ei ole totaalista, vaan hiljaisuutta, jossa on mahdollisuus kuun-nella itseään ja antautua Jumalan puhutel-tavaksi.

Jeesus itse on kirkon retriittitoimin-nan esikuva. Evankeliumista luemme, kuinka hän aika ajoin vetäytyi yksinäi-syyteen rukoilemaan (Mark. 1:35) ja ke-hotti myös opetuslapsiaan vetäytymään kanssaan yksinäisyyteen lepäämään (Mark. 6:31–32).

Varhaisia erämaaisiä voidaan myös pitää retriitin harjoittajina, ja heidän vai-kutuksestaan kehittyi kirkossa *hesykas-*

miksi kutsuttu traditio. Sen tavoitteena on Jumalan läsnäolon jatkuva tunteminen sa-malla kun työvälineenä on sydämen ruko-us eli niin sanottu Jeesus-rukous: ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä.” Tämä Jeesus-rukous kuuluu myös nykyään sekä luostareittem-me että joidenkin paikallisseurakuntien jumalanpalveluskäytäntöön.

Vaikka retriittitoiminnalla on vankka

■ Lehtori Irmeli Karttusen pöpöfaktat saivat kurssilaiset mietteleäiksi.

Kyntesi alla Suomen väkiluku mikrobeina!

Jokainen pyrkii taistelemaan tykönsä pimeyden voimia vastaan. Porin kirkossa julistettiin maaliskuun hygieniapassikurssilla taistelu pahoja mikrobeja ja basilleja vastaan.

Kurssin luennoitsija FM **Irmeli Karttunen** ilmoitti heti kärkeen, että tommujassamme vilisee miljoonia mikrobeja. Selvisi, että käsienspesukaan ei saa olla hätäinen huljutus, väläteltiin myös lainsäädännön uusia koukeroita ja mikrobiologiaa. Kirkkomme talkoolaisilla riittää kosolti itsetutkiskelua näin pääsiäisen

aattoviikkoina.

Irmeli Karttunen kertoi, että kurssin tärkein tehtävä on hygieniapassin saaminen. Toivottavaa on, että kurssin oppeja noudatettaisiin myös kotioloissa.

Porin kirkossa oli viimeksi hygieniapassikurssi 2004, jolloin passin sai 15 henkilöä. Vastaava kurssitus olisi varmaan tarpeen myös muiden seurakuntien talkoolaisille, jotka ahertavat keittiöpuuhissa eritoten pääsiäisen aikaan.

■ Teksti ja kuva: **Simo Ojanen**

jakaantumattoman kirkon perusta, nykyaikaisia retriittejä on järjestetty varsin vähän ortodoksisissa seurakunnissa. Luterilaiset veljemme ja sisaremmet ovat olleet aktiivisia retriittien järjestäjiä jo 1970-luvulta alkaen. Erityisesti vuonna 1986 perustettu Hiljaisuuden Ystävät ry. on aktiivisesti järjestänyt ja kehittänyt hiljaisuudenretriittejä.

Yhteistyössä Hiljaisuuden Ystävien kanssa olemme suunnitelleet ensi syksyksi ekumeenisen retriitin. Retriitti toteutetaan Nokian ev.lut. seurakunnan kurssikeskuksessa Urhatussa 6.–8.11. Retriitin

ohjaajina toimivat toiminnanjohtaja Mikko Peura ja isä Markku Toivanen. Osallistumismaksu on 143 € omin liinavaattein 134 €

Tiedustelut joko sähköpostitse mikko.peura@kirkkopalvelut.fi tai puhelimitse.

Ilmoittautumiset vain puhelimitse 31.8. mennessä Mikko Peuralle, puh. 0400 345 890.

Tervetuloa hiljaisuuteen!

■ Isä **Markku Toivanen**

Villakoirat ja pöpöt kuriin Porin kirkossa

■ Porin kirkkoa siivosivat huolekkaasti Jutta, Mari ja Essi.

Pöpöistä ja villakoirista päätettiin Porin kirkossa päästä kertaheittola eroon.

Porin ammattiopiston opiskelijat puhdistivat kirkkoa kolmena päivänä. Puhtaanapidon lehtori **Tuija Peni** kertoi, että koulutuksessa on siivottu muun muassa päivä- ja vanhainkoteja ja myös yksityiskoteja. Nuorille tähdennettiin, että siivoajan on kunnioitettava tiloja, joissa asutaan ja eletään; kodin tai tilan rauhaa ei saa rikkoa. Nytkin painotettiin, että kirkon ikonit ja alttarihuone jätetään omaan rauhaansa.

Ammattiopiston opiskelijat ovat siivonneet Porin kirkkoa jo kuuden vuoden ajan keväisin ja syksyisin. Kirkon oma talkooväki karkottaa villakoiria muina aikoina.

■ Teksti ja kuva: **Simo Ojanen**

SC Sergius Colliander, **DD** Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **JH** Jopi Harri, **PK** Petri Korhonen, **VM** Viktor maksimovski, **JM** Jouni Mäkelä,
AN Antti Narmala, **TS** Timo Soisalo, **PT** Pasi Torhamo

TURUN KIRKKO

MAALISKUU

La 28.3. klo 18 vigilia SC PT
Su 29.3. klo 10 liturgia SC PT

HUHTIKUU

Ke 1.4. klo 18 sairaanhoito ID PT
La 4.4. klo 18 vigilia PK PT
Su 5.4. klo 10 liturgia, palmusunnuntai ID PT
Ma 6.4. klo 18 aamupalvelus PK JM
Ti 7.4. klo 18 aamupalvelus PK PT
Ke 8.4. klo 10 paastoliturgia PK JM
Ke 8.4. klo 18 aamupalvelus ID PT
To 9.4. klo 10 liturgia ID PT
To 9.4. klo 18 aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia ID PT
Pe 10.4. klo 10 kuninkaalliset hetket ID PT
Pe 10.4. klo 14 ehtoopalvelus ID PT
Pe 10.4. klo 18 aamupalvelus ID PT
La 11.4. klo 10 liturgia, slaaviksi ID PT
La 11.4. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus ja liturgia ID PT
Su 12.4. klo 16 ehtoopalvelus ID PT
Ma 13.4. klo 10 liturgia, lasten pääsiäinen ID PT
Ke 15.4. klo 10 liturgia, koululaiskirkko ID PT
Ke 15.4. klo 17 iltarukous
La 18.4. klo 18 vigilia PK PT
Su 19.4. klo 10 liturgia ID AN
Ke 22.4. klo 17 iltarukous
Ke 22.4. klo 10 liturgia PK PT
La 25.4. klo 18 vigilia, praasniekka ID PT
Su 26.4. klo 10 liturgia, praasniekka, radiointi ID PT
Ke 29.4. klo 17 iltarukous
La 2.5. klo 18 vigilia VM PT
Su 2.5. klo 10 liturgia, slaaviksi VM PT
Ke 6.5. klo 17 iltarukous
La 9.5. klo 18 vigilia PK JM
Su 10.5. klo 10 liturgia PK JM
Ke 13.5. klo 17 iltarukous
La 16.5. klo 18 vigilia SC PT
Su 17.5. klo 10 liturgia SC PT
Ke 20.5. klo 18 vigilia PK PT
To 21.5. klo 10 liturgia, helatorstai PK PT
La 23.5. klo 18 vigilia ID PT
Su 24.5. klo 10 liturgia ID PT
Ke 27.5. klo 17 iltarukous
La 30.5. klo 10 liturgia, romaniaksi ID DD
La 30.5. klo 18 vigilia ID PT
Su 31.5. klo 10 liturgia, helluntai ID PT
Ma 1.6. klo 10 liturgia, Pyhän Hengen päivä PK PT
La 6.6. klo 18 vigilia PK PT
Su 7.6. klo 10 liturgia PK PT

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

Ti 7.4. klo 18 aamupalvelus ID JM
La 11.4. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus ja liturgia PK JM
La 18.4. klo 18 vigilia ID AN
Su 19.4. klo 10 liturgia ID AN
Ke 6.5. klo 17 iltarukous
La 16.5. klo 18 vigilia PK JM
Su 17.5. klo 10 liturgia PK JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

La 4.4. klo 18 vigilia ID JM
Su 5.4. klo 10 liturgia, palmusunnuntai PK JM
Ke 8.4. klo 18 aamupalvelus PK JM
Ke 22.4. klo 17 iltarukous
La 2.5. klo 18 vigilia PK JM
Su 2.5. klo 10 liturgia PH JM
Ke 27.5. klo 17 ehtoopalvelus ID PT
La 6.6. klo 18 vigilia ID
Su 7.6. klo 10 liturgia ID

EURA, ev. lut. seurakuntatalo
La 25.4. klo 10 liturgia ID PT

LOIMAA, ev. lut. Kanta-Loimaan seurakuntatalo
La 2.5. klo 10 liturgia PK JM

UUSIKAUPUNKI, Vanha seurakuntatalo
La 9.5. klo 10 liturgia PK JM

HARJAVALTA, ev. lut. seurakuntatalo
La 23.5. klo 10 liturgia ID PT

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, turku@ort.fi,
avoinna ma, ti, to klo 10–13, ke klo 14–18, perjantaisin suljettu
Kirkkoherra **Ion Durac**, puh. 040 516 6741, ioandurac@yahoo.com
Seurakuntasihteeri **Leena Petriotis**
Kanttori **Pasi Torhamo**, puh. 040 835 8360, pasi.torhamo@ort.fi
Seurakuntalehtori **Paula Rannikko**, puh. 050 596 0514
Matkapappi **Petri Korhonen**, puh. 044 525 7037
Matkakanttori **Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137

Pyhäköt:

Turun kirkko, pyhän marttyyriekisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443,
Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 050 397 7811
Rauman rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124
Salon rukoushuone, pyhän ristin muistolle
Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Jari Ananin, puh. 044 094 0922

Turun kirkko, pyhän
marttyyriekisarinna
Aleksandran muistolle

Pääsiäinen on kiitollisuuden aikaa

Suuren juhlan lähestyessä yritämme olla parempia ja muistaa enemmän Jumalaa ja lähimmäisiämme. Herran ylösnousemista varten valmistaudumme myös paastamalla ja rukouksen avulla, sillä suurimman kristillisen juhlan tulee olla meille myös suurin hengellinen ilo.

Kun olemme iloisia, muistamme kiittää Jumalaa kaikista armolahjoista, jotka hän antaa meille. Samalla, koska me ihmiset elämme yhdessä maan päällä, meidän pitää Jumalan käskyn mukaan muistaa myös lähimmäisiämme. Meidän tulee

kiittää heitä kaikesta avusta, jota saamme tavalla tai toisella.

Pääsiäisen aikaan kirkkoherrana haluaisin kiittää eräitä seurakuntalaisia, joiden työtä emme ehkä useinkaan huomaa. Seurakuntamme pyhäköissä Turussa, Raumalla ja Salossa meillä on isännöitsijät ja apulaisisännöitsijöitä, jotka tekevät vapaaehtoistyötä seurakunnan hyväksi. Se on arvokasta työtä seurakunnan hyväksi. Heitä haluan kiittää erityisesti!

Meillä on seurakunnassa myös sellaisia paikkoja, joissa on vain muutaman kerran vuodessa jumalanpalvelus, useim-

miten se on liturgia. Ne toimitetaan luterilaisissa kappeleissa ja seurakuntasaleissa. Kaikissa näissä paikoissa meillä on seurakuntalaisia, jotka vapaaehtoisesti tarjoutuvat auttamaan tilojen varaamisessa, palveluksista tiedottamisessa tai he huolehtivat kirkkokahvien tarjoilusta.

Näin haluan myös kiittää **Leena Huittista, Mikaela ja Pentti Eresmaata** Uudestakaupungista, **Seija Virtaa** Eurasta, **Paula Simosta** Harjavallasta, **Maire Koivulaa** Loimaalta sekä **Maria ja Aulis Koskista** Vehmaalta. Heidän nimensä eivät näy lehdessemme tai muissa paikoissa, mutta heillä on paikkansa sydämissämme heidän työnsä vuoksi. Heihin sopivat Vapahtajan seuraavat sanat: ”Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan.” (Matt. 5:8).

Hyvää Herran ylösnousemuksen juhlaa kaikille seurakuntalaisille!

■ Isä Ion Durac

Turku Toimintaa ja tapahtumia

Turun seurakunnan perheutisia 10.1.–28.2.2009

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Aho, Olli Olavi
Czeizler, Elena
Garbulea, Paula Eija
Gorohov, Aleksandr
Häikiö, Ester
Isho, Lina Joseph
Kappinen, Anastasia
Kärävä-Soisalo, Liisa Maria
Lintula, Hannu Tapani
Mattila, Marjut Kristiina
Slavgorods'ky, Bogdan
Soisalo, Arvi Johannes Santeri
Tiittanen, Heini Maarit
Vainio, Ronela
Vetrova, Vera
Miehiä 5, naisia 10
Kaikki yhteensä 15,
joista 11 liittynyt seurakuntaan

KASTETUT

Garbulea, Paula Eija
Koskinen, Joosua Aleksanteri
Kurki, Elias Aaron Gabriel
Mäkelä, Valtteri Arvo Kalevi
Riissanen, Sira Iida Inkeri
Veijalainen, Melisa Maarit
Veijalainen, Miro Juhani
Poikia 4, tyttöjä 3
Kaikki yhteensä 7

IKUINEN MUISTO

Koiranen, Niina
Peiponen, Arvo
Sibakov, Olga
Miehiä 1, naisia 2
Kaikki yhteensä 3

Pääsiäispuuhaa perheille

Tänä keväänä on lapsille taas tiedossa yhtä ja toista kivaa ohjelmaa Turun seurakunnassa. Ota siis kalenteri esiin ja kirjoita ylös tulevat tapahtumat!

PALMUSUNNUNTAIN VIRPOVITSAT

● Lasaruksen lauantaina 4.4. klo 16.30. kokoonnumme seurakuntasalille askartelemaan virpovitsoja ja palmusunnuntaita varten. Ota oma pajunoksa mukaan, muut askartelutarvikkeet saat käyttöösi seurakuntasalilla. Askartelun jälkeen valmiit virpovitsat viedään kirkkoon siunattaviksi klo 18 alkaen vigiliaan. Sunnuntaina voi sitten kukin käydä virpomassa sukulaisia ja ystäviä itse tehdyillä oksilla ja yhdessä opetellun lorun säestämänä!

LASTEN PÄÄSIÄINEN

● Pääsiäismaanantaina 13.4. vietämme jo perinteeksi muodostunutta lasten pääsiäistä. Aloitamme tuttuun tapaan liturgialla kirkossa klo 10, jonka jälkeen siirrymme seurakuntatalolle. Siellä on luvassa ruokailu ja yhteistä ohjelmaa. Iloisen juhلاميelen lisäksi lapset voivat halutessaan ottaa mukaan

oman pikku ikonin liturgian risti-saattoa varten. Tapahtuma on maksuton.

KOULULAISTEN KIRKKOPÄIVÄ

Kirkkaalla viikolla, keskiviikkona 15.4. on vuorossa koululaisten kirkkopäivä. Opetustoimikunta järjestää myös vuosittain koululaisille retken, jossa ortodoksioppilaat Turun seurakunnan alueelta pääsevät tutustumaan toisiinsa ja erilaisiin kohteisiin lähellä ja kaukana. Kevätretki suuntautuu joka kolmas vuosi Valamon ja Lintulan luostareihin, ja muina vuosina lähempiin kohteisiin. Tänä vuonna vuorossa on Tampere, ja ajankoh-ta on huhtikuun lopulla. Uskonnonopettajat antavat lisätietoa sekä kirkkopäivästä että kevätretkestä, joten kysy rohkeasti uskontotunnilla!

ESIKOULUIKÄISET

Vähän pienemmille koululaisille

on vielä myöhemmin keväällä tiedossa omaa ohjelmaa: Lauantaina 23.5. ovat kaikki esikouluikäiset vanhempineen tervetulleita tutustumaan toisiinsa syksyllä koulunsa aloittaviin pikkuoppilaisiin. Tapaamme seurakuntasalilla klo 16.30, jonka jälkeen siirrymme yhdessä vigiliaan klo 18. Esikoulu-laiset saavat tapahtumasta vielä kotiin tarkemman kutsukirjeen, mutta merkitsethän päivämäärän muistiin jo nyt!

Tervetuloa mukaan!

TURUN KIRKON PRAASNIEKKA

Turun Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkon praasniekan vietto aloitetaan lauantaina 25.4. vigilialla. Juhlaliturgia toimitetaan sunnuntaina kirkossamme klo 10. Se myös radioidaan. Juhlaliturgian jälkeen seurakunnan tarjoama sunnuntailounas. Sydämellisesti tervetuloa!

KESKIVIIKON ILTARUKOUKSET Turussa

Keskiviikon iltarukoukset toimitetaan keskiviikkoiltain kello 17. Huom! Keskiviikkona 8.4. suurella viikolla paastoliturgia kello 10 ja aamu-palvelus klo 18.

SEURAKUNTATILOJEN SIIVOUSTALKOOT

Seurakuntatilojen siivoustalkoot la 23. touko-kuuta alkaen klo 11! Kaikki joukolla mukaan auttamaan seurakuntatilojen kevätsiivouksessa! Tarvitsemme riukskoja, innokkaita ja tarmokkaita seurakuntalaisia avuksi! Seurakunta tarjoaa kahvit ja pientä purtavaa talkooväelle. Tarkemmat tiedot talkootehtävistä ilmoitetaan seurakunnan ilmoitustaululla ja nettisivustoilla lähempänä ajankohtaa.

ORTODOKSIPIIRI

Turun seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Ortodoksiapiirissä opiskellaan ortodoksiseen kirkkoon ja sen elämään liittyviä asioita. Piiri kokoontuu kevätkaudella vielä kaksi kertaa keskiviikon iltarukouksen jälkeen noin kello 17.30 seuraavasti: 15.4. ja 6.5. Kaikki ovat tervetulleita ortodoksiapiiriin opetukseen!

KIRJALLISUUSPIIRI

Kirjallisuuspiiri kokoontuu keskustelemaan mielenkiintoisista kirjoista. Seuraava kokoon-tuminen on 29.4. klo 17.30. Käsiteltävä teos on Helvi Hämäläisen ”Kolme kuolleista herätettyä”. Tarkemmat tiedot: Mikko Ylinen, p. 044 294 3050.

SALON TIISTASEURA

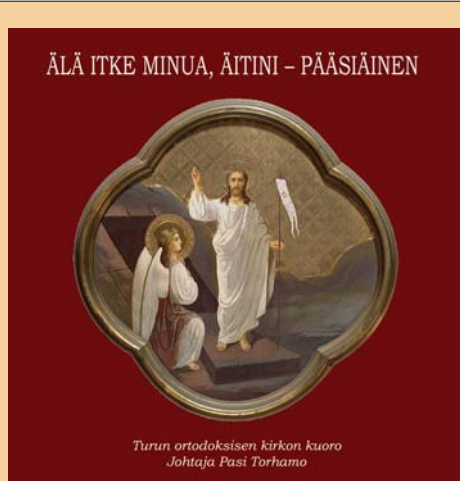
Pj. Olli Forssén, puh.0400 320 632, olli.forssen@pp.inet.fi, vpj. Jari Ananin, puh. 0440 940 922, jari.ananin@dnainternet.net, siht. Maria Lippinen, Supinkatu 8 as. 2, 24100 Salo, puh. (02) 733 5082, 044 264 5565.

Seuraava kokous pidetään Salon Pyhän ristin tsasounassa, Uskelankirkkotie 23, 24100 Salo, ma 20.4. klo 18. Tervetuloa!

TURUN TIISTASEURA

Pj kirkkoherra Ion Durac, puh. 040 5166 741, vpj. Kyllikki Kinnari, puh. 040 540 9144, siht. Anne Fomin puh. 050 554 5213.

Kevään viimeiset tiistaiseuran tapaamiset ovat maanantaisin, 27.4. ja 11.5. Toukokuun 15.–17.5. viikonloppuretki Viron Pyhtitsan nunnaluostariin on loppuunmyyty. Ilmoitustau-luilta ja seurakuntamme nettisivuilta löytyy aina päivitetty tapahtumakalenteri. Tiistaiseura

Turun kuorolta uusi levy

Pasi Torhamon johtaman Turun kir-
kon kuoron uusi pääsiäisaiheinen
cd-levy ilmestyy huhtikuuhun men-
nessä. Levyn sisältö mukailee pääsiäis-
yön jumalanpalveluksen rakennetta. Levy
on jatkoa vuonna 2002 ilmestyneelle “Älä
itke minua, äitini – tie pääsiäiseen” -paas-
tolevylle. Uuden levyn nimi on “Älä itke
minua, äitini – pääsiäinen”.

kokoontuu Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksan-
dran kirkon Aleksandra-salissa, Yliopistonkatu
19 B klo 17.30. Tervetuloa kaikki mukaan!

LOIMAAN SEUDUN TIISTASEURA

Pj. Ulla-Maija Lajunen, puh. (02) 253 5270.

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

Våra träffar fortsätter under våren som vanligt,
den första måndagen i månaden kl. 17.30 i
församlingshemmet. Följande träffar är den 6
april och den 4 maj. Träffarna aviseras som van-
ligt i ÅU på dagboks sidan under rubriken ”just
nu” tisdag och fredag veckan innan. Kontakt-
person: Barbro Doepel, tel.nr. (02) 235 0121 el.
0400 507 783.

VALAMON YSTÄVÄT Turun paikallisosasto

Pj. kirkkoherra Ion Durac, puh. 040 516 6741,
vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764, siht.
Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348, maritta.
koskinen@turku.fi.

- La 4.4. klo 10–13 pääsiäismyyjäiset
- Ke 22.4. ehtoopalveluksen jälkeen noin klo 17.40 isä Mitro Repo: Praasniekka ortodoksisen kirkon perinteessä
- Ke 13.5. klo 17.00 lähdemme Turun ortodoksiselta kirkolta opastetulle kevätretkelle, jolla tutustumme Pyhän Henrikin ekumeeniseen

kappeliin Hirvensalossa. Retken hintaan 10 € sisältyy kahvi- tai teetarjoilu. Ilmoittautumiset sihteerille 6.5. mennessä.

Luennot Turun seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan! Ajankohtaista tietoa tapahtumista löytyy kirkon ja seurakuntasalin ilmoitustauluilta sekä seurakunnan nettisivuilta.

LAPSIKUORO

Seurakunnan lapsikuoron harjoitukset jatkuvat torstaisin klo 17.30–18.30. Harjoittelemme kirkkolauluja sekä muuta kivaa lasten musiikkia. Kuoro on tarkoitettu 7–12-vuotiaille. Jos olet kiinnostunut toiminnasta, ota yhteyttä seurakunnan kanttoriin Pasi Torhamoon, puh. 040 835 8360.

PERINTEISET PÄÄSIÄISMYYJÄISET

La 4.4. klo 10–14 seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B, järjestetään seurakunnan ja sen toimintapiirin pääsiäismyyjäiset. Tervetuloa!

PÄÄSIÄISYÖN ATERIA

Seurakunnan yhteinen pääsiäisateria on katet-
tuna pääsiäisyöpalveluksen ja liturgian jälkeen
noin kello 3 seurakuntasalissa. Lippuja voi lu-
nastaa kansliasta tai kirkosta ajalla 1.–7.4. Ei en-
nakkotilauksia. Liput: aikuiset 15 euroa ja lapset
7 euroa. Kauempaa tulevat voivat myös lunas-
taa lipun ilmoittamalla varauksen kansliaan ja
maksamalla lipunhinnan myyntiaikana seura-
kunnan tilille. Tällöin lipun voi lunastaa ovelta
ruokailun alkaessa nimellä.

PONOMARIKURSSI

Ponomarikurssi ke 15.4.klo 17.30 Turun seura-
kuntatilojen kerhuhuone. Tervetuloa kaikki
miehet (myös nuoret ja lapset), jotka olette
kiinnostuneet toimimaan ponomarina kirkos-
samme.

DIAKONIAPIIRI

Diakoniapiiriin kokoontuminen ke 22.4. klo 16.
Diakoniapiiri kokoontuu seurakunnan kerho-
huoneella, jonka jälkeen kello 17 osallistumme
kirkossamme iltarukoukseen.

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET JA LIITTYNEET!

Tervetuloa kaikki vuonna 2008 seurakuntaan liittyneet ja muuttaneet viettämään yhteistä iltaa seurakuntasaliimme, joka sijaitsee osoitteessa Yliopistonkatu 19 B. Aloitamme yhteisen tilaisuutemme perjantaina 24.4. kello 17 kokoontumalla Pyhän Aleksandran kirkkoon, jossa aloitamme rukoushetkellä. Tämän jälkeen siirrymme seurakuntasaliin, jossa tutustumme muihin uusiin seurakuntalaisiin ja nautimme yhdessä pientä purtavaa. Lähetämme kaikille vuonna 2008 seurakuntaan liittyneille ja muuttaneille vielä kutsun tilaisuuteen

KIRKKOHERRAN ILTATEE

• Ti 12.5. klo 17 iltarukouksen jälkeen kirkkoherran iltatee Turun seurakuntasalissa klo 17, os. Yliopistonkatu 19 B. Vapaata keskustelua kirkkoherran kanssa! Tervetuloa!

• Ke 27.5. ehtoopalvelus klo 17 Salossa. Palveluksen toimittavat isä Ion ja Pasi Torhamo. Palveluksen jälkeen kirkkoherran iltatee Salon tsasounassa noin kello 17.30.

VANHUSTEN KIRKKOPÄIVÄ

Vanhusten kirkkopäivä to 28.5. klo 12. Aloitamme yhdessä Pyhän Aleksandran kirkossa rukoushetkellä klo 12, jonka jälkeen siirrymme viettämään yhteistä päivää seurakuntasaliin. Ruokatarjoilu. Tilaisuus on tarkoitettu 70 vuotta täyttäneille seurakunnan jäsenille. Tervetuloa!

Igumeni Sergei ja Pyhän Basileios Suuren luostarisääntö

TURUN VALAMON YSTÄVILLÄ oli tammikuun lopulla ilo saada vieraakseen Valamon luostarin johtaja, arkkimandriitta Sergei, joka osallistui viikonvaihteen jumalanpalveluksiin ja piti liturgian jälkeen esitelmän Pyhän Basileios Suuren luostarisäännöstä, joka on edelleen ortodoksisen kirkon luostarielämän perustana.

Igumeni Sergei kertoi Pyhän Basileios Suuren elämästä, luki hiljattain suomennettuja luostarisääntöjä ja kommentoi niitä kiinnostavasti. Kuulijakuntaa häm-

mästytti – ja välillä huvittikin, miten viisaita ja ajankohtaisia monet jo varhain 300-luvulla laaditut ohjeet olivat. Pyhän Basileios Suuren luostarisäännöt eivät ole yksinomaan luostarikilvoittelijoille suunnattuja elämän ”tienviittoja”, vaan niiden elämänohjeet soveltuvat jokaiselle kristitylle aikaan ja paikkaan katsomatta. Eriytyisen tunnusomaisiksi piirteiksi kristillisessä elämässä Pyhän Basileioksen mukaan nousevat nöyryys, ilo ja lähimmäisenrakkaus niin luostarissa kuin sen ulkopuolellakin.

Turun tiistaiseuran tapahtumia

■ Turun tiistaiseuran puheenjohtaja isä Ion, varapuheenjohtaja Kyllikki Kinnari ja Lea Nylund.

■ Tiistaiseuran kokous, vieraana metropoliitta Johannes.

Analogin viime numerossa Turun tiistaiseuran palstalla ilmestyi kuva ilman kuvatekstiä. Vaikka kuva ei ole kovin hyvälaatuinen, se on silti tärkeä, koska se on otettu merkittävästä tapahtumasta. Tiistaiseuran ensimmäinen kokous pyhien jälkeen oli 16. tammikuuta 2009 Helvi ja Ahti Määttä luona. Saimme kokea erityistä vieraanvaraisuutta heidän kodissaan. Samalla kertaa vietimme heidän kummankin juhlaansa, sillä molemmat täyttivät 70 vuotta. Monia armorikkaita vuosia!

Tiistaiseurassa vieraili 9. helmikuuta isä Viktor Porokara, joka kertoi meille Lintulan luostarista. Meillä vieraili 2. maaliskuuta Nikean metropoliitta Johannes, joka puhui kiinnostavalla tavalla kirkkomme opetuksesta.

Samassa tapaamisessa muistimme Olga (Oili) Södermania, sillä hän täytti 85

vuotta. Hänen aktiivisuuttaan tiistaiseurassa on vaikeaa kenenkään ylittää, koska hän on ollut mukana kymmeniä vuosia. Kiitämme häntä kaikesta mitä hän on tehnyt Turun Tiistaiseuran ja Turun seurakunnan hyväksi. Muistimme myös Lea Nylundia, joka täytti 80 vuotta. Toivomme heille terveyttä ja monia vuosia!

■ Isä Ion Durac

”Tuska tulee tuulen teitä”

Rajalta – Helena Nuutisen runoilta

Suuren paaston kynnyksellä hiljennettiin seurakuntasalissa kuuntelemaan lahtelaisen Helena Nuutisen esittämiä Suomen kansan vanhoja runoja ja itkuvirsiä. Kynttilöiden valaistun salin lattialla oli muutama suuri kivi muistuttamassa edesmenneistä omaisista ja elämän huolista, pettymyksistä ja sairauksista. Osallistujilla oli mahdollisuus viedä oma surukivensä itkujen ajaksi suurten surukivien viereen. Nuutisen esittämissä herkissä runoissa muisteltiin ensin valoisasti vanhempien hyvyyttä ja tuuditeltiin lapsosia, mutta pian tunnelma vaihtui, kun siirryttiinkin itkemään heidän kuolemansa aiheuttamaa yksinäisyyttä ja tuskaa. Myös oman elämän suruille ja kivuille oli omat sanansa ja itkunsa. Valkoiseen kipuliinaan Helena Nuutinen kävi symbolisesti keräämässä läsnäolijoiden kivut ja säryt.

Lähes tunnin kestänyt esitys piti kuulijakuntaa tiukasti otteessaan. Vanhat kansanrunot ja itkuvirret pysähdyttivät miettimään tuntemuksia, joista tänä tehokkuutta vaativana aikana erityisesti suru halutaan tukahduttaa jonnekin oman sielun syövereihin, pois toisten näkösalta.

Itkijänaisen itkussa tarjoutui jokaiselle mahdollisuus tutkistella omaa sisäistä tilaansa ja antaa omille surun tuntemuksille kollektiivinen purkautumistie. Näin Helena Nuutisen runoilta toimi erinomaisena johdantona myös paaston taipaleelle.

■ Anne Hokkinen
Maritta Koskinen

TAPAHTUMAIKONI, kärsimyshistoria

Koko pääsiäiskauden tervehdimme toisiamme pääsiäistervehdyksellä:
Kristus nousi kuolleista! Totisesti nousi!

Albania:
Arabia:
Englanti:
Italia:
Japani:
Koltusaame:
Kreikka:

Paola:
Ranska:
Romania:
Ruotsi:
Saksa:
Syyria:
Venäjä:

Viro:

Krishti Ungjall! Vertet Ungjall!
Al Mässiäh Qam! Haqqan Qam!
Christ is risen! He is risen indeed!
Cristo è risorto! Veramente è risorto!
Harisutosu Hukkatsu! Jitsu Ni Hukkatsu!
Kristäs kaggöödi jämmjest! Tuödi kaggöödi!
Χριστὸς ἀνέστη! Ἀληθῶς ἀνέστη!
(Christos Anesti! Alithos Anesti!)
Khristus Zmartvikstau! Zaiste Zmartvikstau!
Christ est ressuscité! En vérité, il est ressuscité!
Hristos a Inviat! Adevarat a Inviat!
Kristus är uppstånden! Sannerligen uppstånden!
Kristus ist auferstanden! Wahrhaftig auferstanden!
Meshiha qam! Bashrira qam!
Χριστὸς воскрес! Во истину воскрес!
(Khristos voskrese! Vo istinu voskrese!)
Kristus on ülestõusnud! Tõesti ülestõusnud!

Julian päiväkirjasta

Mä inhoon koulua!!! Vaikka siel välillä onkin ihan siedettävää, niin toisinaan tuntuu, et se on niin pakkopullaa. Täytyy kestää sitä apinalaumaa päivästä päivään ja toiset on olevinaan niin fiksuja ja filmaattisia. Jos ei pukeudu merkkivaatteisiin tai omista jotain tiettyä reppua tai muita trendikamoja, niin on auttamattomasti "out" tai muuten vaan outo lintu. Pojilla on paljon helpompaa, ne saa pukeutuakin oman maun mukaan ja musta tuntuu, et yhteisön painostus ei koske niitä samalla tavalla. Miiksi tytöt ei hyväksy erilaisuutta? Ei sais olla persoonallisuutta. Katoin kerran luontodokkarin hyeenakoirista, jossa oli vammautunut lauman jäsen. Se oli heikko, erilainen ja kulki kolmella jalalla. Se ei enää pystynyt saalistamaan, joten muut lauman jäsenet pitivät siitä huolta ja toivat sille ruokaa. Kyllähän ihmisetkin lähimmäisistään huolta pitää, mut silti joskus tuntuu, et eläimet on ihmisiä viisaampia.

Viime aikoina oon hengailu Joonatanin kanssa, kun se tuntuu olevan enemmän mun kaltainen eristetty sielu. Meillä vaan on joku selittämätön yhteenkuuluvuuden tunne. Se hyväksyy mut sellasena kun mä olen eikä se vaadi mua

muuttumaan miksikään muuti- luomukseksi. Eihän me samalla luokalla olla, mut silti välitunneilla ja joskus koulun jälkeen ollaan tehty jotain kivaa yhdessä. Käytiin kattoon yhdessä yks leffakin tuossa ennen paastoa. Mä oon tähän asti pitänyt poikia lapsellisina höhöinä ja nyt aikuisuuden kynnyksellä vaan kokemuksia hakevina pelaajina. Joonatanin kans me ollaan samanarvoisia kavereita. Ehkä me ollaan jossain määrin muita lapsellisempia, koska me ei "seukata". Jo toi termi seurustella on niin ärsyttävä sana, et oikein ällöttää. Me ollaan luottoystäviä sen sanan oikeassa muodossa. Joonatan on kiinnostunu jopa ortodoksisuudesta, kun sen papp oli ortodoksi. Ei tosin mikään aktiivinen, koska vasta sen kuultua Joonatanillekin asia selvisi, kun hautaus olikin yllättäen meidän kirkossa. Mikähän siinä on, että vieläkin jotkut peittelee ortodoksisuuttaan tai sukujuuriaan? Ehkä niillä on jotain huonoja kokemuksia tai sitten vaan huono itsetunto.

Käytiin äidin ja Nastin kanssa kirkossa katumuskanonissa. Oliin kaikki kuorossa laulamassa ja se on kyllä kaunis palvelus. Joskus oon miettiny, et harmi kun kirkon

ovet ei oo aina auki. Pääsis sinne aina silloin, kun vaan haluttais ja sais ajatella asioita ihan rauhassa. Mä tykkäisin olla joskus ihan yksin hiljaisuudessa ja kirkko on niin turvallinen paikka. Tosin mulla tuli ihan hirvee suru siinä palvelukses-

sa - ikävä Runo koiraa ja sen vilpittöntä katsetta. Ehkä aikuisilla ajatukset pyöri jossain muualla kun koirissa, mut mulle se vaan oli niin tärkeä "kaveri". No sainhan mä kuitenkin tilalle Joonatanin, joka ymmärtää muakin. Ortodoksisuu-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Mikä sana muodostuu ruudukkoon oikeiden tai mikä ei kuulu joukkoon -vastausten kirjaimista?

Lasaruksen lauantaina Jeesus

- o) paransi Lasaruksen vakavasta sairaudesta
- p) herätti Lasaruksen kuolleista
- q) kietoi kuolleen ystävänsä Lasaruksen käärinliinoihin

Palmusunnuntaina

- a) Jeesus opetti öljymäellä vuorisaarnan
- h) Sakkeus nousi puuhun nähdäkseen Jeesuksen
- ä) Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin

Suurena maanantaina Kristus meni

- ä) Jerusalemaan temppeliin
- r) rukoilemaan Getsemanen puutarhaan
- p) opettamaan toreille

Suurena tiistaina Kristus opetti vertauksen avulla taivasten valtakunnan tulemisesta kertoen

- e) kymmenestä opetuslapsesta
- s) kymmenestä morsiusneidosta
- i) kymmenestä sulhasesta

Suurena keskiviikkona Jeesuksen opetuslapsi Juudas Iskariot kavaltaa Kristuksen

- e) 20:stä hopearahasta
- i) 30:stä hopearahasta
- p) 40:stä hopearahasta

Mitä suurena torstaina ei tapahtunut

- m) Kristus pesi opetuslastensa jalat
- y) Kristus asetti ehtoollisen sakramentin
- ä) Kristus nukahti Getsemanen puutarhaan
- h) Kristus vangittiin ja vietiin kuulusteltavaksi

Mitä suurena perjantaina ei tapahtunut

- p) Kristus vietiin neuvoston ja maaherran eteen kuulusteltavaksi
- i) Kristus pyysi Barabbaan vapauttamista itsensä sijaan
- v) Kristus ristiinnaulittiin kahden ryöväriin kanssa
- l) Joosef Arimatialainen ja Nikodemus ottivat Kristuksen ruumiin ja panivat sen hautaan

Suurena lauantaina

- a) Kristus kuoli ja suuri kivi vieritettiin haudan suulle
- e) Kristus nousi kuolleista
- n) Kristuksen ruumis on haudassa, mutta sielu tuonelassa

u) Magdalan Maria

- b) Jaakobin äiti Maria
- e) Jeesuksen äiti Maria
- m) Salome

Kristus astui taivaaseen

- o) Kolmantena päivänä kuolemasta
- n) 40 päivää kuoleman jälkeen
- l) 50 päivää kuoleman jälkeen

Kristuksen ylösnousemus – kuka ei ollut mirhantuojajanaisten joukossa?

den sunnuntaina liturgiassa mulla tuli huono omatunto, kun en oo tehny enkeli-ikoniini yhtään piirtoa tänä vuonna. Lopahtiko se innostus nyt kokonaan? Mä oon vaan lukenut paljon kaikenlaisia kirjoja. Vanhemmat aina suuttuu mulle, kun postista tipahtaa kirjaston ”myöhässä”- lappuja. En jaksa kuitenkaan kauaa kantaa siitäkään syyllisyyttä, koska ensiksikin maalaaminen on niin syvällistä hommaa, et siihen pitäis keskittyä täydellisesti ja kirjojen lukeminen on kuitenkin parempi vaihtoehto, kun juopotella nuorison kans tuolla kaupungilla. Mulla on nyt muuta mietittävää.

Joonatan tulee meidän kans pääsiäis-yöpalvelukseen☺ Se onkin melkoinen kokemus. Mä odotan sitä riemua mitä silloin kirkossa on. Jotenkin pääsiäisenä kirkossa vaan on niin paljon vapaampi tunnelma. Joonatanilla on muuten myös enkelikokemuksia ja sekin uskoo mun tavoin kaikkeen yliluonnolliseen. Sen kotiväki ei ymmärrä sitä eikä usko sen näkyihin, ne pitää sitä vaan pimeenä. Me ollaan molemmat siis melkoisia ”taivastelijoita”.

Teksti: Leena Lomu
Piirros: Klaudia Honkamäki

Väritystehtävä:
MIRHANTUOJANAISET

SYVIN NÖYRYYS

KARI M. RÄNTILÄ

*Minä tarjosin selkäni lyötäväksi
ja poskieni parran revittäväksi,
en kätkenyt kasvojani
häväistyksiltä, en sylkäisyiltä.
Minut vietiin Pilatuksen
tuomioistuimen eteen,
minä olen kärsinyt ristin,
jotta maailma pelastuisi.*

SUUREN PERJANTAIN KIITOSKIIRASTA